

3/2443

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ మేనెల 23-వ తేది శుక్ర వారము

MADRAS, FRIDAY 23rd MAY 1930.

శ్రీ ప్రమాదూతనామసంవత్సర వైశాఖమాస బహుళ దశమి

సంచిక ౪౦
No. 40

అమృతాంజనము

అన్ని విదములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాడుపుపోట్ల
బాపును. పాఠ్యపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్లను బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
పాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమండలి దుష్పదార్థములను తొల
గించును. నొప్పుల తగ్గించును. విచేశము
లలో గూడ వాడుచున్నాడు.

గొప్పగొప్పవారిచే

వేలకు వేలు యోగ్యతా

పత్రములు పొందియున్నది

శంభాష చీటీ జూచికొనిన

మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0

డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతిముంట ముఖ్యముగా నుండదగినది

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 నంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

109, ఫ్రేరికోడ్డు, పోర్టు, బాంబాయి.

ఇండియా గవర్నమెంటు వారి

పోస్టు ఆఫీసు క్యాష్ సర్టిఫికేట్లు

యివ్వడు రు 7-12-0 యిచ్చినవారికి 5 వత్సరములతరువాత

రు. 10 యివ్వబడును.

అనగా 100 కి రు 5-4-0 వంతున కాంపౌండువడ్డీ దొరకును.

దీనిపైన ఆదాయముపన్ను చెల్లించ నవసరములేదు. చేరినవారికి ఒకవత్సరమైనపిమ్మట వడ్డీతో
నహారూపాయలు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును.

ఒక్కొక్కరు రు. 10,000 లకు మించకుండ

సర్టిఫికేట్లను కొనవచ్చును

క్యాష్ సర్టిఫికేట్ పద్ధతి నవలంబింపుడు. ప్రతిమాసమును కొంతడబ్బును నిలువచేసుకొనుడు.

1926 సం॥ ఏప్రిల్ 1 వ తేదిలోగా మీరు క్యాష్ సర్టిఫికేట్ ను కొనియుండినయెడల, 5 వత్సరముల అనంతరము మీరు దానిని మార్కుపత్రము
లేదు. మరి 5 వత్సరములవరకు నుంచినచో రు. 10 లకు బదులు రు. 13 మీకు యివ్వబడును. ఈ లోపుగా రొక్కము కావలయునని కోరువారికి వడ్డీతో
నహా రూపాయలు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును. వివరములకు యేప్రోస్టెంట్ ఫీసునందైనను అడిగి తెలుసుకొనవచ్చును.

పెషావరులో గలభా

సిద్ధా, మే 20:— పశ్చిమోత్తరసరిహద్దురాష్ట్రము లలో సంగతిసందర్భములు చక్కబడుచున్నట్లు వార్తలు దెలుపుచున్నవి. మాజీకందులో శాంతిముగా నున్నది. పెషా వరు జిల్లాలో అచ్చటచ్చట టెలిగ్రాఫ్ తీగలు తెంపబడుటయే గాని, అంతకు మించి అల్లరులేమియు జరుగలేదు. అక్కరపుర మునకు సమీపముననున్న కుర్వగ్రామమును చుట్టుముట్టి పోలీసు లు మిలిటరీవారి సాయమున కొన్ని ఆరెస్టులు చేసిరి. మట్టా మొగడ ఫోటోకు యెదురుగా టురుంగాజీ హాజీగారి కుమారుడు బాదుషాగారితో అక్రమించుకొనుచుండిన స్థానము యొక్కను ఖాళీచేయబడలేదు. కాని త్వరలోనే వారు వెడలిపోయిరని నూ చ న లు క ల వు. మ హ మ డ్

దత్తాత్రేయకు పోయిన ఒక సైనికదళము తిరిగి రజ్మి కు నచ్చిచేరిరి. 16 తారీఖున మాహూద్ జాతివారు ఒక పెద్దపక్షి గావించిరి. దానిలో కొందరు ఆంగ్లేయులపై యుద్ధము చేయవలెనని కోరిరి. కాని ఆజాతివారిలో పలుకుబడిగల మాలి కులు అట్లు చేయరాదని చెప్పి ఆశ్రయత్నము నాపిరి. వానావతీరులు చాలాకాంతముగా నున్నారు. మహమద్ ఫోటోవేదలు సభగావించి దొర్లనర్సరాజు సహాయనిరాకరణ మునవలించింపవలెనని తీర్మానించిరి. అటుతరువాత వారు కోడు మీద కాసాలియున్న కాసాదారులను తీసివేసి కోడుమీద వెళ్లుచున్న ఒకలారిన దొచుకొనిరి.

(అ. వె.)

హాజీ పెద్దకుమారునకు దెబ్బలు తగులుట

పెషావర్, మే 20:—తరుంగాజీ హాజీసాహెబ్ గారి పెద్దకుమారుడు బాదుషాగులుకు సైనికుల బాబులయాలకముగా దెబ్బతగిలెను. అతని సరిహద్దుకు తీసికొని వెళ్లినట్లు తెలియు చున్నది. ఇంకా కల్లోలము లేదయ్యెను మహామండు దేశములో నేమియులేదు. వజీరసాహెబ్ గడబడిలు తాత్కాలికముగా ఆగిపోయినవి. పెషావర్ నగరము మరల చెతనస్థితితమై యున్నది. కొనాఖానీయున్న గల బజారులు మరల వర్తక వ్యాపారముచేయువారితో కలసికలచుచున్నవి.

(అ. వె.)

ఆఫ్ఘిడీలు, మహామండు శాంతముగానున్నారు

పెషావర్, మే 17:— ఆఫ్ఘిడీలును, మహామండును శాంతముగా నున్నారు. రజ్మి మకరసర ప్రాంతమును సైనిక దళముకటి కాపలాకాయుచున్నారు.

కాంగ్రెస్ వాదులకు శిక్షలు

పెషావర్, మే 18:—పెషావరు స్థితిలో మార్పెమియు లేదు. ఈశాజ ఉదయము బహ్మన్ నగరమును పోలీసులు చుట్టుముట్టి సైనికుల సహాయముచే కాంగ్రెస్ నాయకులను అరెస్టుచేసిరి. ప్రమాదిమేమియు జరుగలేదు. బహ్మన్ నగరము నకు సమీపమునకు సమీపముననున్న గ్రామములపై చర్యపుష్ప కొనుచున్నారు. కేహట్ జిల్లాలోని కాంగ్రెస్ నాయకులు గూడ అరెస్టుచేయబడిరి. ఎవ్వరును అబంకపెట్టలేదు.

న్యాయవాదియగు పీర్ బఖ్షుగారు 10,000 జామీను కోరబడిరి. లేవా వారు సంవత్సరము శిక్షననుభవించవలెనని మేజిస్ట్రేటుచే ఆజ్ఞాపంపబడెను.

ప్రాంతీయర్ అడ్వొకేట్ పత్రికాసంపాదకు డగు మహామక్కుష్టాగారిపై 124 వి. పి. సి. క్రింద కేసు 24 తారీ ఖన విచారణకు వచ్చుచున్నది.

పెషావర్, మే 18:—పోలీసులు, సైనికుల సాయమున 10 మంది కాంగ్రెస్ నేతలను, నాయకులను అరెస్టుచేసిరి.

చర్ సద్దా, ఉల్ మంజుల కులజయి, మున్నగు సరి హద్దు గ్రామములు శాంతముగా నున్నవి. హాజీ వెనుకకు మగతి పోవలెనని యాలోచించుచున్నారు. వాయవీనానముల ద్వారా పుచ్చుకొనిన చర్యములకముగా 20 మంది పగ వారు తరగజొచ్చినారు. సిటి కాంగ్రెసుకుమితీ కార్యదర్శి యగు ఘాఫ్ కాక మరయిద్దరు పెషావర్ న్యాయవాదులు ప్రతివాకము పెట్టుకొనుటకు నిశ్చయించినారు. పెషావరు నగ రములో హిందూ శ్రేణిలో నొక యిల్లు తగులబడిపోయినది. అది భీమాచేయబడినది. నష్టము 12 కే లని అంచనా వేయ బడినది.

(అ. వె.)

పత్రికాసంపాదకునకు కఠినశిక్ష

పెషావర్, మే 18:—నగరములో శాంతముగా నున్న ది. ఈశా సాయంత్రము 6 గంటలకు కాబూలీగేటు, కాష్మీ రుగేటు బంధుచేయబడుచున్నవి. 'నవదీపనీకరో' అను పత్రి కాసంపాదకు డగు ఆబ్దుల్ గఫూర్ అటాగారికి మాడు సంవ త్సరములు కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

పిచ్చివాడు పోలీసుఅధికారులను మీద బడికొట్టుట
పెషావరు, 18:—ఇటీవల పోలీసుఇన్ స్పెక్టరు జవరు లును, డిప్యూటీకమిషనరును పైబడి ఒకపిచ్చివాడు కొట్టియం డెను. అపిచ్చివాడు యిప్పుడు అరెస్టుచేయబడెను. నగర ములో శాంతము నెలకొల్పుటకు పిషావరు సివిల్ పరిపాలకులు

సైనికులసాయమును కోరినారు. యువజనసమితివారిని అరెస్టు చేయుట యొక్కను నాగుచున్నది.

(అ. వె.)

ప్రభుత్వప్రకటనములు

సైనికుల అక్రమపరిమళమునకు అధికారులచర్య
సిద్ధా, మే 17:—18. రాయల్ గార్డెస్ కై ఫిల్మ్ పటాల ములోని రెండుదళములు మాత్రము ఏప్రిల్ 24 తారీఖున అక్ర మముగా ప్రవర్తించెననియు, పటాలములోని యితర దళములు తోక్యముకలిగించుకొన లేదనియు విచారణ. కోర్టువారి విచా రణవలన తేలికది. ఈ రెండుదళముల మీద సైనికశాసనముల మూలకముగా చర్యపుచ్చుకొనబడును. ఈ పటాలములోని యితరదళములు అంతకుపూర్వము చాల ప్రశంసనీయముగా ప్రవర్తించియుండెను. ఇప్పుడు గూడ ప్రవర్తించుచున్నవి. కావున అక్రమముగా ప్రవర్తించిన రెండుదళములు తప్ప తక్కిన పటాల మంతయు వారినిత్యవిధులను నెరవేర్చునట్లు సర్వసాధికారి ఆజ్ఞాపంపింపినారు.

(అ. వె.)

అధికార విచారణసంఘమువారి విచారణ

సిద్ధా, మే 19:—పెషావరు గలభాలనుగూర్చి విచా రించుట టెంకాట్ హైకోర్టు న్యాయమూర్తి పాస్ క్రెడ్డి గారిని, అలహాబాదు న్యాయమూర్తియగు పరీషా మహమ్మద్ సులేయమాన్ గారిని భారత ప్రభుత్వమువారు, పశ్చిమోత్తర సరిహద్దురాష్ట్రముల కమిషనరు వారి ప్రార్థనప్రకారము యేర్పాటు గావించిరని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు. 28 తారీఖున జరిగిన అల్లరులను గూర్చియు ఆశాజ అధికా రులకే అవలంబింపబడిన చర్యనుగూర్చియు వారు విచారించె దరు. కొట్లాటలలో దెబ్బలు తగిలినవారు, కొట్లాటలలో చచ్చి పోయినవారి బంధువులు ప్రిడరుద్దాకా వాదించుకొన వచ్చును. సాక్ష్యమిచ్చినందులకు యెవ్వరును శిక్షింపబడరు. ఆసాక్ష్యమునకు గాను వారిపై క్రిమినల్ చార్జి యేమియు వేయబడదు. ఈవిచారణసంఘము పెషావరులో 28 తారీఖున విచారణ ప్రారంభించును.

(అ. వె.)

నేడు బొంబాయిలో కేంద్రము ప్రముఖులను అరెస్టుచేయబడుట

నారిమను డా॥ చోక్లేనిఫడ్కరు, పుష్పిద, ఆర్. కృష్ణయ్యరు కే. ఎన్. నారాయణస్వామి, జవేర, పరస్కరుగార్లను అరెస్టుచేయుట

బొంబాయి, మే 21:—కాంగ్రెసు పత్రికాగ్రహసంఘా ధ్యక్షుడు కే. ఎఫ్. నారిమను, ఉపాధ్యక్షుడు డాక్టరుచోక్లే, సంయుక్త కార్యదర్శులని ఫడ్కరు, పుష్పిద, బ్రెజరరు, ఆర్. కృష్ణయ్యరు, (ఇతడే కాంగ్రెసు బులిటను సంపాదకుడుగూ డను) సంఘసభ్యుడు కే. ఎన్. నారాయణస్వామి, ప్రచురణాధికారి జవేరే పర్కరు పరపర్కరుగార్లను అరెస్టుచేసిరి. మేజ స్ట్రేటు యానెల 15 వ తేదీన చేసినపుత్తరువు తిరస్కరించి కాంగ్రెసు బులిటను ప్రకటించినందులకే వీరందరును అరెస్టు చే యబడిరి.

పోలీసు డిప్టీ కమిషనరు కోగ్గును నూపర్నెంటుగడరు గార్లను కొంతమంది పోలీసు పుడ్కోసులును కార్యాలయములో నికి పోయి సైనికతెలుపబడిన నాయకులను అరెస్టు చేసిరి. పిమ్మట కార్యాలయమును ప్రక్కనున్న జిన్నాహాలుగూడ పూర్తి గా శోధించి చాల తేజులను తీసుకొనిపోయిరి.

లాటిల్ ప్రయోగము

ఈ నాయకులను పోలీసువానులో నెక్కించి తీసుకొని పోవుచుండగా ప్రజలు బండిమట్టును మూగిరి. పోలీసువారు లాటిల్ను ప్రయోగించిరి. 4 గురికి గాయములు తగిలెను. వారిని వైద్యశాలకు పంపిరి.

మరియొకసారి లాటిల్తో కొట్టుట

అరెస్టు చేయబడినవారితోగూడ పెక్కువేలమంది పో లీసు స్టేషనువరకు వెళ్లిరి. మీరందరును వెడలిపోయిన పో లీసు వారాజ్ఞాపించిరి. ఆంధ్రలో గుంపులో నుండి యెవరో యొక రాయవేసిరి. అది ఒక పోలీసు పుడ్కోగికి తగిలినది. వెంటనే పోలీసువారు మరల లాటిల్తో కొట్టిరి. చాల మందికి గాయములు తగిలెను.

పోలీసువారి యేర్పాటు

డిప్టీ కమిషనరును నూపర్నెంటుగడెంటును 40 మంది ఉద్యోగులను 800 మంది కానిస్టేబులును లాటిల్తో కాంగ్రెసు కార్యాలయముకడకు వెళ్లిరి. లాబింగ్సురోడు గ్రాంటురోడు స్టేషను ప్రాంతము కెన్నడేవంతెన గిరాంబాబుగోడు మున్నగు మార్గము లన్నిటిని పోలీసువారు నిరోధించిరి.

(అ. వె.)

పోలీసు ఉద్యోగిని ఉద్యోగమునుండి తొలగించుట

నెల్లూరుజిల్లా కావలితాలూకా చినకాకస్టేషన్ కౌన్సిల సభ్యులచేత రెండవక్లాసు కాకస్టేషన్ జ్వాలయ్య అనువారు ప్రసిద్ధదేశసేవకులగు శ్రీ దేశిరెడ్డి శేషారెడ్డిగారు కావలిలో నుపన్యసించుచుండగా సభకులోకి వచ్చి యూనిఫార్ములో శేషారెడ్డికి నమస్కరించి సభలో మాట్లాడి కొంతసేపటికి లేచి మరల నమస్కరించి వెళ్లిపోయెను. చాలకాలమునుండి పరిచితుడును ప్రేమపాత్రుడు నైన శేషారెడ్డిగారికి నమస్కరించినందులకై అస్పృహను సూచించుటకు జ్వాలయ్యగారిని సస్పెండుచేసి ఆదినము త్రాగియుండెననియు, వాలం టీరు ఆజ్ఞకు లోబడి నడచుకొని నమస్కరించినందువల్ల చెడ్డ ప్రవర్తననుచూపెననియు అందుకై ఏల డివీషన్ చేయగూడదో తెలుపవలెననియు నోటీసు ఇచ్చిరి. మరియు జ్వాలయ్యగారి కిచ్చియుండిన గుండీలు గుడ్డలు లాటిక్ర వాపుచేయు మని కోరిరి. 19-5-1930 తేదీని విచారణజరిగినది. జ్వాలయ్యగారు తాను పరిచితులైన శేషారెడ్డిగారిని గౌరవించుట తప్పకానేర దనియు, తానుచేసినపనిలో అక్రమములేదనియు, తాను త్రాగి యుంటినని చెప్పుట అబద్ధ మనియు చెప్పిరి. జ్వాలయ్యకు 17 సంవత్సరముల సర్వీసు. అతనిని నాకరినుండి తొలగించినచో అతడు చింతింపడు.

(ఒక విలేఖరి)

అల్లూరులో విక్రేటింగు

మద్యపాన మాగిపోవుట

నెల్లూరుజిల్లా అల్లూరులో దినమునకు సుమారు 100 రూపాయలకు అమ్ముబడు కల్లుసారాయి కాంగ్రెసువాలంటర్ల విక్రేటింగునవలన పూర్తిగ నిలిచిపోయినది. ఒక్కరై ననుత్రాగు టలేను. శ్రీ రాళ్ళపల్లి రామసుబ్బయ్యగారు 1921 సం॥ లో నెల్లూరు జిల్లాయందు దంతట మద్యపానబహిష్కారద్యోజనము నకు కారకులై గడించిన అనుభవమును ఈవిక్రేటింగునందు వినియోగించుచున్నారు. వారి దర్శనమాత్రముననే త్రాగుబో తులు అంగడిని విడిచివెళ్లిరి. కల్లు అంగడి ఇబారాదార్లు చెల్ల దగ్గర ఇండ్లకు రహస్యముగా కల్లు తీసుకొనివెళ్లి రహస్యముగ అమ్ము బ్రయత్నించిరి గాని నిరుపయోగమయ్యెను. ఈ ప్రచార ఫలితము చుట్టుప్రక్కల గ్రామములన్నిటికిని ప్రాచుర్యమున్నది.

(ఒక విలేఖరి)

నెల్లూరుజిల్లా అలగానిపాడులో శిస్తుల నిరాకరణము

అలగానిపాడు గ్రామస్థులు మేనెలాఖరువరకు అనగా ఆఖరు వాయిదాలో ఆఖరురోజువరకు శ్రీ గాంధీమహాత్ముని అరెస్టుచేసిన కారణముచేత శిస్తుల చెల్లింపమని తీర్మానించి కొనిరి. ఈ ఉద్యమందు కల్లుసారాయి పూర్తిగ నిలిచిపోయి నది. విశేషముగ ఎదుకుచున్నారు. జిల్లాకాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు శ్రీ బొమ్మా శేషారెడ్డిగారు, ఖాసా కుబ్బరావుగారు బి. ఏ. ఎల్. టి. వెంకట్రావుగారు, శ్రీ రాములుగార్లు 20 వ తేదీన అలగానిపాడుకు ప్రచారమునిమిత్తము వెళ్లిరి.

తంతుకమ్మల తెగుట

నెల్లూరుజిల్లా కోవూరుతాలూకా కొడవలూరు తెలు స్టేషన్ కు ఒక ఫర్లాంగు దూరంలో టోలుగేటుకు మద్య (తూ) తంతుకమ్మలను ఎవరో 20వ తేదీ రాత్రి సరికివేసిరిని తెలియు చున్నది. నెల్లూరు స్పెషల్ సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుగారు రంగయ్య నాయుడుగారును కోవూరు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుగారును విచారణ చేయుచున్నారు. తెగిన తంతుకమ్మలమీద ఒకనోటీసు అతి కింపబడియున్నదట. అందులో పత్రికలను నిలిపివేయునట్టి శాసనము చేసినందువల్ల ఇట్లు చేసితిమని ఒకనోటీసు అతికించ బడియుండెనట.

(ఒక విలేఖరి)

శ్రీ లక్ష్మీనరసింహస్వామిగారు
మ్యాన్ ఫ్యాక్చరింగ్ జ్యూలర్సు
డైమండు మర్చెంటు కమిషను యేజంటు,
అండు శెట్టర్.
మేనేజరు } 8 కాళికెట్టివీధి,
ఎమ్. సత్యనారాయణాచారి } మదరాసు.

ఆంధ్ర దేశము

చొల్లంగి యజ్ఞశాల కల్పబడుట

పోకల సత్యనారాయణగారి మెడఎముక విరుగుట
చొల్లంగి, మే 19:— 17 వ తేదీ ఉదయం సాల్సు ఉద్యోగులు 50 మంది జమానులతో చొల్లంగిలో నిర్మింపబడిన స్యాత్రోత్సవశాలలో ప్రవేశించిరి. అచట వాలంటీరులు తయారుచేయుచున్న ఉప్పుగుళ్లలోనికి నీరుప్రసరింపజేసిరి. వాలంటీరుల సంఘం, కట్టెలు, మున్నగునవిగూడ తీసుకపోయిరి. వాలంటీరులతో పోలీసువారు పెనుగులాడినపుడు శ్రీయుత పోకల సత్యనారాయణగారికి (పర్లాకిమిడి) మెడనద్ద ఎముక విరిగెను. అప్పుటిలో పడియున్నారు. తాటిపాకలు కల్పబడెను. వాలంటీరులు తిరిగి నిర్మించగ మరల కల్పబడెను.

రాజమండ్రి మునిసిపలు సభ

రాజమండ్రి మునిసిపలు సంఘసభ 18 వ తేదీ సాయం కాలము గో వింద రావు నాయుడిగారి అధ్యక్షతన జరిగెను. గాంధీగారిని ఆరెస్టు చేయుటను నిరసించుచును 21 వ తేదీని మునిసిపలు కార్యాలయము, పోకల లన్నింటిని మూయవలెనని తీర్మానించబడెను. కార్యాలయముపై జాతీయ తాక ముంచవలెనని తీర్మానమును అధ్యక్షుడు నిరాకరింపెను. (ఆ. ప్రె.)

తోట సరసయ్యగారికి 18 నెలలు

మచిలీపట్నం, మే 20:— వస్త్రాదు తోటసరసయ్యను జైవాడలో నిన్ను అరెస్టుచేసి బందరు తెచ్చి విచారించిరి. 1 వ తేదీన మొవ్వగ్రామంలో సభయందు మంగనపూడి ఉ. కర్మాగారము దోపిడి చేయవలెనని హెచ్చరించినందుకు లుకొడు 117, 148, 879 పెక్కుల ప్రకారము శిక్షించిరి. గురు పోలీసు ఉద్యోగులు సాక్ష్య మొపంగిరి. ముద్దాయి ముచ్చేసిన ట్రంగీకరించెను. 18 నెలలు కఠిన శిక్ష విధించెను.

కలక్టరుగారి సభ

కృష్ణాజిల్లాకలక్టరుగారు 16 వ తేదీన సహకారుల సభ పి రి. సుమారు 80 మంది జస్టిసు మువారు వచ్చిరి. మునిసిపలు అధ్యక్షుడు శిలం జగన్నాథ నాయుడుగారు కాపకొల్లంఘనముని నిరసించుచు రాజీని సూచించిరి. (ఆ. ప్రె.)

గంజాంజిల్లాలో ఆరెస్టులు

బరంపురం, మే 19:—గంజాం ఉత్కలకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు నిరంజనపట్నాయకుగారు కేడు సాయంకాలము 148, 117 పెక్కుల ప్రకారము ఉప్పుపట్టుము 174 పెక్కుల ప్రకారము ఆరెస్టు చేయబడిరి. ఒకవత్సరము కఠినశిక్ష విధింపబడిరి.

ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి యగు శ్రీ న్యాసారాయణమూర్తి, నిష్టల సోమయాజులు, జయంతి వెంకటనారాయణ, పుల్లెల శ్యామసుందరావుగార్లు, మరి యిరువురుగూడ 20 వ తేదీన ఆరెస్టుచేయబడి చెరి 1 వత్సరము కఠినశిక్ష విధించబడెనట్లు తెలియుచున్నది.

గుంటూరుజిల్లా ఆరెస్టులు

గుంటూరు, మే 22:—రావు వెంకటరాయణంగారు, శేషలక్ష్మణాచార్య పేటేరుగ్రామములు గుంటూరులో ఆరెస్టు చేయబడి తెనాలికి పంపబడిరి. 148 పీనులొకడు, 74 ఉప్పుపట్టుము నమనరించి నేరము మోపబడెను.

అంగలకురురులో ఆరెస్టు కాబడినవారు వెంకమామిడి రాజశేఖరం, కె. బసవయ్య, అబ్బరాజు జానకిరామయ్య, అన్నంరాజు వెంకటరావుగార్లును, తెనాలి పేటస్ట్రీటుగారు విచారించి మొదటి ఇద్దరికి చెరి ఒకవత్సరము కఠినశిక్ష విధించిరి. తిరుచనాపల్లి పంపిరి.

మరొక 5 గురు వాలంటీరులు పెన్నం కోటయ్య, పామయ్య, చదలవోలు అంజయ్య, వలివోలు సీతారెడ్డి, మల్లపాడు కోడందరామయ్యగార్లును తెనాలిపేట గారు విచారించి మొదటివారికి 1 వత్సరము కఠినశిక్ష, వారికి 11 నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి.

పల్లికోనయందు 21 వ తేదీన తూములూరి యజ్ఞనాచు ఇ ఇతరులు 11 గురును, తాటికెలల నరికినందుకు క్షమించిరి. (స్వ. వి.)

చీరాలలో 8 గురి ఆరెస్టు

చీరాల, మే 20:—18వ తేదీన ఏడగు వాలంటీరులు 20 తాటికెల్లను నరికిరి. వీరు చీరాలనుండి ఆరాత్రి ఒంగోలులో ప్రచారము చేయుటకు మరొక

స్వల్ప ద ర!

ఫల మ ధిక ము !!

పూ ర్తి తృ ప్తి !!!

100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు లోకామయహర కస్తూరిమాతలు

పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు అందరి మందము, మలబద్ధము, కడిగెము, దగ్గు, గూరలు, శీత లముచే కాళ్లు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయందు నొప్పి, ఆహారజీర్ణ కాలముందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగ, ఇన్ ఫ్లుయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణవరమును. శ్రీమతి ప్రసవించిన వాడు, స్నానమువాడు (కర్తూరికి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తమలపాకులలో నమలి ప్రొంగవలెను. సాంక్రామిక శోగులతో సంధవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నేనించిన ఆరోగ్యదృఢాంగు అగుదురు. ఈమాత్రల సీసాతోగల అనుపాసపత్రమును చూడుడు. 300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి 4 ఆపాలవంతున ప్రతిజ్ఞ తీసుకొనుట శోరభవ. పొట్టు మూలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానవం:-

మొదడుకు బలమును కలిగించి, బాహకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బలములను గలిగియుండు సమస్త వ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచి త్రాణము. రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును. సంగీతపాటకుల కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పొడవపొడవ ఉత్సాహమునింపును. జలహీనతన శ్రీమతి నైతికము (నైతికోరు చాల మెత్తగావుండుటవలన) నూట్లాడను నడువనుకాని పిల్లలకు పంజీవంతి. 6 కొమ్మల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పొట్టుబుచ్చలు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారామ వ వై ద్య శా ల, మైసూరు.

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్,

స్థాపితము 1923 నం॥ రం.

మ చి లీ ప ట్న ము

ఈ బ్యాంకుయొక్క బ్రాంచి త్వరలో హైదరాబాదు పట్టణముందు తెరువబడును. అచ్చట కొందరు పురప్రముఖులు కోరుతులన 200 వాటాలు చందాగా ఇయ్య నిశ్చయింపబడినది. నై జాము దోపియియన్నయొక్కయు సికింద్రాబాదుయొక్కయు వాస్తవ్యులకు మాత్రమే వాటాలు అలాట చేయబడును. ఈ నెలఖరలోగా వాటాబా బితా ముగించబడును.

మేరు ఒకటికి రు 100. ప్రస్తుతము రు. 50 చొప్పున వసూలు చేయబడును. ఇతర విషయములు దరఖాస్తు మీద తెలుపబడును.

దో. శో. శాస్త్రి, యం. వ. నెక్రటరీ.

ర సాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లను మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు నలీనుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి యిరి రకములను : బట్టరు.

130

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

దరు చీరాలనుండి వెడలిరి. పోలీసువారు ఒంగోలు పోయిన వారిని మొదటి జట్టుకొని వారిలో ఇద్దరు మాడభూషి వెం కటాచారి, పాకల ముప్పారావుగార్లును ఆరెస్టుచేసిరి. కలాటిం సరిగ గుర్తుపట్టనందున బాపట్ల మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించి కనుప ర్తిలోనున్న సుబుకల్తరు ఎస్. వెంకటరామసుగారి వద్దకు పంపిరి. ఇంటరు విద్యార్థియు 20 ఏండ్లయూడగు వెంక టాచారిగారికి రెండేండ్లు బోర్షటులు న్యాయనకు బంపిరి. ముప్పారావు గారికి 8 కె బ ట్టు లు కొట్ట మ ని తీర్పుజేసిరి. రిజిస్ట్రార్పోలీసువారు నిరాకరించినందున యూకోపి యను సార్వేంటుని పిలిపించి చేబిలువై పండుకొనబెట్టి కొట్టిరి. పిజప విడచిపెట్టిరి.

చీపురుపల్లి పోయిన ఏడగు బాసప్పయి, నారాయణ రావు, కె. వెంకటేశయ్య, టి. వి. కృష్ణరావు, టి. తాత య్య, సి. వెంకటేశ్వరరావు, ఎ. నుబ్బరావు, టి. వి. రాజు గార్లుగూడ ఆరెస్టుకాబడిరి. 18వ తేదీని వారివిచారణ పూర్తియ య్యెను. చెరి ఒకవత్సరము కఠినశిక్ష విధించబడెను. టి.వి రాజు గారికి వి. తరగతి, యితరులకు సి. తరగతి నిర్ణయించిరి.

నిన్ను, పేరాల, పేటపాలెం పురములలో సభలు జరిగెను. 25 గురు శ్రా త్రవాలంటిరులు చేరిరి. (స్వ. వి.)

కోటమర్తి రఘుపతిరావుగారి ఆరెస్టు

కోటమర్తి రఘుపతిరావుగారు కమారచేపమలో 17 వ తేదీ ఉదయం ఆరెస్టుచేయబడి కాకినాడలో రాజద్రోహపు నేరమున విచారించబడిరి. 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధించి రాజ మండ్రి పంపిరి. (ప్రే. ప్రె.)

గుంటూరులో 24 తేదీ జరుగునని ప్రకటన

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి శ్రీ ముప్పారావుగారు యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—రాష్ట్రకాంగ్రెసు కార్యసంఘ ఆత్మవసర సమావేశము గుంటూరు సత్యాగ్రహ శిబిరమునందు శనివారం 24 వ తేదీన మధ్యాహ్నము 2 గ. జరుగును. అలహాబాదు లోని అ. భా. కాంగ్రెసు సంఘసభా తీర్మానముల ననుసరించి ఆంధ్రదేశ భావికార్యక్రమముగూర్చి చర్చింపబడును. సభ్యులకు ప్రత్యేకముగ నోటీసులు పంపలేదు. కావున యిదియే నోటీసు గ భావించి యెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు. (స్వ. వి.)

విశాఖపట్నం కాంగ్రెసు సంఘసభ

విశాఖపట్నం, మే 22 :—విశాఖపట్నం జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము ఆత్మవసర సమావేశము 25 వ తేదీ సంఘకార్యాలయమునందు జరుగును. అనేక ముఖ్యవిషయములు చర్చింపబ డును. కావున సభ్యులెల్లరు విచ్చేపాప్రార్థితులు అని కె. సర్వేశ్వరశాస్త్రిగారు (కార్యదర్శి) తంరివార్త నంపిరి.

ఆముక్కడోడవధ రత్నాకరము 8-0-0
చిరక చికిత్సాస్థానము (1) 6-0-0
ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి 2-0-0 భస్మప్రకాశిక 1-0-0
డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ

ఆంధ్రపత్రికపై కేసు

శ్రీ. వే. రామదాసుపంతులుగారి వాదము

పూర్తి విచారణవివరములు

(ప్రధానరాజధానిమేజస్ట్రేటు ఆఫ్ఫైన్ ఆలీగారి సమక్షమున)
ఆంధ్రపత్రికపై లేబడిన కేసు గతవారము 19 వ తేదీన ఎగ్జూరు ప్రధానరాజధానిమేజస్ట్రేటుగారిచే విచారణపరచబడినది. శ్రీ. వే. రామదాసుపంతులుగారు పత్రికతరపున వాదించిరి. మేజస్ట్రేటుగారి ఉత్తరువు ననుసరించి ప్రింటరు పబ్లిషరుగ డిక్లరేషనుగావించిన శ్రీ చల్లా శేషగిరిరావుగారు రు 2000 ల ధరావతును చెల్లించిరి. డిక్లరేషను చేయకుండగ పత్రికను నడిపినందులకు లేబడిన ప్రాసిక్యూషన్ కేసు జూన్ 16 తేదీకి వాయిదాపెయ్యబడినది.

ఆంధ్రపత్రికాసంపాదకులగు శ్రీ. చల్లా శేషగిరిరావుగారిపై మేజస్ట్రేటు రెండు ఛార్జీలను చదివినపిదప ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకులతరపున శ్రీ. వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారిట్లు వాదించిరి. "సంపాదకులగు శ్రీ. చల్లా శేషగిరిరావుగారిపై ప్రెస్ చట్టము 4 వ శక్లనుక్రింద కీపరుగను, 5 వ శక్లనుక్రింద, ప్రింటరు, పబ్లిషరుగను రెండు నోటీసులు జారీచేయబడినవి. అందు మొట్టమొదట 4 వ శక్లనుక్రింద ఒసంగబడిన నోటీసునుగూర్చి ముచ్చటించెదను. 4 వ శక్లను ననుసరించి ప్రెస్ కీపరు ఎప్పటికప్పుడు నూతనముగ డిక్లరేషను ఇవ్వవలసిన యవసరములేను. ప్రెస్ నందు ముద్రించి, ప్రచురింపబడిన వార్తలకు ప్రెస్ కీపరు మాత్రము బాధ్యుడుకాజాలడు. ప్రింటరు పబ్లిషరులగునన్న వారే అందులకు బాధ్యులే వహింతురు. కావున కీపరుగ డిక్లరేషను గావించుట ప్రజలెరుంగుటకేగాని ప్రచురణ వ్యవహారములకు గాదు.

"కీపరు ఎచ్చటనైన యుండవచ్చును"

ప్రెస్ యొక్క కీపరు ప్రపంచమునందెచ్చట నైన యుండవచ్చును మరియు కీ పరు జైలు నందుండినచో (జైలు బ్రటిషు యిండియాలోనే యున్నదని తలంచెదను) కీపరుగ అని హక్కు నశించునని చట్టమునందెచ్చటగాని నిర్ణయింపబడియుండలేదు. జైలుకు వచినంతమాత్రమున డిక్లరేషను చెల్లకపోవునని న్యాయశాస్త్ర సంబంధమైనట్టిగాని కార్యనిర్వాహక సంబంధమైనట్టిగాని ఉత్తరువొందును. లేదు కావున న్యాయశాస్త్రోత్తర సమస్త వ్యవహారములకును డిక్లరేషను అమలులో నుండుననుట కెట్టి సందియమును లేదు. కావున కీపరుగ డిక్లరేషను గావించిన శ్రీ. వే. రామదాసుపంతులుగారు జైలునందుంపబడినంత మాత్రమున వేరుగ క్రొత్త డిక్లరేషను గావించవలసిన యవసరము లేదని మనవిచేయుచున్నాను. జైలునందున్న వారిట్టి హక్కులను గోల్పోయెదరనుటకు న్యాయశాస్త్ర సంబంధమైన ఆధారము లేవియులేదు.

మేజస్ట్రేటుగారు :—5 వ శక్లను విషయమై ప్రింటరు పబ్లిషరుగ డిక్లరేషను గావించిన కే. నాగేశ్వరరావుగారు జైలునకంపబడుటచే వారి కట్టి ఆర్డరు లేకుండబోయినది. చల్లా శేషగిరిరావుగారు ప్రింటరు పబ్లిషరు బాధ్యతను వహించి యున్నారని, కాని వారు డిక్లరేషను గావించకుండగ అట్లు చేసియున్నారనిగదా?

వి. రామదాసుగారు :—లేదు. నాగేశ్వరరావుగారే యిప్పటికిని ప్రింటరు, పబ్లిషరుగగూడ నున్నారు.

మేజస్ట్రేటుగారు :—ఒకవేళ నాగేశ్వరరావుగారే యిప్పటికిని ప్రెస్ కీపరు అను వాదమును నీ నంగీకరింతుననుకొనుడు, కాని ప్రింటరు పబ్లిషరు మాత్రము చల్లా శేషగిరిరావుగారని ఇటీవల ప్రచురింపబడిన ఆంధ్ర పత్రికపల్ల నీ తెలియుచున్నదిగదా?

వి. రామదాసుగారు :—లేదు. శేషగిరిరావుగారిన్ను దును ప్రింటరు పబ్లిషరుగ ప్రకటించుకొని యుండలేదు. వారు జాయింట్లు ఎడిటరుగ మాత్రమే ప్రకటించియున్నారు.

మేజ :—అయిన ప్రస్తుతము ప్రింటరు, పబ్లిషరు లేవరు?

వి. రామదాసుగారు :—నాగేశ్వరరావుగారే, ఒక పత్రికను, ముద్రించి, ప్రచురింపించుట ఒక వ్యాపారము. అట్టి వ్యాపారమును నిర్వహించువారు జైలున కరిగినంతమాత్రమున ఆ వ్యాపార మాగి పోవ వసరము లేదు. అట్లు పత్రికను ముద్రించి, ప్రచురింపించువారు కేవల వ్యాపారకులుగను, ఒక్క అక్షరమైనను చూపలేని వారుగనైనను ఉండవచ్చును. ధనముగలవారైనను ఇట్టి వ్యాపారమును సాగింప వచ్చును. జైలునందున్నను, మరేతావున నున్నను, ఈ వ్యాపారమును కొనసాగించు కొనుట కెట్టి యభ్యంతరము గాని యుండజాలదు.

మేజ :—నాగేశ్వరరావుగారు జైలున కంపబడినందులకు ఆ యర్హతలన ప్రింటరు పబ్లిషరుగ నుండజాలరు.

వే. రా. గారు :—అనర్హత ఎందువలనకనుగును? నాగేశ్వరరావుగారు తన స్వయముగా పత్రికను ముద్రించివారుగారు వారు బేజవాడయందుగాని, ఏరంగూరులో గాని ఉండినపుడు పత్రిక కేట్లుముద్రాపకులు, ప్రచురణ కర్తలై యుందుకో జైలునందున్నను అట్లే యుండగలరు. పత్రిక ముద్రాము, ప్రచురణము లాభనష్టములతో సంబంధించిన వ్యాపారము ఆ వ్యాపారమునందలి లాభనష్టములకు వారు ప్రజలకు బాధ్యులుగ నుందురు. అట్టివ్యాపారమును నడపువారు జైలునకరిగినచో వారివ్యాపారహక్కులు నశించుననెడి న్యాయశాస్త్రసంబంధమును ఆధారమొందునలేదు. (ఈసమయమున ఆంధ్రపత్రికసంచికలు రెండు తెప్పింపబడి మేజస్ట్రేటుగారిచే పరిశీలంపబడినవి. ప్రింటరు, పబ్లిషరులుగ నాగేశ్వరరావుగారిచేత ప్రచురింపబడి యున్నట్లు మేజస్ట్రేటుగారు సంతృప్తిబెడిరి)

మేజ :—నాగేశ్వరరావుగారు జైలునందున్నారనిగదా! వారు పత్రికయొక్క పాలిసీ (విధానము) నెట్లు నడుపగలరుదురు?

వే. రా. గారు :—ప్రింటరు, పబ్లిషరునకును, పత్రికా సంపాదకునకును (ఎడిటరు) ఒకరికొకరినిగ తాదామారు జేయకుండునని కోరుచున్నాను. సంపాదకులు వేరుసంపాదకుడు డిక్లరేషను గావించవలసిన పనిలేను. పత్రికయొక్క బాధ్యతలను తనపైనుకొని నిచ్చులేనపుడు సంపాదకుడు డిక్లరేషను చేయవలసినపనిలేదు. నాగేశ్వరరావుగారు బ్రిటిషుయిండియాలో నెందున్నను ప్రింటరు పబ్లిషరుగ నుండవచ్చును. అందుచే మరొకరందులకై డిక్లరేషను చేయవలసిన యవసరములేదు.

మేజ :—జైలునందుండుటచే నాగేశ్వరరావుగారిపుడు స్వయముగ తమ చేలతో ముద్రాకార్యమును చేయజాలరుగదా.

వే. రా. గారు :—నిజమే. జైలునందేగాదు, ఏరంగూరులోగాని మరే గ్రామాంతరమునందున్నప్పటికిని అట్లులే యగును.

పిదప మేజస్ట్రేటుగారు ప్రస్తుతము ప్రింటరు పబ్లిషరులగు మాత్రము క్రొత్త డిక్లరేషను చేయ సంసిద్ధులుగ నున్నారాయని ప్రశ్నించిరి.

శ్రీ రామదాసు పంతులుగారు ఈ విషయ మింకను వాదించబడవలసినదేగాని నిర్ధారణ కాలేదనియు అందుచే సంశయాస్పదమేననిరి.

మేజ :—మీపై నొసంగబడిన రెండు నోటీసులలో నొకటి డిక్లరేషను చేయవలసినదిగను, రెండవది యంతవరకును డిక్లరేషనులేకుండ పత్రికను నడపినందులకు ఏల ప్రాసిక్యూషను చేయరాదో తెలుపవలసినదిగను ఒసంగబడియున్నది. (ప్రాసిక్యూషను సంబంధించిన రెండవనోటీసు విచారణకు అగినంత వాయిదా నొసంగెదను. కావున మీరీపుడు పత్రికను నడుపుటకు ముందు డిక్లరేషను గావించుట ఉత్తము. అసమ్మతిని దెల్పుచునే డిక్లరేషను గావించవచ్చును.

వే. రా. గారు :—అట్లులే.

మేజ :—నా తీర్పు తప్పగా నుండినపక్షమున హైకోకోర్టు ఉండనేయున్నది. నాగేశ్వరరావుగారే యిప్పటికిని ప్రెస్ కీపరుగ నుండవచ్చును. చల్లా శేషగిరిరావుగారు న్యాయపరమునందువు మానేజరుగారిని ప్రతివాదులవాదము.

ప్రాసిక్యూషను వాదము

అంతట ప్రాసిక్యూటరు యిక్స్ ప్రెక్టరుగారు వాదించుచు ప్రస్తుతము ముద్రాలయమెవరివశమునందున్నదినిపిలేలవలెననియు, జైలునందున్న నాగేశ్వరరావుగారి పరమందెట్లుండగలదనియు, చాలా సంవత్సరముల క్రితము అడ్వోకేటు జనరలుగారుకూడ నీవిషయమై యిట్టి అభిప్రాయమునే ప్రకటించి యుండిననియు పట్టిరి. (నవ్వు)

మేజస్ట్రేటుగారు కొద్దునందెవరు గాని బహిరంగముగ నవ్వరాదనియు, అట్లు నవ్వినచో ప్రేక్షకులు బహుటికెడలి పోవలసి యుండుననియు హెచ్చరించిరి.

ప్రా. ఇక్స్ ప్రెక్టరు :—ఇందు అవహాసము చేయవలసినదేమియులేదు. జైలునందున్న నాగేశ్వరరావు గారి ముద్రాలయమును వశమందుచుకొని నిర్వహించుచున్న వారెవరైనను అట్టివారు డిక్లరేషను గావించవలసి యుండురు.

వి. రా. పంతులుగారు :—చెన్న పురియందుగాక మరొక గ్రామమునందున్నపుడు యదారముగ ముద్రాలయమును తమవశము నందుంచుకొనుటెంతవరకు సాధ్యమో జైలునందున్నను అంతమాత్రమే సాధ్యమగును.

ప్రా. ఇక్స్ ప్రెక్టరు :—ఈముద్రాలయముచే నిర్వహింపబడవలసిన బాధ్యతలు కొన్నిగలవు. ప్రెసు ఆర్డినెన్సుక్రింద ఒకవేళ, ఒకటిరెండు మూడుమారులు ధరావతులు కోరబడి, తుదకు ప్రెస్ ను జప్తు చేయవలసివచ్చినచో నాగేశ్వరరావుగారి పేరనున్న ప్రెస్ ను జప్తుచేయుటకు వీలగునా?

వే. రా. గారు :—నిశ్చయముగా.

ప్రా. ఇక్స్ :—నేకీభవింపజాలను. నాగేశ్వరరావుగారు యధారముగ ప్రెస్ ను నిపుడు వశమందుచుకొనజాలి యుండలేదు. అందుచే ప్రెస్ ను విషయమై జరుగగలవాని కన్నిటికిని వారిని బాధ్యులుగ జేయజాలరు. నాగేశ్వరరావుగారు లెక్కలను తనిఖీచేయజాలరు.

చట్టము లోపముల గలిగియున్నది.

మేజ :—దురదృష్టవశమున చట్టము లోపభూయిష్టమై యున్నది. ఒకవేళ ప్రభుత్వమువారు కీపరుపై చర్య గైకొన తలంచినపక్షమున, నాగేశ్వరరావుగారే ప్రెస్ కీపరు అనుచు మీరు వాదించుచో ఆపుడు నాగేశ్వరరావుగారు "నేను జైలు నందుంటిని, నేను లేనప్పుడు నావై మీరు చర్య గైకొనజాలరు" అని వాదించవచ్చునుగదా?

వే. రా. పంతులు గారు :—అట్లు వాదించజాలరు. అది న్యాయశాస్త్ర సంబంధమైన బాధ్యత రిజిస్టరు హోల్డరు జైలు లో నుండునపుడు వాని బాధ్యతలు నశించునా, ప్రభుత్వము వారి రివిన్యూ జైలులో నున్నంతమాత్రమున ఆపుదలచేయబడునా? 8 వ శక్లను ననుసరించి తాను జైలు కరిగినచో తన డిక్లరేషనును రద్దుచేయవలసినదిగా కోరుటకుగూడ అవకాశము కలదు. అందుచే ప్రెస్ ను తనస్వంతతనాగి నుంచుకొననంతవరకును సర్వ విధములగు న్యాయశాస్త్ర సంబంధమయిన బాధ్యతలకు జబాబు దారి వహించియుండును. ఎవరిపైనను జబాబు నా విధించినచో ఆతడు జైలునందుండిన పక్షమున, వాని యాస్తిని జప్తుచేసి జబాబునా పోమ్ము రాబట్టుకొను చుండుట లేదా? ఈ చట్టముయొక్క విధానము ఇతర చట్టముల విధానముల కంటె భిన్నము. జైలున కరిగినందుచే ప్రెస్ కీపరుతంత్రి మురికట్టబడినదేగాని న్యాయశాస్త్ర హక్కు లెవ్వియు నశింపవు. ఆస్తి హక్కులను, వ్యాపార ప్రవహారముల నెల్ల నిర్వహించుకొనవచ్చును. పవర్ ఆఫ్ అటార్నీ సంతకము చేయవచ్చును. కావున ఇట్టి హక్కులు నశింపవు.

ప్రా. ఇక్స్ :—జైలునందుంపబడినవారికి సివిలు హక్కులుండును సరియే. కాని క్రిమినల్ బాధ్యతలనుబరించి యేమి? రేపు వారు తిరిగి వచ్చి "నేనేమి చేయుదును? మీరే నన్ను నిర్బంధమునందుంచితిరి" అనిఅనవచ్చును.

వే. రా. గారు :—లేదు. జైలునందున్నను మ్యూనిసిపల్ పమ్ము, ఇన్ కంటాక్టును చెల్లించుటలేదా? ఇందుకు మాత్రమది ఎర్రింపకుండుటకు కారణము లేదు.

శ్రీ వే. రామదాసుపంతులుగారింకను వాదించుచు 40 ముద్రానుతీర్పు ననుసరించి విశేషం దుండుట యనగా న్యాయ శాస్త్రసంబంధముగ అందుపై హక్కులను కలిగియుండుటయే గాని నేరుగ తనవశములో నుంచుకొనుట గాదని వాదించిరి.

ఒక సూచన

మేజస్ట్రేటుగారు రంతట శేషగిరిరావుగారిని ప్రింటరు, పబ్లిషరులుగ ప్రకటించుకొనవలసినదనియు, అందువలన చాల చిక్కులు నివర్తియై పత్రిక వెంటనే నడుచుటకు వీలగుననియు, ప్రాసిక్యూషను నోటీసు విషయమై తాము చట్టము ప్రకారము కొంత సానుభూతితో పరిష్కరింప వీలన్నదనియు, కావున దానిని పిమ్మట ఆలోచింతు మనియు, ఇప్పుడు డిక్లరేషను గావించవలసినదిగ కోరిరి.

శ్రీ వే. రామదాసు పంతులుగారు సమాధాన మొసగుచు, జైలునందున్నను ఇప్పటికిని శ్రీ నాగేశ్వరరావుగారే ప్రింటరు, పబ్లిషరులనియే తమ వాదమైయున్నను, ప్రస్తుతము ప్రింటరు పబ్లిషరులుగ క్రొత్త డిక్లరేషను గావించుటకు అంగీకరింతు మనిరి.

మేజ :—నిజము చెప్పవలసినదెవ్వనో కీపరువిషయమై మీ వాదముతో నే నేకీభవింపవచ్చును. కాని అంతవరకును తాత్కాలికముగ శేషగిరిరావుగారే కీపరుగ ప్రకటించుటకు మీ కభ్యంతర మేమి?

వే. రా. గారు :—ప్రింటరు పబ్లిషరుగమాత్రము డిక్లరేషను గైకొని, మిగతవిషయములు వివాదాంశములుగ నిప్పటికి వదిలివేయుట ఉత్తమునని నా సూచన మీనోటీసులందినవెంటనే "మేము ప్రెస్ ను మూసివెదితిమి. కావున మాసద్భావమును శంకింపవలసిలేదు.

మేజ :—ప్రభుత్వమువారు నాయభిప్రాయముతో నేకీభవింపక కీపరువద్దనుండి ప్రత్యేకముగ ధరావతు కోరవచ్చును.

వే. రా. గారు :—ప్రభుత్వమువారు యేమిచేయబోరు.

మేజ :—చేసెదరని నేననుటలేదు. చేయుటకువారి కవకాశము కలదనిమాత్రము చెప్పుచున్నాను. నాసూచననంగీకరుటవలన ఈచిక్కులన్నియు సమసిపోగలవు. అని పట్టిరి.

తీర్పు

స్వరాజ్య పత్రికపై లేబడిన కేసు గూడ విచారణ పిదప మేజస్ట్రేటుగారు తీర్పుచెప్పుచు స్వరాజ్య పత్రికాపాలయమునకు శ్రీ టి. ప్రకాశంగారే కీపరులుగ నందున్నామనియు, అందుచే కృపానిధిగారు డిక్లరేషను వలసిగ ధృవపరము లేదనిరి. ఆంధ్రపత్రిక విషయముల నాగేశ్వరరావుగారే ముద్రాలయమునకు కీపరుగ అందున్నామనియు, అందుచే వేరొకరు కీపరుగ డిక్లరేషను వినవసరము లేదనియు, కాని ప్రెస్ చట్టము 5 వ ననుసరించి శ్రీ చల్లా శేషగిరిరావుగారు ప్రింటరు, డిక్లరేషను గావించుటకును, రు 2000 ల ధరావతులకును ఉత్తరువు చేయుచున్నామనిరి.

4 వ శక్లనుక్రింద ప్రాసిక్యూషను కేసును తేదికి వాయిదాపెసిరి.

స్వరాజ్య పత్రికపై ప్రాసిక్యూషను కేసు రద్దుచేయ ఆంధ్రపత్రిక తరపున రు 2000 ల ధరావతు విల్లింప

చెన్నై కార్మిక కేసు

అధ్యక్షుని సమాధానము

యితర కార్యక్రమము

చెన్నై కార్మిక కేసుపట్ల గతముగ వారము సాయం త్రయ గా... రామస్వామి ముదలియారుగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయ్యెను.

మదరాసు అల్లురులు

శ్రీ వి. చక్రవర్తియెగార:- ఏప్రిల్ 25, 27 తేదీలందు చెన్నై నగరమున జరిగిన అల్లురులగుర్తి అధికారులకు యథార్థముగ జరిగిన సంగతులన్నియు చెప్పబడినవోలేవో తెలిసికొనగోరితి.

అధ్యక్షులు సమాధాన మొసంగుచు గదివరలో నొకమార్టి ప్రక్క కే జవాబు చెప్పియుంటిమియు, విను మరల చెప్పుచున్నామనిరి. "కార్మిక కేసులో నీతిరాజును దుర్మతిక సంఖ్యకులచే నామోదించబడినది మామూలుపద్ధతికి భిన్నముగ నేను [అధ్యక్షులు] కూడ తీర్మానమున కనుకూలముగ సమ్మతినిచ్చియుంటిని.

శ్రీ సత్యయ్యగారిగారి రెండవసారి గాని సమాధానము లేకపోయెను.

"ఏప్రిల్ 25, 27 తేదీలందు పోలీసువారి ప్రవర్తనను గూర్చి కార్మిక కేసు సభయందు చాచావు ఏకగ్రీవముగ నామోదించబడిన తీర్మానమును ఉపేక్షించినందులకు చెన్నై కార్మిక ప్రభుత్వమువారి చర్య నీ సభవారు ఖండించుచున్నార" అను ఉపపాదనను ఆసరతీర్మానముగ సత్యయ్యగారిగారి రెండవసారి గోరితి.

అధ్యక్షులు ఈ యుపపాదన అవసరతీర్మానముగ నంగీకరింపజాలమనిరి. ఈ విషయమును విచారించుటకై కొందరు సభ్యులు ప్రత్యేక సభ జరుపవలసినదిగ కోరియుండిరియు ఆ విషయము విచారించబడవలయు చెప్పిరి.

రాయల్ థియేటరు

రాయల్ థియేటరుచే నాకొనింపబడియున్న స్థలము 1922 ఏప్రిల్ నెల మొదలు మూడేండ్లవరకున నెల 1-కి రూ. 250 ల చొప్పునను, పిదప మరీ నాలుగువత్సరములు నెల 1-కి రూ. 275 ల వంతునను బాడుగ చెల్లించునట్లు శ్రీ. పి. జి. వెంకటకృష్ణశాస్త్రియను వారికి కాలు కొనంగలడెను. 1929 మార్చి నెలముగతంలో కాలు ముగిసెను. ప్రస్తుతము థియేటరు యజమానిగనున్న సి. కన్నయ్యగారు 25 ఏ.లకు నెలకు రూ. 250 లకు పైగా కాలు యివ్వవలసినదిగ కోరిరి. రివిన్యూ కాలివారు బాడుగను మాఫయనుచు రూ. 400 లకు పాచ్చింపవలెనని సూచించిరి.

కొంతవరకు జరిగినవివర థియేటరులో సోఫాల సౌకర్యము, గారి నెలకు రూ. 15 ముల మొదలైన సౌకర్యము లభిస్తున్నదేయు మరలతో 15 నెలలకు కాలనకు సమ్మతించుట కామోదించబడెను.

కోడు ప్రక్కల కేడెలను వరండాలు, పెట్రోలు పంపులు మొదలైనవానిని నిర్మించినందువలన ఆక్రమణ క్రిందకువచ్చునను విషయమై కమిషనరుగారు కమ్యూనికేషనులను చెల్లుచు ఇట్టియక్రమాలవలన ప్రజలకు కాలినడక నడచువారికి సౌకర్యమేగాని, వడ్డ మేమూత్రమును లేదనియు, పెట్రోలు పంపులు మొదలైనవి తాత్కాలికములగు ఆక్రమణలేననియు వీనివలన అసౌకర్యములేదనియు తెల్పిరి.

లబి-కేసు, వరము లబి-కేసు

రక్త హామి

మొదటి రుచి.

Deschiens' syrup

విరలమ ది మయోనియము

శ్రీ. లక్ష్మీకృష్ణమ, యెమ్, వియ్యంబులు, 30,000 వైద్యులచేతగానియు, డెస్చియ, ౪౫౪

గ్రామపంచాయతీసంఘములకును 30-6-1930 తేదీవరకు గ్రంథ భండాగారములకును

అమూల్య బహుమానము 60 నవలలు రు 25 లు మాత్రమే రు 65-0-0 వెలగలవి

పై అధికారులపై కాంక్షను పొందువరకు చాలమంది వ్యవధికోరుటచే 30-6-1930 వరకు ఆవకాశమియ్యబడినది. కోరినవారికి పుస్తకముల లిస్టు పంపుదుము.

ఆంధ్ర ప్రచారిణీ గ్రంథనిలయం, విరాపురము.

సత్యసాధని పత్రికలో

ఒక సవరణ

మాచే ప్రకటింపబడుచున్న సత్యసాధని పత్రిక 9-5-30 తేదీ సంచికలో 8-వ పేజీయందు 'బందరుకల్లోలము' పోలీసు వారి చర్యలు అను పేరపెట్టెందులో ప్రకటించిన వృత్తాంతములో రెండవ కాలమునందు బందరు మునిసిపాలిటీకి సంబంధించిన విషయము క్రమముగ లేదు. మా విలేఖరి ఆ యుదంతమును సరిగా గ్రహించకయే వ్రాసిపంపుటయు కార్యాలయోద్యోగులు పనులయొద్దటిలో బారపాడటన దాని వల్లే ప్రకటించుటయు జరిగియున్నది. అసలు మ్యూనిసిపల్ తీర్మానము నీక్రింద బొందుపరుచుచున్నాము. దీనిని సత్యసాధని పాఠకమహాశయులు గమనింప బ్రార్థింతులు.

తీర్మానము

చట్టవిరుద్ధమున నెట్టి కార్యము చేసియు ప్రోత్సహించుట ఈ కౌన్సిలు పద్ధతి కాదనియు కాంతిభద్రతలను నెలకొల్పుటయు కౌన్సిలువారి ముఖ్యోద్దేశ మనియు పలుమార్లు విశదీకరించుచున్నాడు.

దౌర్జన్యపూరితమున కార్యము లొనగ్గుటచే నగరమందలి కాంతిభద్రతలకు భంగము వాటిల్లుననియు కాంతివ్యభావతై చట్టబద్ధతై వర్తించు ప్రజల హృదయములలో నయ్యది భయోత్పాతమును గలిగించుననియు ఈ కౌన్సిలువారి రభిప్రాయము చున్నాడు.

జాతీయపతాకమును నెలకొల్పుట చట్టవిరుద్ధము కావడము కాంతి భంగకరముగానెట్టియు నిరాశ్చర్యము మొదటియు గార్యమైయుండ మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలువారియధీనములో నున్న కుండియందలి స్తంభముపై ఈ నెల 6-వ తేదీ మధ్యాహ్నము కాంతిముతో జాతీయపతాకమును గట్టబోవుచున్నవారిని ఉపద్రవకరములగు డెబ్బలతో నెలయించిన పోలీసువారి చర్యలను గూర్చి తన విచారణను జరిపించుటకు శ్రీ గవర్నరుగారి నీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నాడు.

పురపాలక సంఘ కార్యాలయముపై నేటి ఉదయమున ఏకత్వసూర్యక్షునిచే జాతీయ పతాకము స్థాపించబడినందులకు సభవారు విగల సంతసించుచున్నాడు.

(నంపాదకుడు)

సంతానం పుట్టుకుండా 108-1

'కాంటా నెప్టన్'

ఒక్కటే నులభమైన సురక్షితోపాయం

16 మోతాదులట్యూబు 1-12-0

ట్యూబులకు ఇతర పయములకు

వి. రామచంద్రరావు, 153, బ్రాడ్వే, మదరాసు సో. పో. వి. జం. బి.

ది స్టోషల్ హౌస్ సింగిల్ కేట్

ఇతర కమిష్నులు అందే, ప్రసిద్ధులవద్ద కూడ దొరుకును

ధర్మ వివరములు

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారి
అరెస్టువివరములు

దేవిగారు ఉప్పురాసులకడకు రాగానే
అరెస్టు జేయుట

ఉన్నాడి, మే 21:- శ్రీయుతులు ఇమాంసాహెబు
ప్యారి లాలు మణి లాలు గాంధీ గార్లను
అరెస్టుచేసి డిపోజిట్ తీసుకొని వెళ్లగానే శ్రీమతి సరో
జినీదేవిగారు సత్యాగ్రహరంగమునకు వచ్చి కొంతసేపు రంగము
నంతట కలియపడింది. పిమ్మట ఉప్పురాసులకడకు వచ్చిరి.
అప్పుడు దేవిగారిగూడ అరెస్టుచేసి తీసుకొని వెళ్లిరి. ఉదయ
మున 10-30 గంటల వగతున వలంటీరులు మట్టడిని సాగించు
చునే యుండిరి. అప్పటికి వారిలో 300 మందికి గాయములు
తగిలెను. మరికొంతసేపటికి మొత్తము 2000 మందిలో 200
మందికి తప్ప తక్కినవారందరికిని గూడ దెబ్బలు తగిలినవి.
వారందరూ బురదలో తడిసి అలసిపోయియుండిరి. అట్టిస్థితిలో
గూడ వలంటీరు లచటనేయుండిరిగాని ఒక్క అడుగైన వెనుక
కు వెట్టలేదు.

డంగ్రిలో రైళ్లను నిలువగూడదనుట

క్రొత్తగా వలంటీరులు హెచ్చుమంది వచ్చుచునే యు
న్నారని నేడు డంగ్రిస్టేషనులో రైళ్ల నాపగూడదని
రైల్వేకంపెనీవారు ఆజ్ఞాపించుటచే రైళ్లలో రావలసిన వలంటీ
రులు ఉన్నాడి చేరుటకు చాల కష్టపడవలసి వచ్చినది.

నేడు సాయంకాలము మరల లాటిల్ ప్రయోగము

నేడు సాయంకాలమున ఉప్పురాసులకడకు వలంటీ
రులపై మరల పోలీసువారు లాటిల్ను విసరిరి. పోలీసువారు
వలంటీరులను ప్రజలను ఉన్నాడికిరెవరనువరకును వెనుకకు తరిమి
రి. నలుగురు వలంటీరులకు గాయములు తగులుటచే వారిని కఠి
రమునందలి వైద్యశాలకు గొనివచ్చిరి. పోలీసువారిటుల లాటిల్
ను ప్రయోగించుచున్నపుడు సబుడివిజనలూ మేజిస్ట్రేటు
జ్యాయలు గారు గూడ నచటనే యుండిరి.
200 మంది వలంటీరులను బుల్డారు శిబిరమునందలి

వైద్యశాలకు పంపుట

గాయములు తగిలిన వలంటీరులలో 200 మందిని బు
ల్డారు శిబిరమునందలి వైద్యశాలకు పంపిరి. నేడురాత్రి డిపో
వద్ద మరల గాయములు తగిలెడలవారికి ఉన్నాడి శిబిరమునందలి
వైద్యశాలలో స్థలము సుండుటకే యీ 200 మందిని బుల్డారు
శిబిరమునకు పంపిరి.

సాయంకాలమున ప్రార్థనలు

నేడు సాయంకాలము ప్రార్థనలు జరిగినపుడు సర్దారు
వల్లభాయిగారి కుమార్తె శ్రీమతి మణిబెనుగారు వలంటీరులను
ప్రార్థనాపరచిరి. నేడు చాలమందికి దెబ్బలు తగిలెనని మీరు
నిరసనాపరచగూడదు. లాటిల్ను తుపాకు గుండుదెబ్బలకును
భయపడువారు యిండ్లకు వెడలి పోవలెను. లాటిల్
దెబ్బలను గుండు దెబ్బలను ఉత్సాహముతో
గ్రహించుటకు మారందరూ సంసిద్ధు
లు కావలెను" అని శ్రీమతి మణిబెనుగారు నడిచిరి. (అ.ప్రె.)

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారి సందేశము

"ఏదియెట్లు జరిగినను అహింసను వదలకుడు
భక్తి అడుగైనను వెనుకకు వెట్టకుడు"

బుల్డారు, మే 21:- శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారిని
అరెస్టు చేయగానే యీరీతిగా ఆమె వలంటీరులకు సందేశము
నిొసగెను.

తాత్కాలిక విరామము

నేడు మధ్యాహ్నము 1 1/2 గంటలకు యిరుపిడులవారును
గూడ విరమించిరి. వలంటీరులలో కొందరు ఉప్పురాసులద్దము
మరికొందరు మరికొంతదూరమునకు కూర్చుండియుండిరి.

మరికొంతమంది డాక్టరులును నర్సులును

రానుండుట

ఉన్నాడి శిబిరమునం దున్న డాక్టరులును నర్సులును
చాలకుండ నుండుటచే ప్రస్తుతము ఇలాల్పూరులోనున్న శ్రీమతి
కస్తూరిబాయిగారి దశములోని స్త్రీవలంటీరులను రావించిరి.
వారిపుడిచటికి వచ్చి ఉపచారము చేయుచున్నారు. మరి
కొంతమంది డాక్టరులును నర్సులును సూరకు మున్నగు పట్టణ
ములలోనుండి త్వరలోనే వచ్చెదరు.

ఉదయమున 8 1/2 గంటలకు యిమాంసాహెబుగారిని
అరెస్టుచేసిరి. అటుపిమ్మట మరికొంతసేపటికి ప్యారిలాలుగారిని

మణిలాలు గాంధీగారిని అరెస్టుచేసిరి. మణిలాలుగాంధీ గారిని
అరెస్టుచేసిన పిమ్మట మరల 5 సార్లు లాటిల్తో కొట్టిరిని
స్వయముగా చూచినవారొకరు చెప్పిరి.

డిపోకు ఒక ప్లంట్లాంగుదూరమున వేలకొలది ప్రజలు నిలువ
బడి చూచుచుండిరి. సరోజినీదేవిగారు రాగానే డిప్టి నూపరిం
టెండెంటు అంటియోగారు ఆమెను అరెస్టుచేసిరి. డోలీలను
మోయువారు దగ్గరిదారిని లోనికిపోవుటకు పోలీసువారు అను
మతి నియ్యలేదుగానీ వారికి పని చాలకష్టమైనది.

8 గంటల వైసమిమ్మట పోలీసు సర్వాధికారి యీవలకు
వచ్చి యిటుపైని కొట్టవద్దనియును తీగెడవద్దనున్న వలంటీరు
లను లాగివేయవలెననియును ఆజ్ఞాపించెను. అంతట వలంటీరు
లను కొట్టుట మానివేసి లాగిపారవేయ నారంభించిరి. ఆవలంటీ
రులు మరల తీగెడకువెళ్లి భోవుటయును పోలీసువారు లాగి
వేయుచుండుటయునుగూడ నిలుచలే చాలసేపు జరిగినవి. మరి
యొక అరగంట జేల్లా పోలీసునూపరిం టెండెంటు అచటికివచ్చి
అచటనున్న వారందరిని ఆవలికి పంపివేసి చాలమంది పోలీసు
భటులను కావలిపెట్టెను.

ప్రతికూచిలేఖరులను రానిచ్చుట

అప్పటివరకును ప్రతికూచిలేఖరులను లోనికి పోనియ్య
లేదుగాని అప్పుడుపోనిచ్చిరి. అప్పటికిని కొద్దిమంది వలంటీరులు
తీగెడయొద్దనే కూర్చుండియుండిరి. అప్పుడు కొట్టుట లాగుట
ప్రయోలు మున్నగు పనులన్నియు కొంతకాలమువరకును నిలిపి
వేయబడెను. ఒక అరగంటనే పైసమిమ్మట దడులవద్దనున్న
మిగిలిన వలంటీరులందరినిగూడ లాగివేసిరి. అదివరకు దూర
ముగానున్న వలంటీరులు మరల రాసులకడకు రావోగా మరల
పోలీసువారు లాటిల్ను ప్రయోగించిరి. మరల చాలమందికి
దెబ్బలు తగిలినవి. దడులలోపలనున్న పోలీసువారుగూడ
వలంటీరులపైని రాళ్లువిసరిరి.

అప్పుడు ఏబదిమంది కనిస్టేబులను ఈవలకు తీసికొని
వచ్చి ఉప్పురాసులపైని కూర్చుండజేట్టిరి. వారందరూ తుపా
కులను ధరించి యుండిరి.

వలంటీరులు కనబరచిన అన్యుతమగు అహింసాదీక్ష
నచటనున్న ప్రజలందరూగూడ ప్రశంసించిరి. (శ్రీ.ప్రె.)

వి. జె. పటేలుగారు బొంబాయికి వెళ్లుటకు

సత్యాగ్రహసంఘమువారు నమస్కరించుట

నేడు మధ్యాహ్నము పటేలుగారిటనుండి బొంబాయికి
బయలుదేరిరి. నేడురాత్రి 7 గంటలకు బొంబాయి చేరెదరు.
వలంటీరులనిటుల లాటిల్తో కొట్టుట అతిదారుణమని నేడు
పటేలుగారు మాచిత్ఖణితో తెలిపిరి.

"నేనీడునుండవలెనని మారు కోరినచో నేనెటల నిలిచి
పోయెద"నని పటేలుగారుచెప్పిరి.

"మిరీపు డిటనుండ నవసము యింకను కలుగలేదు"
అని నరహరిపాఠెఱుగారుచెప్పిరి.

"మిరు కోరినపుడు నేను తప్పక వచ్చెదను" అని
పటేలుగారుచెప్పిరి.

ఒక సోదరమణి బుల్డారు స్టేషనువద్ద తనకారును దయ
తో పటేలుగారి కొసగుటచే దానిపైనే పటేలుగారు నేడు
ఉదయమున ఉన్నాడిశిబిరమునకు వచ్చిరి.

ప్రాద్దుటనుండియు భోజనములేకుండ నున్న వలంటీరు
లకప్పుడు భోజనము పెట్టిరి. మొత్తము 300 మందికి గాయములు
తగిలినవి. ఇద్దరు వలంటీరులకు మిక్కిలి బలమైన గాయములు
తగులుటచే వారిని పోలీసువారు ప్రభుత్వమువారి వైద్యశాలకు
పంపిరిని తెలియుచున్నది. (శ్రీ.ప్రె.)

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారికి
సాకర్వములు

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు శిబిరమునకు లేఖనపంపుట

బుల్డారు, మే 22:- "నాసామానులను పంపవలెను"
అని శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు వ్రాసినలేఖ నిన్నరాత్రి 8
గంటలకు ఉన్నాడిశిబిరమునకు చేరినది. శ్రీమతి మణిబాయి
పటేలుగారు ఆసామానులను పట్టించుకొనివెళ్లిరి. మణిబాయి
గారు సరోజినీదేవిగారిని చూచుటకు పోలీసువారు అనుమతి
నిచ్చిరి. సరోజినీదేవిగారిని ఒక పత్తెకగృహమునందుంచిరి.
ఆమెకు ఫలములను యితరఆహారపదార్థములనుయిచ్చిరి. నిన్నను
అరెస్టుచేయబడినవారి నందరిని పి. కో. 145 క్రిందనే అరెస్టు
చేసిరిని తెలియుచున్నది. నిన్నను మరలనలుగురు వలంటీరులను
గూడ అరెస్టుచేసిరిగాని అసమాచారము మణిబాయిగారు దేవి
గారికడకు వచ్చువరకును తెలియలేదు. దేవిగారును మణిలాలు
గారు మున్నగు యితర నాయకులను మరి నలుగురు వలంటీరు
లునుగూడ నచటనే యున్నారని మణిబాయిగారు మరల
శిబిరమునకువచ్చి చెప్పిరి. తక్కినవారి సామానులనుగూడ తీసు
కొనివెళ్లుటకు పోలీసువారు ననుమతించిచ్చినందున మణిబాయిగారు

నేడు ఉదయమున మరల వానినిపట్టించుకొని వెళ్లిరి. నేడు
వలంటీరులను డిపోకడకుపంపరనియును మరల 25వ తేది ని
డంపెదరనియును తెలియుచున్నది. (శ్రీ.ప్రె.)

ఇమాంసాహెబుగారు
ముఖ్యనాయకత్వమును
వహించుట

వలంటీరుల యేర్పాటులు

ఉన్నాడి, మే 21:- నేడు ఉదయమున 4 గంటలకు 2'00
నుండి నాయకులను కంఠములను మేరవించి పోరానుసంక్ర
నము గావించిరి. నేడు ప్రధాన నాయకత్వమును వహించిన
యిమాంసాహెబుగారు శ్రీమతి సరోజినీ దేవిగారును యిత
ర నాయకులను గూడ ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట నాయకులంద
రూ పరస్పరాలింగనములను గావించుకొనిరి. ప్రతి వలంటీరు
ను రెండు కోజులకు సరిపడెడు ఆహారపానీయములను వెంట
గానిపోయెను. ఉన్నాడి గ్రామమునకు చేరుచున్న ఉప్పురాసి
కడనే హెచ్చుమంది వలంటీరులు చేరిరి. తక్కినవారు వేరువేరు
రాసులకడకువెళ్లిరి. దక్షిణముననున్న రాసులకడకు 200 మంది
వలంటీరులుపరుగిడిగా వారిప్రక్కపోలీసువారుగూడవెళ్లిరిగాని
వలంటీరులే ముందుగా రాసులను చేరగలిగిరి. వారు తీగెడ
దులను చేరుసరికి పోలీసువారు రెడ్డుదగ్గరి లాటిల్ను ప్రయోగించిరి.
అదెబ్బలకు కొందరు వలంటీరులు క్రిందపడిపోయిరి. అంతలో
హెచ్చుమంది వలంటీరులు ఉత్తరమునందున్న రాసులకడచేరిరి.
అచటగూడ పోలీసువారు లాటిల్ నుప్రయోగించిరి. అచట నేల
జారుడుగానుండెను. దెబ్బలు తగులుటచే చాలమంది వలంటీ
రు లచటపడిపోయిరి. వందేమాతరం అని అరచుచు తక్కిన వలం
టీరులు యిరుపముళ్ల తీగెలుగల కర్రలకు పగ్గములను తగిలించి
వానిని క్రిందపడద్రోయుటకు ప్రయత్నించిరిగాని మరల చాల
మంది పోలీసుభటులు లాటిల్ను ప్రయోగించుటచే వలంటీరుల
ప్రయత్నము విఫలమైనది. ఉదయము 6 1/2 గంటలకే యీశాంతి
సమరము ప్రారంభమైనది.

అహింసాదీక్ష

8 1/2 గంటలకుసరికి అనగా రెండుగంటలసేపులోనే
వలంటీరులలో 100 మందికి గాయములు తగిలినవి. కాని వలంటీ
రులలో నొక్కరై ననుగూడ తిరుగబడి పోలీసువారిని కొట్ట
లేదు. అటుల దెబ్బలు విపరీతముగా తగులుచున్నను యెవరో
ఒకరిద్దరు తప్ప తక్కినవారెవ్వరూ ఆడుగు కదల్చుకుండ నచట
నేయుండిరి. అంతలో కాలగెను రెండుక్రానువాహకులు
దోలీలన్నటిని గొనివచ్చిరి. నేటిసమరముకొరకు నిన్నరాత్రి
ప్రత్యేకముగా చాల దోలీలు సిద్ధపరుపబడెను. (అ.ప్రె.)

బుల్డారులో హరటాలు

నేడురాత్రి సత్యాగ్రహసంఘసభ జరుగుట

నేడురాత్రి ఉన్నాడిశిబిరమున సత్యాగ్రహ సంఘసభ
జరిగినది. రేపటిరోజున డిపోవద్దకు వలంటీరులను పంపకుండు
టకు నిశ్చయింపబడెను. బుల్డారు శిబిరములో 120 మందికి
చికిత్స చేయుటకు వసతికలిగింపబడెను. బుల్డారులో శ్రేణులంద
రును గూడ పనిపాటులను మానివేసిరి. నేడు మధ్యాహ్నము
వి. జె. పటేలుగారితో కొద్దిదెబ్బలు తగిలిన బొంబాయి వలం
టీరులు 25 మందిగూడ ట్రెయినులో బొంబాయి వెళ్లిరి.
మరి పెక్కుమంది వలంటీరులు ధర్మనకు వచ్చిరి. (శ్రీ.ప్రె.)

బొంబాయి గవర్న మెంటు

హోటలుమెంబరు రాక

హోటలుగారు నేడుసాయంకాలమున ధర్మనవెళ్లిరి

బుల్డారు, మే 21:- రాత్రి 11 1/2 గంట. నేడుసాయం
కాలమునకు హోటలుగారు రిచటికివచ్చి వెంటనే ధర్మనకువెళ్లిరి.
150 మంది యూరోపియను మిలిటరీపైనికులు ట్రెయినులో
డంగ్రిలో దిగిరిని తెలియుచున్నది. వారు ప్రాంటియరు మెయి
లలోవచ్చిరి. ఆట్రెయినుయిచట నొక అరగంటసేపు నిలిపి
వేయబడెను. (శ్రీ.ప్రె.)

వడాలా

98 మందిని అరెస్టుచేయుట

బొంబాయి, మే 21:- నేడుదయమున బొంబాయినుండి
వడాలా వెళ్లిన వలంటీరులను అచట అరెస్టు చేసిరి. (శ్రీ.ప్రె.)

వి. జే. పటేలుగారి రాక

దంగున్నేపనులో పటేలుగారు రైలుబండి గొలుసు లాగుట

బుల్బూరు, మే 21:—పటేలుగారు లోకలు ప్రేయి నులో నడిచుచుండి నేడు ఉదయమునకు ధర్మన వచ్చిరి. పటేలుగారు ధర్మనకు బండిలో వచ్చుచుండిరి. ఈ రైలు దంగున్నేపనులో ఆగదు అని బిల్లి మారా స్టేషనులో నొకరైల్వే ఫు ద్వారా పటేలుగారితో చెప్పెను. ధర్మనకు వెళ్లదలచిన వారంద రను దంగున్నేపను దిగవలసియుండెను. రైలు దంగున్నేపనుకు రాగానే పటేలుగారు రైలుబండిలోనున్న గొలుసులగారి గాని బండి ఆగలేదు. పటేలుగారు బుల్బూరు స్టేషనులో రైలుదిగి మోటారులో ఉన్నాడి శిబిరమునకు వచ్చిరి.

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు మున్నగువారి సదివరకే ఆరెప్పు చేసినవారై పటేలుగారికి ఉన్నాడికి రాకముందే దారిలోనే తెలిసినది. పటేలుగారు శిబిరమునకువచ్చుసరికి గాయములు తగిలిన సరహారి పారెఖుగారిని ఒక మామిడిచెట్టు నీడను పరుండవెట్టి ఉపచారము చేయుచుండిరి. పిమ్మట పటేలుగారు శిబిరములో ని చైద్యశాలకు వెళ్లిరి. అచట 800 మంది వలంటీరులకు 15 మం ది చైద్యులు వారికి చికిత్స చేయుచుండిరి. వలంటీరులలో కొం దరు పూర్తిగా స్వల్పతేకుండనే యుండిరి. కొందరు చెరువు మరుభస్మిలో నుండిరి.

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారితో పటేలుగారు మాటలాడుటకు అనుమతి నియ్యకపోవుట

పటేలుగారు శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారిని చూచి మాట లాడుటకు కారణం వెళ్లిరి. కొంతదూరము వెళ్లగానే పోలీసు వారు కారణం నిలిపివేసిరి. పటేలుగారితో దామాభాయిగాను గూడ నుండిరి. “శ్రీమతి సరోజినీదేవిగా రెవరున్నారు. నేను ఆ మెతో మాట లాడ గో ర దను” అని పటేలుగారు అచటనున్న ఒక యూరోపియను పోలీసు యినప్పైకరచే చెప్పిరి. “ఆమె యెవరున్నదో నాకు తెలి యదు. జిల్లామేజిస్ట్రేటు ఆనుమతిలేకుండ మీరు ముందుకు వెళ్లవలెదు” అని ఆయనప్పైకర పటేలుగారితో చెప్పి జిల్లా మేజిస్ట్రేటులకు చీటిప్రాసి పంపెను. “నే నిపుడేవచ్చెదను” అని మేజిస్ట్రేటు మరల నోటికబురు పంపెను ఒకగంట నేపటిసరకును పటేలుగారు వేచియుండినను మేజిస్ట్రేటు రానే లేదు. అంతట యినప్పైకర మరల కబురుపంపెను. అప్పుడు మరి 15 నిమిషములకు మేజిస్ట్రేటును పోలీసు సూపరింటెం డెంటును అచటికి వచ్చిరి.

మే—సరోజినీగారిని ఆరెప్పుచేసితిమిగాన మీ రామెను చూడ వలెదను.

ప—నేను ఆమె విశ్రాంతిగాన నాకు అనుమతి నియ్య గోరెదను. నేను ఆమెతో మాటలాడునపుడు ఒక పోలీసు ఉద్యోగిగూడ అచట నుండవచ్చును.

మే—నే నడమతి నియ్యజాలను.

ప—మీకుగల ఆక్షేపణ యెట్టిది?

అని పటేలుగారు రడుగగానే మేజిస్ట్రేటును సూపరిం టెం డెంటును మరియొక గదిలోనికి పోయి కొన్ని నిమిషము లుండి మరల వచ్చిరి.

మే—నేను మీకు అనుమతి నియ్యకు.

ప—మీ రైలుల వ్రాసియి య్యగోరెదను.

మే—మీరు వ్రాతమాలముగా దరఖాస్తు పెట్టలేదు గాన నేను వ్రాసియియ్యను.

ప—నే నిపుడు వ్రాసియిచ్చెదను.

పటేలుగారు రైలుల చెప్పుమండగానే మేజిస్ట్రేటును సూ పరింటెం డెంటును ఒక కారులో వెళ్లిరి.

ప—నేడు యెవరైన నే నామెను చూచుటకు మీ రనుమతి నిచ్చెదరా?

మే—నే నియ్యజాలనందులకు చింతిల్లుచున్నాను.

ప—వలంటీరుల దెబ్బలు కొట్టుచున్నవారికి నేను వెళ్లవచ్చునా?

మే—మే మెవరిని దెబ్బలు కొట్టుచుండుట లేదు.

ప—శిబిరములో దెబ్బలుతగిలి పడియున్నవారిని 800 మంది నేనిపుడే చూచివచ్చితిని. మీరుగూడ వచ్చి వారిని చూ డగోరెదను.

మే:—ఇప్పుడు చూడగల వేదియునులేదు.

అని చెప్పి మేజిస్ట్రేటు వెడలిపోయెను. అంతట పటేలు గారు శిబిరమునకు వచ్చిరి. నేడు రాత్రి బొంబాయి వెళ్లెదరు. ఇట్లువై పటేలుగారు నాయకత్వము వహించుకొనెమో తెలి యదు. (ఆ. ప్రె.)

సిన్హా, మే 22:—ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నూతన ఋణాభివృద్ధి లండనులో విడివిగ అమ్మబడినదియు, ఋణ మొకన్న చూడుచున్న ఎక్కువగా ఋణాభివృద్ధిలకు దరఖాస్తులు వచ్చినవియు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి వార్తవచ్చినది. (ఆ. ప్రె.)

విదేశవస్తు బహిష్కరణము

లాహోరులో పికెటింగునకై ఆరెప్పులు

లాహోరు, మే 18:—బహిష్కారవాద వస్తువాదపారు లు మహమ్మదీయులు తామచేసిన ప్రమాణమును తప్పి విదేశ వస్తువులను మరల తెప్పించి అమ్మమొదటిది. కాంగ్రెసు వలంటీర్లు పికెటింగుచేసిరి. ముగ్గురు వలంటీర్లు ఆరెప్పుయిరి. దీనిని చూచుచుండిన మాలావా అబ్దుల్ ఖాదర్, పండిత సంతానం ఇతర నాయకులకుడ ఆరెప్పుచేయబడి మోటారులో స్టేషన్ కు కొంపోబడిరి. వారంటుకూడలేదు. దీనికై పురమండలి దు కాణములను సూచివేయుచున్నారు.

మే 17:—ఈ దినము కూడ పికెటింగు సాగుచున్నది. 12 గంటలకు 6 వలంటీర్లు (5 గురు హిందువులు 1 మహమ్మదీయుడు) ఆరెప్పుయిరి. వీరిపై నేరము విదేశవస్తువులను దుర్భాణమునుండి దొంగిలించిరినది.

మే 18:—ఈ దినము వర్తకుడు దిగవచ్చి తాను కొ త్రాగా కొనిన విదేశవస్తువులను వలంటీర్లకిచ్చివేసి మరల సంవ త్సర బహిష్కార ప్రమాణము నంగీకరించెను. అందువలన పికె టింగు ఆపుచేయబడినది.

నాగపూరులో బ్రిటిష్ వస్తు బహిష్కార సంఘము

నాగపూరు, మే 19:—నాగపూరులో జి. వి. దేశముఖ్ గారి ఆధ్వర్యమున బ్రిటిష్ వస్తు బహిష్కార సంఘముకట్టి సాపింపబడినది. (ప్రె. ప్రె.)

పాట్నాలో స్వదేశీసంఘము

పాట్నా, మే 17:—ఇచట స్వదేశీ పరిశ్రమలను ప్రోత్స హించుటకు విస్తరిల్ల వేయుటకును స్వదేశీవస్తువునే జనులు కట్టునట్లు వేయుటకును స్వదేశీసంఘము అని నామధేయముతో ఒక సంస్థ పెరికొల్పబడినది. రాజకీయపక్షములతో చేరిపాక ఇది చేరుగా పని చేయును. దీని కార్య నిర్వాహక వర్గమున సర్ ఆల్ ఇమామ్ (అధ్యక్షుడు) సచివ్వానందసింహ్, కె. బి. దత్తు (ఉపాధ్యక్షులు) హనేక ఇమామ్ (కార్యదర్శి) గారలు కలరు. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీవచ్చియనిరోధము

కాశీ, మే 16:—విదేశవస్తు దుకాణముల ముందు పికెటింగు శ్రీవచ్చి సాగుచున్నది. 100 మంది శ్రీవచ్చి పురు షులు ఈవనియందు మునిగియున్నారు. కాంటోన్మెంటును ఇంగ్లీషు పోలీసులు కాపలా కాచుచున్నారు. ఎవరో ఇద్దరు అజాగ్రత్తగా పోవునపుడు పోలీసు వారిపైబడి కొట్టిరి. గొప్ప గాయములు తగిలెను. వారు ఆసుపత్రిలో నున్నారు. (ప్రె. ప్రె.)

శ్రీల పికెటింగు

అహమ్మగాబాదు, మే 19:—ఈదినము ప్రాధున, చిను భాయి మాతగారి నాయకత్వమున గొప్ప డోరగింపు బయలు దేరి, బాతీజగీతములను పాడుచు విదేశవస్తు దుకాణములను చేరి, తర్వాత వలంటీర్లు పికెటింగు ప్రారంభించిరి. (ప్రె. ప్రె.)

బ్రిటిష్ కంపెనీల సర్క్యులరు

బొంబాయి, మే 19:—బ్రిటిష్ ఫరమొకటి, కొను గొలుచేయు ఆంగ్లేయుల కందరికిని సర్క్యులరొకటి పంపె నని క్రానికలు పత్రిక తెలుపుచున్నది. “ప్రస్తుత పరిస్థితులలో మాకంపెనీలకే మీరు తోడ్పడ వలె నని మేము కోరుచున్నాము. భారతీయులు బ్రిటిష్ వస్తువులను బహిష్కరించునపుడు ఆంగ్లేయులు ఒకరికొకరు తోడ్పడుట అవసరము” అని అందు వ్రాసెటలు. (ప్రె. ప్రె.)

5000 మంది తక్కిలతో డోరేగట

కరాచీ, మే 19:—స్థానిక పత్తాగ్రహ సంఘమువారిక తక్కి డోరేగింపులు కావించిరి. 5000 మంది జను లందు పాల్గొనిరి. 1000 మందికిపైగా శ్రీలేకలరు. 1000 మంది ప్రేక్షకులు వెంట ననుసరించిరి. రామ భాగేంద్రు బ్రహ్మాండమొక గభ జరిగెను. 20000 మంది జనులు నాయకుల యుద్ధోద్యమ వాల కించిరి. ఆచార్య గిద్దానూరి, తహిల్దారుణి, లక్ష్మీచంద్రు, పిర్రా హది, ఆలమ్ గార్లు ఉపస్థితిపించిరి. సభలోనే ఉప్పు చట్టమున, రాజద్రోహకాశనమును ఛిక్కరింపబడెను. “నూతనవాక్య సము” అను వ్యాసమునుండి తహిల్దారుణిగారు కొన్ని వాక్యము లను బహిరంగముగా చదివి దీనిని మరివాలాగాను సహాయ నిరాకరణోద్యమపు కోజులలో వ్రాసి వైఖరుపొయిరి. జనులం దరుకూడ ఆవాక్యములను చచ్చించిరి. రాజద్రోహ కాశనమును తిరస్కరించిరి. (ప్రె. ప్రె.)

లాహోరు వర్తకులు బ్రిటిష్ కంపెనీలకు వ్రాసిన లేఖ

లాహోరు, మే 15:—బహిష్కారోద్యమమువలన ఇద టినవర్తకులు పూర్వముతామిచ్చిన ఆర్థిక లబ్ధికూడ రద్దుచేసికొన చూచుచున్నాను. విదేశవస్తుసంఘమునకు ఒకటవారలకు ఉత్ప త్తిదాదలకు వీకెట్లనుకు వారు లేఖలను వ్రాసినారు. అందిట్లు న్నది:—హిందూదేశ విప్లవం ఒకగొప్ప రాజకీయసమస్యగా

సాగించుచున్నది. దానినాయకులు ఇతరసాధనములు చేతలేనం గున విదేశవస్తువులను ముఖ్యముగా బ్రిటిష్ వస్తువులను బహిష్కరించుటయే సాధనముగా గ్రహించినారు. బహిష్కారోద్యమము అప్రతిమానమైన సమిష్టియుద్ధముగా నున్నది. నిరీక్షణలనుమించిపోయినది, విదేశవస్తువుల అమ్మకము బాత్తుగా నిలిచిపోయినది. ప్రభుత్వ నిర్బంధ మిటులేయుండు నెడల బహిష్కార మింకను శీఘ్రముకాగలదు. కావున కష్టముతో మేము దూరదృష్టికలిగి మావ్యాపారమిగుల నందరిని ఇకవస్తువుల నెగురుచియువద్దనియు, లేనియెడ అంతఃకలహములకు కారణమగుటయేగాక, ఖరీదులను జనుపెట్టుట దుస్సాధ్యమగు ననియు తెలుపుకొనుచున్నాము.

ఇట్లు మేము వ్రాయుట మీకు నష్టము కలిగించుటకు కాదు. దిగుమతులను నిరాకరించుటచే మీకు కలుగు ఎక్కువ నష్టమును పరిహరించుటకే యని గ్రహించునది.

మాబాధ్యతలు మాకు తెలియును. ప్రతివస్తువు పోగొట్టుకొ నుట మా యుద్దేశ్యముకాదు. కాని పరిస్థితులు మా చేతికిమించి నవి. రాజకీయోద్యమము మనుష్యుల చిత్తమును మార్చివైచినది. కావున మీ వస్తువులకు కొనుగోలులేదు.” (ఆ. ప్రె.)

వలంటీర్లను కొట్టుట

మీరటు, మే 21:—మద్యనిషేధ ప్రచారమునకై కంభ ద్వారమునొద్ద వలంటీరులు సభచేయబోగ దుర్భాగము కొందరు వీరిపైబడి రాళ్లువచ్చి కొట్టి హింసించిరి. (ప్రె. ప్రె.)

శ్రీల సన్మాహము

పాట్నాలో శ్రీలసన్మాహము చేయుట

న్యాయవాదులు శ్రీలసరతులకు సమ్మతించుట

పాట్నా, మే 20:—శ్రీలు న్యాయవాదుల సంఘమందిరము వసారాలో సన్మాహమును జరుపుచుండిరి. “గ్రామములలో ప్రచారము చేయుటకు మేము దళములుగా నేర్పడి వెళ్లుచుందుము. ఖద్దరుకు కట్టెదము. కాంగ్రెసు నిధికి ధన మొసంగెదము” అని న్యాయవాదులు వాగ్దానము చేయుటచే పికెటింగు నిలిపివేయబడెను. (ప్రె. ప్రె.)

సూరతుమండలమున శ్రీలు పికెటింగుచేయుట

మితుబెను పెటిటుగారి యేర్పాటు

నాడియా, మే 20:—సూరతు మండలమున శ్రీమతి మితు బెనుగారు 10 కేంద్రముల నేర్పరచిరి. 175 మంది శ్రీలు కడ వరకును పనిచేసెదమని ప్రమాణము చేసిరి. వీరు వర్ణపంచాయ తీల సహాయముతోనే మద్యపాననిర్మూలమునుగూర్చి పని చేయుచున్నారు. ఖద్దరు విస్తారముగాతయారగమండిననేగాని బట్టు దుకాణములవద్ద పికెటింగు చేయుటవలన లాభము కలగదను కారణమున వీరి పికెటింగు నింకను ప్రారంభించలేదు. వీరు గ్రామములోని వారికి నూలు పడుకట మున్నగు పనులను తమ శిబిరములో నేర్పుచున్నారు. సూరతుకు చేరువనున్న పివలడు లో బట్టులను నేయించుటకు యేర్పాటు చేయబడును. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీమతి రుక్మణి లక్ష్మీపతిగారి నిర్బంధము

అనంతపురం జిల్లా మితపానప్రచారక సంఘమువారి తీర్మానము

అనంతపురం జిల్లా మితపాన ప్రచారక సంఘమువారు

అనంతపురం జిల్లా మితపాన ప్రచారక సంఘమువారు 811 బి. పి. కేకేవల్లెగారి యధ్యక్షతన పెన్నులులం గ్రామ మునందు 18-5-20 లేది యుదయమున 10 గంట కు సమావేశ మయి తమ సంఘ కార్యక్రమమును విచారించుటకు ముందుగా యీక్రింది తీర్మానమును గావించిరి. “మాతృదేశమును దాస్యవిముక్తి గావించుటకు నిరుపమా న ధైర్యముతో స్వార్థత్యాగ మొనర్చిన సత్యాగ్రహ నాయక యగు శ్రీమతి రుక్మణి లక్ష్మీపతిగారి గౌరవార్థము యీ సభ నేటి సాయంకాలము 5 గంట వరకు వాయిదా వేయబడినది.”

పై తీర్మానము శ్రీ యంత కె. చిన్నారపు రెడ్డి (గుత్తి లా కా బోర్డు అధ్యక్షులు) గారిచే సుపపాదించబడి జనాభా క రహింతుల్లా సాహెబు బహదూరు (అనంతపురంజిల్లా సెంకడపి ఎమ్మెల్యేను కాన్సిలు ప్రెసిడెంటు మునిసిపలు కాన్సిలరు నుద్రామసెట్టు సభ్యులు) గారిచే అనువాదించబడి సభాధ్యక్షులగు 811 బి. పి. కేకేవల్లె గారిచే బలపరపబడి యోగ్యముగా ఆమోదించబడెను.

రాజకీయ నేరమునకు శిక్షింపబడిన శ్రీమతి రుక్మణిలక్ష్మీ పతిగారిని మూడవతరగతి రైలుబండిలో శైలునకు కొంపో యిన ఆధికారుల చర్యకు తీవ్రముగా ఖండించుచు అధ్యక్షు లుపన్యసించిరి.

(బకవల్లె)

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(23-5-30)

సీమజువులి దినములు

ఇనుపగి గజముల పీస్ ధరలు ర.అ.కె
 కారకంబులు:—మంగినుమార్కు 22 X 22 (బి) రు 7-12-0
 సాధారణకరము రు 7-2-0 "సింహము" 22 X 22
 (బి) రు 7-0-0 సాధారణకరము రు 6-8-0 "ఇంజను"
 22 X 22 (బి) రు 7-2-0 సాధారణకరము రు 6-8-0
 చలం:—మంగిను 22 X 22 (బి) రు 8-12-0 సామాన్యకర
 ము రు 8-0-0 "సింహము" 22 X 22 (బి) రు 8-4-0
 సామాన్యకరము రు 7-4-0 "సింహము, పాము"
 22 X 22 (బి) రు 8-8-0 సామాన్యకరము రు 7-2-0
 చలం:—1703 (నెట్) రు 11-5-0 1702 రు
 బి. బి. 78 రు 7-12-0 గ్లాస్ గో "9000" రు. 12-2-0.
 9041 (నెట్) రు 9-15-0. 80 (నెట్) రు 7-14-0
 నూలు:—40 నెంబరు (సీమ 5 పా కట్టులు) బాక్స్ రు 4-11-0
 చలం (కొంగ) చలం 6-5-0 (ఎనిటిక్లెట్) రు 5-10-0
 చలం (నాగకన్యక) రు 5-10-6 చలం (గుడ్రి) రు చలం
 (గడ్డెండా) రు 5-14-0 వచ్చునట్లు (ఎట్ట) రు 7-4-0
 బి. రెడ్ సిగ్నీస్ అనాన్ రు 8-4-0.

40 నెంబర్ (పదిపానులకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు
 కరెన్ ఛార్ రు 9-15-6. నెమలి రు

60 సీమ (5 పానులకట్టులు) అడకరైర
 బి. (ఎట్ట) "పాట్టులు" మార్కు

పి రుదూకారము రు 7-9-6 ఎడ్డగడియారము రు 7-2-0
 పాట్టులు రు 7-9-0
 సెన్సిల్స్ రు 7-8-0
 సిరాబుడి రు 7-8-0
 కెల్ల "కొంగారు" రు 8-12-0
 ఇండియా బ్రెటిషియా మార్కు కెల్ల రు 8-12-0
 2/64's Rs. 8-0-6. 2/84's రు. 10-12-0
 ఇక్రడికలు:—(డిట్ మేక్) రు 228-0-0
 డిట్ (క్రూసాండ్) రు 222-0-0
 కాగితము రు 810-0-0
 డిట్ రు

సి మెంటు పీసా పెల్:—
 స్టోగ్-కాక్ ("వెంట్") రు 11-2-0
 జర్మన్ "స్టాగ్" రు జర్మన్ "టవర్" రు 9-8-0

తక్కువ మూల యొక్క ధర:—
 బావారెడి 24-12-0 బాస్ రు 24-12-0 బాలై 24-8-0
 తరు నెగ నూనె:—సిపాలతో రు 96-8-0
 అమడము:—(విల్ డెలివరీ) రు 90.

పదును చేసిన తోలు రతి 1-3 ధరలు
 అవుతోలు (8 టూ-9) "అఫ్ కంప్లెస్" రు 0-10-6 టూ 0-11-0
 " (లేటి) " రు 0-14-0 టూ 0-14-6
 " (6 1/2-9) డెంబురూ రు 0-11-8 టూ 0-18-6
 " (లేటి) రు 0-14-6 టూ 0-14-9
 " 6 1/2 టూ 8 1/2 డెంబురూ రు 0-11-8 టూ 0-18-6
 " (6 టూ 7 1/2) వింజునగరము రు 0-12-6 టూ 0-18-6
 " (7 టూ 7 1/2) పిలూరు రు 0-12-6 టూ 0-12-9
 గజతోలు రు 0-8-0 టూ 0-8-8
 గజమాడతోలు రు 0-14-0 టూ 0-14-6
 అవుమాడతోలు రు 1-6-0 టూ 1-8-0
 తోలు (పదును చేసినది) "ప్రైము" రు 2-4-0 టూ 2-5-0
 " " "మిడియము" రు 2-2-0 టూ 2-8-0
 గొట్టెతోలు " " "ప్రైము" రు 2-5-0 టూ 2-8-0
 " " "మిడియము" రు 2-0-0 టూ 2-2-0
 " " "మిడివాడ మిడియము" రు 2-0-0

కెనగ్ కాదులు
 "మిడివా" రకము 581 ఫ్రెంచ్ రులు గల
 బాదం 1-3 రు 41-12-0 టూ 42-0-0

కోస్తుగిడ్డంగి డిలెవరీ 1-3 అడిపి రు
 వెండి బంగారముల ధరలు

పరసు 1-3 (బోబుధర) 18 11 7
 " " (చిల్లరధర) 18 12 0
 బంగారు రులం 1-3 (ఇంగ్లీషు బార్) 22 0 0
 బంగారు రులం 1-3 (మెంటు బార్) 21 12 0
 వెండి బార్ 100 రులములు రుడి 58 12 0
 వెండి రులం 1-3 0 9 6

ద్రవిడ రాష్ట్రము

వాలంటీర్లను అరెస్టు చేసి వదలివేయుట

వేదారణ్య నర్త్యాగమము

వేదారణ్యము, మే 21:— నిన్ను మధ్యాహ్నము వాలం
 టీర్లు ఆశ్రమమునుండి ప్రకటించబడుచున్న కరపత్రములను పం
 చిపెట్టుటకై వెలుపలికివెళ్లిరి. పోలీసులు వీరిని నిలిపి, కరపత్ర
 ములను బలాత్కారముగా లాగుకొనిరి. ప్రతివాలంటీరును తన
 చేతియందున్న కరపత్రములను కొంతసేపు పెనుగులాట జరిగిన
 పిమ్మటనే విడిచెను. కొంతసేపటికి చాలకుండి వాలంటీర్లు కరప
 త్రములను పట్టుకొని బయలుదేరినందువలన పోలీసులు ఆశ్రమ
 మునుండి బయటకు వెళ్లుటకు గల ద్వారమువద్ద ఆడ్డుతెగిరి. పో
 లీసులిట్లు చేయుచురని యూహించి శిబిరముచుట్టును గల తీగ
 లను వాలంటీర్లు తీసివేసిరి. ఇందులకు ఫలితముగా మనుపటికం
 పై నిపుడు పోలీసులు నెక్కుడు సలహాను కాయవలసియున్నది.
 వాలంటీర్లు శిబిరమునుండి కడలుచుండగానే పోలీసు పర్కిల్
 ఇన్స్పెక్టర్ అంటికివచ్చి కోడునకును శిబిరమునకును నడుమ
 నిలువలయునని పోలీసుల కాజ్ఞాపించెను. కొంతమంది పోలీసు
 లు శిబిరావరణములోనికివచ్చి శిబిరమునకును కోడునకును నడు
 ము శిబిరముచుట్టును నిలుచుండిరి. ఇట్లు పోలీసులు శిబిరమునకు
 చెందిన సలహామిడికి వార్డు మిరి పప్పుటవలన వారిపని గులుప
 య్యెను. దీప్రకృతి పోలీసుల నూపరం పెండెంటుకు దిశాధికారి
 పోలీసు. వార్డు మిరి వచ్చుట ను జాపించగా నాయ
 ధికారి వారిని ఆస్థలమునుండి వెనుకకు మరల్చెను. అంతట పో
 లీసులు శిబిరావరణమునంతట చుట్టుముట్టిరి. సత్యాగ్రహమును
 చుట్టూరును సత్యాగ్రహమున సరిపిరి. ప్రతికనిస్తేటిలను 81
 వాలంటీర్లు నెక్కువగా వారిని బయటకు వెళ్ల నివ్వకుండా చేయ
 వలసినవైనను పోలీసులు వెళ్లి పోవునకును నిట్లు సత్యాగ్రహమును
 సాగించుటకు దిశాధికారి యొక్క గావించెను. పోలీసులు రాత్రి
 8 గంటలవరకునుండి పిమ్మట వదలిపోయిరి. వెంటనే వాలంటీర్లు
 కొందరు కరపత్రములను పట్టుకొని బయటకు వెళ్లిరి. పర్కిల్
 ఇన్స్పెక్టరు వారి నరపునేసినట్లు ప్రకటించి పోలీసు స్టేషనుకు
 గొంపోయెను. వీరి నెరపుచేసిన తరువాత కూడ కొందరు పోలీసు
 లు ద్వారమువద్ద కనిపెట్టుకొని యుండిరి. కాని వాలంటీ
 ర్లు మాత్రము కరపత్రములతో వెలుపలికి వెళ్లుచునే యుండిరి.
 అరెస్టుయినవారు తమ శేర్ల నొసంగలేదు. కావున వాలంటీర్లు
 రాత్రంతయు నిర్బంధింపబడి యేయుండిరి. ఉదయమున కూడ
 వారు శేర్ల నివ్వలేదు. వారు బాటియ గీతముల పాడసాగిరి.
 పోలీసు యిన్స్పెక్టరు వారిని పాడుట మాను డనెను. శ్రీ
 యుత ఎస్. వి. వీలకంకొగారు మానకపోవుటచే, నాయధి
 కారి యాతనికి చెంపకాయల నొసంగి, పిల్చుపై నొట్టెను.
 కాని, వాలంటీర్లు పాడసాగిరి. అంతట వారు లోపలనున్న
 పెద్ద గదిలో నిర్బంధింపబడిరి.
 వీరిని గుర్తుపట్టుట కుపకరించు వివరములను వ్రాసి
 కొని, పోలీసులు వీరిని పిమ్మట వదలివేసిరి.

21 వ తేదీనాటి సంభవములు

ప్రాతః కాలముననే కేంద్ర శిబిరమునుండి వాలం
 టీర్లు ఉప్పుకొరకై వెళ్లిరి. వీరు మధ్యాహ్నమున ఆశ్రమమునకు
 మరలిరి. కామ సంపాదించిన ఉప్పును వీరు పంచిపెట్టియుండిరి.
 వీరరక్తు చేయబడి, పిమ్మట వదలివేయబడిరి. కాని వదలివేయ
 బడిన వెంటనే వారు మరల ఉప్పు సేరుటకు వెళ్లి, యట్లు
 చేయగలిగిరి.

కోడియొక్క రైసుండి ఆరుగురు వాలంటీర్లు ఉప్పు సేరు
 టకు వెళ్లిరి. వీరిలో కే. పి. నారాయణ పిళ్ళెగారును నాయ
 కుడును అరెస్టు చేయబడి పిమ్మట వదలివేయబడిరి.

నేటియడయము కరపత్రములను పంచిపెట్టుటకు వెడ
 లిన వాలంటీర్లు వెంటనే అరెస్టు చేయబడిరి. కరపత్రములు లాగు
 కొనబడెను. కొంతసేపటికి వీరిని వదలివేసిరి. (క్రీ. వె.)

హోమియో వైద్యచిక్వాసారము

ప్రథమ భాగము

ఇది 70 మూలకలు వానియుపయోగము, హోమియో
 వైద్యవిధానమును గూర్చి వైద్యులకు, నిద్యార్థులకు, జనసామా
 న్యమునకు, అర్థవంతమయోగముగ వ్రాయబడిన 179 పేజీల
 గ్రంథము. ఎల్లరును చదివితీరవలసింది. వెల రూ. 2 లు. పోస్టేజీ
 ప్రత్యేకము.

డాక్టరు బి. శ్రీరాములు

హోమియో వైద్యచిక్వాసారము
 విజయనగరం (సిటి)

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం॥ మే నెల 23 వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

విశిష్టములపైలు
 నమక రెనాటిది ,, న 45 కంటి రు 12 8 0 13 4 0
 బెల్లారిది ,, డిట్ 42 ,, 12 8 0 14 0 0
 కిడ్లి ,, డిట్ 46 ,, 14 0 0 15 8 0
 కానులు కా. 164 బస్తా 1-3 ,, 8 0 0 8 12 0
 నవ్వులు ,, ,, 19 0 0 20 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-3 క 205 ,, 12 12 0 14 0 0
 పెనగలు ,, డిట్ ,, 16 0 0 17 0 0
 పెనలు ,, డిట్ ,, 14 0 0 16 0 0
 మినుములు ,, డిట్ ,, 17 8 0 18 0 0
 తింబలు ,, 195 ,, 7 4 0 8 0 0

3. నూనెనవ్వులు

నవ్వులనూనె కా 1-3 ,, 105 0 0 110 0 0
 నెయ్యి ను 1-3 ,, 14 0 0 19 0 0
 తింబననవ్వు కా 1-3 ,, 88 0 0 41-0-0
 తరు పెనగనూనె నానుగ కా 1-3 రు 99 మి.కా.నూనె 96
 అనూనము కా 1-3 90 0 0 92 0 7

4. చిల్లరవస్తువులు

కాయకము కా 1-3 95 0 0 97 0 0
 భారవము ,, 54 0 0 56 0 0
 మిలవకాయలు (గుంటూరుది) కా 1-3 98 0 0 105 0 0
 ధనియలు ,, కా 1-3 28 0 0 35 4 0
 గుంటూరుపొయకట్టు నీటిమాయ ములుగు 1-3 రు 40 45
 కల్లము కా 1-3 రు 28 0 0 49 0 0
 అపొచ్చెక్కెర బస్తా 1-3 ,, 24 12 0 25 0 0
 తింబనము కా 1-3 ,, 28 0 0 38 0 0

5. ఇనుము

కట్టాకం కా 1-3 ,, 30 0 0 31 0 0
 ముతం ,, 24 0 0 30 0 0
 కత్తెము ,, 24 0 0 30 0 0

6. నూలు

నె. 20 కెన్సి సింబాయాటె రు 6 5 0
 నె. 8 ,, కటారి ,, 8 10 0
 నె. 24 ,, కాడి ,, 5 4 0
 నె. 40 బాక్కుర 10 పా ,, 9 6 0
 నె. 20 1/2 రట్టరేడి ,, 6 1 0
 నె. 40 కాడి ,, 8 4 0
 నె. 4 కెన్సి మసిడి ,, 8 4 9
 44 కాండ్రి ,, 4 12 0
 నె. 20 1/2 జమ్మర ,, 6 2 0
 నె. 20 1/2 చేరిల్ల ,, 6 8 0

7. తోహములు

నెండి 100 రులం 1-3 రు 58 12 0 57 18 0
 బంగారు రులం 1-3 ,, 21 12 0 22 0 0
 పరసు 1-3 18 12 8
 ఇక్రడి కా 1-3 ,, 280 0 0 285-0-0
 కాగ కా 1-3 ,, 810-0-0 818-0-0

8. రులులు

అతిపెండ్లి స్వీట్లరూపము అతిజరయం సింబాయాట్టె
 ,, వీరిరంగు 1 కరి 0 10 0
 ,, 14 రులు 1 10 6
 ,, 28 రులు 1 0 9
 ,, 55 రులు 1 8 0
 ,, 1 అందరు 1 8 6
 కప్పము పొట్టు పొట్టు-క రెడ్ అనగా (బర్కి-రక్కు) 8 4 0
 బొంగారా 1 0 0
 కిడ్లి 1 3 0

ఆంధ్రదేశము

విశాఖపట్టణ మండల కాంగ్రెసు

సంఘ సభ

ఈ నెల 25 వ తేదీని జరుపబడుట

విశాఖపట్టణము మే 22:—విశాఖపట్టణం జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క అవసరసమావేశము కాంగ్రెసు సంఘ కార్యాలయమున 25 వ తేదీనాడు జరుగును.

* * * *

ఏలూరు తాలూకాలో రాజభక్తి

ప్రచారము

ఈ నెల 23 తేదీని సభలును ఊరేగింపులును జరుపగోరుట

ఏలూరు, మే 22:—ఏలూరు తాలూకాలోని వివిధ గ్రామములలో నివసించుచున్న ఆది ఆంధ్రులను దేశీయ క్రైస్తవులను ఎక్కువగా చేర్చి శనివారమునాడు కాంగ్రెసుకు వ్యతిరేకముగ రాజభక్తిని సూచించు ఒక పెద్ద ఉత్సవమును బయలుదేరదీయవలయునని, మిషనరీలును, మరియుతరుల కొందరును పెద్ద ఏర్పాటులను సాగించుచున్నారు.

* * * *

శ్రీయుత మల్లాది యజ్ఞనారాయణగారి కేసువిచారణ

బాపట్ల, మే 22:—బాపట్ల సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారివద్ద శ్రీయుత మల్లాది యజ్ఞనారాయణగారి కేసు విచారణ జరిగినది. 18 వ తేదీనాడు మూడు సేరములకు కలిపి వారికి 18 నెలల విడిబైదు విధిపబడెను.

గుంటూరు నరసింహారావు

జులగంటి వెంకటసుబ్బారావుగార్ల అరెస్టు

చీరాల శివర నాయకులగు గుంటూరు నరసింహారావుగారును జులగంటి వెంకటసుబ్బారావుగారును నిన్న చీరాలలో అరెస్టుచేయబడిరి. అమ్మనబ్రోలులో సబ్ డివిజనల్ మేజిస్ట్రేటుగారివద్ద వీరి విచారణ జరిగినది.

శ్రీల సభ

చంద్రహా ఆన్నపూర్ణమ్మగారి అధ్యక్షతన నిన్న ఈ యూరిలో శ్రీలసభ యొకటి జరిగినది.

గ్రామోద్యోగులసభ

తెనాలి తాలూకా గ్రామోద్యోగుల సభ నొకదానిని జిల్లా కలెక్టరుగారు తెనాలిలో సమావేశపరచి ప్రస్తుత రాజకీయోద్యమమునకు విరుద్ధముగ ప్రభుత్వమువారికి సహాయము చేయవలయునని వారిని కోరినట్లు తెలియుచున్నది.

శ్రీయుతులు, తుమ్మల అప్పయ్య, 2 పావులూరి సుబ్బయ్య, 3 సుంకర బాపయ్య, 4 కొత్తపల్లి శ్రీరాములు, 5 తులసిల గోపాలరావు 6 దోన విల్ల సూర్యనారాయణ, 7 ఎలవర్తి వెంకటసుబ్బయ్య, 8 యార్లగడ్డ శ్రీకృష్ణయ్య గార్లు అరెస్టు చేయబడుట.

తెనాలి, మే 22:—తెనాలిలో మొదటి యేడుగురును తాటిగెలలు నరికినందుగాను శేషతెలతాలూకా గుండ్లపల్లి గ్రామములో అరెస్టు చేయబడి శేషతెల సబ్ జైలుకు కొనిపోయిరి.

యార్లగడ్డ శ్రీకృష్ణయ్యగారిని నల్లూరులో అరెస్టు చేసి శేషతెల సబ్ జైలుకు తీసికొనిపోయిరి. ఇప్పటికి గుంటూరుజిల్లాలో అరెస్టు మొత్తము 202.

శ్రీయుత కుప్పా గోపాలశాస్త్రిగారిని మరి వదునొకండుగురిని అరెస్టుచేయుట జులగంటి వెంకటసుబ్బారావు, గుంటూరు నరసింహారావుగార్లకు శిక్షలు

చీరాల, మే 22:—శ్రీయుత కుప్పా గోపాలశాస్త్రిగారును, మరి 11 మంది వాలంటీర్లును చేపరంపాడులో అరెస్టు చేయబడిరి. శాస్త్రిగారికి ఒక సంవత్సరమును, తక్కినవారికి చెరి ఆరు నెలలును కఠినశిక్షలు విధింపబడెను.

నిన్న అరెస్టుకాబడిన గుంటూరు నరసింహారావు జులగంటి వెంకటసుబ్బారావుగార్లకు చెరి యొకసంవత్సరము బైదు విధింపబడెనది. నరసింహారావుగారికి కఠినశిక్ష. వెంకటసుబ్బారావుగారికి విడిబైదు నరసింహారావుగారికి రు 500 లును సుబ్బారావుగారికి రు 700 లును జరిమానాగా విధింపబడెను.

గుడివాడలో అరెస్టులు

శ్రీయుతులు యస్. వెంకటరత్నం, మిక్కిలినేని రామకోటయ్య, చిట్టా రామలింగశాస్త్రి, నురపరి ప్రభాకరరావు, శొంతి వెంకటేశ్వర్లు, అయినంపూడి వెంకటసుబ్బారావు, గుత్తా రామారావు, నూనం నరసింహారావు, గుడివాడ రామకృష్ణారెడ్డి, యార్లగడ్డ హనుమయ్య, అల్లూరి వెంకటరంగారావు, పునుకల్లు వెంకటేశ్వరరావు, బెడదనపల్లి సీతయ్య, బెడదనపల్లి సత్యం, కానూరి వెంకటదాసయ్య, చెలసాని నాగభూషణం, చిట్టా శ్రీమన్నారాయణ, పాశపల్లి వెంకటరామారావుగారై, బొప్పన వెంకటసుబ్బయ్య, స్వామినాథశాస్త్రి, సి. హెచ్. మల్లికార్జునరావు, సి. హెచ్. పురుషోత్తమశాస్త్రి, వెల్లంకి రామదాసు చౌదరిగార్ల అరెస్టులు.

గుడివాడ, మే 22:—సోమవారమునాడు సాయంకాలము మొదలుకొని రాత్రి 7 గంటలవరకును గుడివాడ మెయికో రోడ్డు ప్రాంతములలో ఆలజడి విపరీతముగ నుండెను. ప్రభుత్వమువారు 144 సెక్షనుక్రింద సభలను జరుపగూడదని నిషేధించియుండిరి. 19-వ తేదీ నాటి సాయంకాలము వైశాఖనమున ధిక్కరించుచు శ్రీయుత సైట్లపల్లి వెంకటరత్నంగారు ఒక బహిరంగసభను సమావేశపరచి యువనృసింహిరి. సభ ఆరంభమైన తరువాత ఒక అరగంటనేపటికి సబ్ డివిజనల్ మేజిస్ట్రేటు, అసిస్టెంటు పోలీసు నూపరిం టెండెంటు, గుడివాడ సబ్-మేజిస్ట్రేట్ ఇన్స్పెక్టర్ గార్ల నాయకత్వమున ఇంచుమించు 50 మందితోగూడిన పోలీసుదళమొకటి వచ్చెను. వారిలో రిజర్వు పోలీసువారికడ నాయుధము లుండెను. మామూలు పోలీసులు లాఠీలను గొనివచ్చిరి. యస్, వెంకటరత్నం, మిక్కిలినేని రామకోటయ్య, చిట్టా రామలింగశాస్త్రి, నురపరి ప్రభాకరరావు, శొంతి వెంకటేశ్వర్లు, అయినంపూడి వెంకటసుబ్బారావు, గుత్తా రామారావు, నూనం నరసింహారావు, గుడివాడ రామకృష్ణారెడ్డి, యార్లగడ్డ హనుమయ్య, అల్లూరి వెంకటరంగారావు, పునుకల్లు వెంకటేశ్వరరావు, బెడదనపల్లి సీతయ్య, బెడదనపల్లి సత్యంగార్లను అరెస్టుచేసి వెంటనే పోలీసువారు సభను చెదరగొట్టవారంభించిరి. ప్రజలు నలునైపులకు పారిపోవుచుండిరి. ఈసందర్భమున పోలీసువారి లాఠీదెబ్బలవల్ల ప్రజలు చాలమంది గాయపడిరి. పోలీసువారల్లే ఒకగంటనే సభజరిగినచోటనుండి మరలిపోవుచున్న ప్రజలపై నాలుగైదుసార్లు లాఠీలను ప్రయోగించిరి. 7 గంటలవేళ మెయికోబజారులో మరల పోలీసు లాఠీలనుప్రయోగించి ప్రజలను తరిమివైచిరి. ఈ గడవిడలో ప్రజలలో కొందరు రాజ్యవిపరీతమైన పోలీసువారు కాల్యులవారంభించి రెండుసార్లు ప్రజలపై తుపాకులనుపేల్చిరి. దాసరి చలపతిరావు, ఆకుల కోటయ్య, పల్లభినేని నాగయ్యగార్లకు గాయములు తగిలినవి. గాయములంత తీవ్రములైనవికావని తెలియుచున్నది. రాత్రి 10 గంటలవేళ వెల్లంకి రామదాసు చౌదరిగారు అరెస్టుచేయబడిరి. 80 వ తేదీ నాటి సాయంకాలము మరియొకసభ జరిగినది. మరల పోలీసువారు సభను చెదరగొట్టిరి. కానూరి చినవెంకటదాసయ్య, చెలసాని నాగభూషణం, చిట్టా శ్రీమన్నారాయణ, పాశపల్లి వెంకటరామారావుగారై, బొప్పన వెంకటసుబ్బయ్య, స్వామినాథ శాస్త్రిగార్ల రెస్టుచేయబడిరి. 19 తేదీనాడు అరెస్టుయినవారి విచారణ నిన్ననే ఆరంభమైనది.

ఆంధ్రరాష్ట్ర సహకార సంఘమునకు చెందిన శ్రీయుత సి. హెచ్. మల్లికార్జునరావుగారును, సి. హెచ్. పురుషోత్తమ శాస్త్రిగారుగూడ 19 వ తేదీనాడు అరెస్టుచేయబడిరి.

కర్నాటకము

శంకరరావు గుల్వాడిగారికి శిక్ష

అంకోలా, మే 22:—కర్నాట నాయకుడగు శంకరరావుగారిని హుబ్లీలో అరెస్టుచేసిరి. నిన్న ఒకసంవత్సరము కఠిన శిక్ష వేయబడెను.

శ్రీయుతులు బి. శ్రీరంగశాయి, డాక్టర్ యు.

పట్టాభిరామయ్యగార్ల అరెస్టు శిక్ష

ఏలూరు, మే 20:—ఏలూరులోను, ఈ జిల్లాలోని యితర గ్రామములలోను రాజద్రోహప్రచారము గావించినందులకై శ్రీయుత శ్రీరంగశాయి, పట్టాభిరామయ్యగార్లపై క్రి. ప్రా. కో. 108 సెక్షనుక్రింద తేబడినకేసు నిన్న విచారణకు వచ్చెను. మధ్యాహ్నము 1 గంటకు రెవెన్యూ డివిజనల్ ఆఫీసరు అజీముకుల్లా సాహెబు బహద్దరుగారియందు విచారణ ఆరంభమయ్యెను. నూపరిం టెండెంటు మున్నగు పోలీసు ఉద్యోగులు 50 మంది రిజర్వు పోలీసువారుగూడ వచ్చిరి. విచారణ సమయమున కాంగ్రెసువారిని ఆరుగురిని లోపలికిరానిచ్చిరి.

పట్టాభిరామయ్యగారు తాము చెప్పవలసిన దేమియులేదనిరి. రంగశాయిగారు ప్లేటుమెంటు దాఖలుచేసిరి. ఇద్దరికిని ఒక యేడాది విడిబయిదు విధింపబడెను. వెంటనే వారిని పోలీసువారు రాజమహేంద్రవరమునకు తీసికొని వెళ్లిరి.

సాయంకాలము శ్రీయుత టి. సుబ్బారావుగారి అధ్యక్షతక్రింద టెన్ హోలులో బహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీరంగశాయి, పట్టాభిరామయ్యగార్ల భివంధింపబడిరి. శ్రీయుత గ. రామచంద్రరావు, బి. రాజభూషణరావుగార్లు వనృసింహిరి.

18 వ తేదీనాడు డాక్టరు పట్టాభిరామయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద గంగులపేట వార్డులో బహిరంగసభ జరుపబడెను. శ్రీయుత డి. కృష్ణమూర్తి, యం. నరసింహాచారిగార్లనూ, దువ్వూరి సుబ్బమ్మగారును మద్దపాన ని షేధమునగురించి మాట్లాడి అచ్చటి పనివాండ్రును త్రాగుడుమాని వేయవలసినదని హెచ్చరించిరి. ఇంచుమించు 30 మంది పనివాండ్రు వాలంటీర్లుగాచేరిరి.

మరల 19 వ తేదీనాడు ఆన్సోటనే మరియొక సభ జరిగినది. మరియుపదిమంది వాలంటీర్లుగా చేరిరి.

విదేశవస్త్ర బహిష్కారము

ఇచ్చట బట్టలవర్తకులు, చాలమంది మహమ్మదీయులతో సహా శ్రీయుత మోతే నారాయణరావుగారి అధ్యక్షతక్రింద గాంధీ విద్యాలయమున సమావేశమై ఇటుపై ఒకయేడాదివరకు విదేశీగుడ్డులనుగాని, నూలుగాని తప్పించిగూడదనియు, అట్లుతెప్పించువారు రు/100 జరిమానాను, ప్రంఘు బహిష్కారమునకు లోబడవలసి యుండుననియు ఏకగ్రీవముగ సభలో తీర్మానింపబడెను.

నెల్లూరుమండల కాంగ్రెస్

సంఘాధ్యక్షునిపై కేసు

శ్రీయుత బొమ్మా శేషరెడ్డిగారికి 143, 144 క్రింద నోటీసు పంపుట

నెల్లూరు, మే, 23:—శ్రీయుత బొమ్మా శేషరెడ్డిగారికి ఊరే 74 పీఠికో 143, 114 సెక్షనుల క్రింద నోటీసులు అందజేయబడినది. 26 వ తేదీ నాడు గూడూరులో జాయింటు మేజిస్ట్రేటు కరమెట్లగారివద్ద కేసు విచారణ జరుగును. మరి ఆరుగురు నాయకులపైగూడ చర్య తీసికొనబడునని అనుకొనుచున్నారు.

కొత్త అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుటకు సభ

జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడగు శ్రీయుత బొమ్మా శేషరెడ్డిగారు జైలుకు పోవలసినవృత్తుచే వారి స్థానే మరి యొకరిని అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనుటకు నెల్లూరులో, 25 వ తేదీ ఉదయం జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ జరుగునని కార్యదర్శి శ్రీయుత లక్ష్మయ్యగారు ప్రకటించుచున్నారు.

విదేశ వస్త్రములను

తగుల బెట్టినందుకు శిక్ష

శ్రీయుత సూరిపెద్ది కృష్ణమూర్తిగారికి 8 రోజుల కఠినశిక్ష, రు 50 లజరిమానా

గుడివాడ, మే 18:—ఇచ్చటి వాలంటీర్లలో నొకరు శ్రీయుత సూరిపెద్ది కృష్ణమూర్తి గారికి నిన్న 11 గంటలకు మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో హాజరు కావలసినదిగ నోటీసు అంశకు 10 రోజులకు పూర్వము గాంధీ చౌకులో విదేశవస్త్రములను తగులబెట్టి నందులకై టెన్-నూరుసెన్సు ఆక్ట్క్రింద వారిపై కేసు తేబడినది. ముద్దాయి వాదించలేదు. మేజిస్ట్రేటుగారు సాయంకాలము, వారికి 8రోజుల కఠిన శిక్షను, రు 50 ల జరిమానాను, దానిని చెల్లించక పోయినచో మరి రెండునెలల విడిబైదును విధించిరి.

బొంబాయిలో శ్రీలనభ

శ్రీమతి జమనాలాలు

బజాజునతిగా రథ్యక్షుల వహించుట

బొంబాయి, మే 22:—నేడు జరిగినసభకు బొంబాయి లోని అన్ని పేటలనుండియు అన్ని మతములకు చేరిన స్త్రీలు 700 మంది వచ్చిరి వెంటనే సారాధికారులవద్ద పేకటింగును ప్రారంభించుటకు నిశ్చయింపబడెను. దేశసేవనిమిత్తము ప్రాణముల నర్పించినవారిని అరెస్టుచేసినవారిని అభినందించుచు మరెయిక తీర్మానము చేసబడెను. ఈసభ విల్లి పార్లలో జరిగినది. సభజరిగిన పిమ్మట గొప్ప ఊరేగింపుగూడ జరిగినది. అప్పుడే ప్రతి సారాధికారులనుకూడావద్దనుచేరి మింది స్త్రీలను వారు నిలిపిరి. ఈరీతిగా నేడే పేకటింగు ప్రారంభింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

ధర్మనలో 21 వ తేదీని జరిగిన దాడినిగూర్చి ప్రభుత్వ ప్రకటనము

2600 మంది వలంటీరులు పాల్గొనుట

బొంబాయి, మే 22:—నిన్న ధర్మనలో 2500 మంది వలంటీరులు పాల్గొనిరి దొరతనము వారు పోలీసువారు వారిపైని లాటిల్లను ప్రయోగించుటవలన వారిలో 170 మందికి గాయములు తగిలినట్లు కాంగ్రెసువారు ప్రకటించిరిగాని వారిలో 8-4 మందికి మాత్రమే బలమైన గాయములు తగిలెను. పోలీసువారిగూడ దెబ్బలు తగిలినవి. సాయంకాలము మరల వలంటీరులు దాడి జనపబోవుటకు ముందుగానే 8/19 హైదరాబాదు రెజిమెంటు అచటికి వచ్చినది. పోలీసువారు ప్రజలు ఆనరణకడకు తమమనంతవరకును ప్రజలందరూ ఉప్పురాసుల కడకున్న మైదానమునందే నిలిచియుండిరి.

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

నిన్న ధర్మనలో జరిగిన దాడిలో పాల్గొనిన వలంటీరులగుటవలన ఆహింసాదీక్షను సరిగా నేపాటించిరనుచు వారై ప్రతి మైనది కాదు. ఒకవలంటీరు కత్తిరిచువచ్చి “యిది తెల్ల యుద్ధానికి కొరకే” అని అరచెను. అంతలో పోలీసువారు చుట్టిరాగా అచటనున్న యితరవలంటీరులు ఆతనిచేతిలోనున్న కత్తిరినిలాగేనే ఖిరమునకు పంపివేసిరి. కొందరువలంటీరులు ఒక సిపాయిని త్రాళ్ళతో కొట్టుటకుగూడ సిద్ధపడిరిగాని ఆతడు చూచుటకు తప్పించుకొని తొలగిపోయెను. ఇంకొక పోలీసు ఉద్యోగి మోకాళ్ళ మీదను ఇతరవోల్టులగుడ దెబ్బలుతగిలినవి. వలంటీరులలో చాలమంది ముళ్ళ తీగలను లాగివేయుటానుటలోనే వారికి గాయములు తగిలెనుగాని పోలీసువారు లాటిల్లతో కొట్టుటవలన తగులలేదు. ఒకసారి చాల విచిత్రమిదిగూడ కలిగినది. చెరవాడ ప్రాంతమున కాపురుల కట్టినగానుండెను. పోలీసువారు చాల అలసిపోయియుండిరి. అప్పుడైన సైనికులుగూడ వచ్చిరిగాన ప్రమాదము తప్పినది. వాడురాకముందే వలంటీరులు మరల దాడి సలిపి యుండినచో పోలీసువారు లాంగిపోవుటయే తలపించి యుండెను. వలంటీరులు పోలీసువారి నెదుర్కొనుటవలన ప్రజలలో అధికమగు సంభలనమును కలుగజేయుటయేగాని యిదాడియొక్క ముఖ్యద్దేశముగాని ప్రభుత్వమువారి పోవుట మాత్రమే కాదని వలంటీరుల సన్నాహమునంతన గమనించుటవలన స్పష్టమగుచున్నది. పోలీసువారి సంఖ్యకంటె వలంటీరుల సంఖ్యమిక్కిలి హెచ్చుగా నుండునుటచే వారు యేకకాలమున నలుముఖములును తలపడియుండినచో వారేదో యొక స్థలమునందైనను డిపోలోనికి పోగలిగియుండుదురు. వలంటీరుల ధైర్యస్థైర్యములను ప్రజలు ప్రత్యక్షముగా తిలకించినచో ఆత్యధికమగు ప్రకటన లభింపజాలదుగాన అందులకే యిదాడి చాల బాగ్రత్తగా యోర్చుట చేయబడెను” అని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్రె.)

పోలీసు సైనిక దళములవారు

ఖిరము నా కమించుట

మరల 12½ గంటలకు ఖిరమును వదలిపోవుట

బుల్సారు, మే 22:—నేడు ఉదయమున పోలీసు సైనిక దళముల వారు పుస్తాడి ఖిరమును వశపరుచుకొనిరి. 15 నిమిషములలో వెడలిపోయినవారు వలంటీరులకు తెలియజేసిరి. అంతట చాలమంది వలంటీరులు వెడలిపోయిరి. అటుల వెడలిపోని వారిపైని పోలీసువారు లాటిల్లను ప్రయోగించిరి. కొంతమందిని అరెస్టుచేసిరి. పిమ్మట 12½ గంటలకు పోలీసువారు ఖిరము నుండి వెడలిపోయిరి. వారు వెడలిపోగానే వలంటీరులు మరల ఖిరమునకు వచ్చిరి.

నేడు ఉదయమున 180 మందికి దెబ్బలు తగిలుట
నేడు పుదయమున పోలీసు మిలటరీ దళములవారు లాటిల్లను విసరుటవలన 180 మందికి దెబ్బలు తగిలినవి. వారిలో 20 మందికి మాత్రమే బలమైనదెబ్బలు తగిలినవి వారిని ఉస్తాడి ఖిరమునందలి వైద్యశాలలో నుంచిరి. తక్కినవారికి చికిత్సచేసి పంపివేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఒక వలంటీరులు రెండుతీగలను నరికివేయుట

సాయంకాలము 7 గంటలకు పోలీసువారు రందరిని తరిమివేయుట

ఉస్తాడి, మే 21:—ఒక బొంబాయి వలంటీరుపైని లాటిల్లను తీవ్రముగా పడుచుండిననుగూడ నతడు క్రిందపడి పోవువరకును అటనుండి కదలలేదు. క్రిందపడిపోయిన పిమ్మట వైద్యశాలకు గొనిపోయిరి. మరెయిక అహమదాబాదు వలంటీరు దెబ్బలు తినుచునే రెండు తీగలను నరికివేయగలిగెను. అతని పుత్రులైనవారి. నేడు మధ్యాహ్నము కొద్దిమందికిమాత్రమే గాయములు తగిలెను. సాయంకాలము 7 గంటలకునరికి పోలీసువారు వలంటీరుల నందరిని ఖిరముకడకును తరిమివేయగలిగిరి. ప్రజలనుగూడ తరిమివేసిరి. వలంటీరులు ఖిరముకడకు రాగానే దాడి నిలిపివేయబడెనని ఖిరాధిపతి ప్రకటించెను. వెంటనే సభ జరిగినది. ఆ సభలో శ్రీయుత దాదాభాయి దేశాయిగారును, శ్రీమతి మణిబెను పట్టుగారును ఉపన్యసింపిరి. (ఆ. ప్రె.)

వలంటీరుల నెటకో తీసికొనిపోవుట

ఖిరమును వశపరచుకొనుట

ఉస్తాడి, మే 22:—నేడు ఉదయమున వలంటీరులను డిపోకడకు పంపలేదు. వారందరూ ఖిరముకడ చేరియుండిరి. సైనికులు వచ్చుట

నేడు ఉదయమున 250 మంది ఆశ్వికులును పాశ్చాత్యులును బోధానుండియు మిరటునుండియు సూరతు, రైలు స్టేషనువలనువచ్చిరి. వారివెంట 5 ఆర్మర్డ్ కారులును మర ఫిరంగులునుగూడ వచ్చెను. నిన్న రాత్రి సూరతు స్టేషనునుండి సైనికులతో సామగ్రులతో సైనికులు రెండు ట్రెయినులును బయలుదేరెను. నేడు ఉదయమునవచ్చిన సైనికదళములో సగము మందిగూడ వెడలిపోయిరి. తక్కిన సగముమందియును సూరతులో నుండురు

వలంటీరుల నెటకో తీసుకొనిపోవుట

కొంతమంది సైనికులను డంగ్రి రైలుస్టేషనువద్ద నుంచిరి. ఉస్తాడి-ధర్మనలకు వెళ్ళెడు పెద్దరోడ్డున రాకపోకలను పూర్తిగా నిరోధించిరి. ఇద్దరు మిలటరీ సిపాయిలును ఒకపాశ్చాత్య ఉద్యోగియును డంగ్రిఖిరము కడకువచ్చి వలంటీరులను తమ వెంట రమ్మనిరి. వలంటీరులందరూ వెంటనే వారివెంట వెళ్లిరి. వారి నెటకో తీసుకొనిపోయిరి. ఎవరినిగూడ డంగ్రిదాటి ఆవలకు పోనిచ్చుటలేదు.

“15 నిమిషములుమాత్రమే గడువియ్యబడుటచే చూడ వచ్చినవారు తమ సామగ్రులను తీసుకొనిపోవుటకుగూడ పిలు లేకపోయినది. చాలమంది కట్టుబట్టులతోనే వెడలిపోయిరి. ఖిరముయొక్క పెక్కువలనపడగొట్టిరి. మంచిశిల్ప కుండలనుగూడ పగులకొట్టిరి.” అని ఆపుడచటనున్నవారిలో బొంబాయివచ్చిన వారు చాలమందితెలిపిరి.

గాయములతోగలిగినవారినిగూడ తీసుకొనిపోవుట

ఉస్తాడి, మే 22:—గాయములు తగిలినందున ఉస్తాడి ఖిరములోనున్నవారి నందరినిగూడ బుల్సారు బిల్వార్తా ఖిరములకు ఆర్ధరాత్రివరకునుగూడ దీసుకొనిపోవుచుండిరి. వారి వారి మండలములలోని ప్రధాన ఖిరములకు వెళ్ళుటకు వుత్తరువు లిచ్చబడుటచే 800 మంది వలంటీరులు తమ తమమండలములకు వెడలిపోయిరి. ఉస్తాడికిని బుల్సారుకును మధ్యగా ఒకచిన్న నది యుండుటచేత గాయములు తగిలినవారిని తీసుకొని వెళ్ళుటలో చాలయిబబ్బంది కలిగినది.

పోలీసులందరూ వెడలిపోవుట

నేడు మధ్యాహ్నము పోలీసులందరూ ఉస్తాడిఖిరము నుండి వెడలిపోయిరి. నిన్నరాత్రి ఖిరమునందు పోలీసువారెవ్వరులేదు. ప్రజల రాకపోకలకుగూడ నిరోధము తొలగింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

200 మంది వలంటీరులను అహమదాబాదు

తీసుకొనివచ్చుట

అహమదాబాదు, మే 22:—గుజరాతు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి జీవనలాలు దివానుగారు ధర్మన నుండి గాయములు తగిలిన 200 మంది వలంటీరులను నేడు ఉదయమునకు యిచటికి తీసుకొనివచ్చిరి. నేటు అంబాలా సారాబాయిగారి కాంతిసాధన

భవనమునందున్న తాత్కాలిక వైద్యశాలకు వారినందరిని మోటారుకారులలో తీసుకొనివెళ్లిరి. వారిలో 80 మందికి బలమగు గాయములు తగిలినందున వారినిమాత్రమే వైద్యశాలలో నుంచిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఉస్తాడి ఖిరమును సోదాచూచుట

పోలీసు డిప్టీ సూపరింటెండెంటు నేడు సాయంకాలము సోదాచేసెను

జబల్పూరు, మే 22:—

నేడు సాయంకాలము పోలీసు డిప్టీ సూపర్ టెంటు ఇస్కాల్ బాయి కలూబాయి దేశాయిగారు సాయంధభటులతో ఉస్తాడిఖిరమునకు వచ్చి ఒకగంటసేపు సోదాచేసిరి. తీగలను కత్తిరించుటకు పనికివచ్చునట్టి కత్తెరను రణగీతముల పుస్తకమును వలంటీరుల ప్రమాణపత్రములను సత్యాగ్రహ ఆశ్రమము నందలి ఒక వలంటీరు దినచర్యపుస్తకమును సత్యాగ్రహ ఉప్పు పొట్లములను పోలీసువారు తీసుకొనిపోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఉస్తాడిప్రజలు నరహరి పార్శ్వగారిని సందర్శించి దాడిని నిలుపవలదని కోరుట

నేడు సాయంకాలము చాలమంది ప్రజలు పార్శ్వగారిని సందర్శించి ధర్మనదాడిని యావద్భారత సమస్తగా చేయవలెనగానె నిలిపివేయగూడదనియు తాము పూర్తిగా తోడ్పడెమనియు తెలిపిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఒక వలంటీరు మృతి నొందుట

గొప్ప ఊరేగింపుతో తీసికొనివెళ్ళుట

నవసారి, మే 22:—ధర్మనదాడిలో తగిలిన దెబ్బలవలన భయలాల్యులదాడిభాయిగారు అను వలంటీరు నేడు ఉదయమున ఉస్తాడి ఖిరమున మృతిచొందెను. ఇతడు కెయరాజిల్లాలో బోర్డు తలకాలాలోని పరాజాగ్రామవాస్తవ్యుడు. ఇతనిని కనిపరీక్షనిమిత్తము వెంటనే బుల్సారు తీసుకొనివెళ్లిరి. (ఆ. ప్రె.)

బుల్సారులో హరటాలు

ఇతనిగౌరవము నిమిత్తము బుల్సారులో చుకాణము లన్నియును మూయబడెను. శంకుతోగూడ వేలకొలదిప్రజలు శ్మశానమునకు వెళ్లి అంత్యక్రియలను సలిపిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఉస్తాడిలో విమానసంచారము

ఉస్తాడిలోను ధర్మనలోను నేడు రెండు విమానములు తిరుగుచుండెను. (ఆ. ప్రె.)

కె. ఎఫ్. నారిమనుగారి కేసు

నారిమను, నివద్కరు, పద్మిద్రీ నారాయణస్వామి, పతన్కర, జోరు, కృష్ణయ్యగార్లకు శిక్ష వేయబడుట

బొంబాయి, మే 22:—నారిమనుగారికి 4 నెలలు విడిబ్రదు వేయబడెను. తక్కినవారి కందరకు చెరి 6 నెలలు కఠిన శిక్ష వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

కరాచీలో హరటాలు

కరాచీ, మే 22:—సరోజినీ దేవిగారిని అరెస్టు చేసినందున నేడు కరాచీలో హరటాలును ఊరేగింపును బహిరంగ సభయునుగూడ జరిగెను. శత్రు స్త్రీలు ప్రత్యేకముగా బహిరంగసభను ఊరేగింపును జరిపెదరు.

సూరతులో హరటాలు

సూరతు, మే 22:—సరోజినీదేవిగారి అరెస్టు నిమిత్తము నేడు సూరతులో హరటాలు పూర్తిగా జరిగినది. మహాహృదీయులు మాత్రము దుకాణములను మూయలేదు. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారు

గాంధీమహాత్ముని సందర్శించుట

స్నేడుకన్యగారు గూడ వెళ్ళుట

బొంబాయి, మే 22:—నిన్నను శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారు స్నేడుకన్యగారును ఎరవాడ చెరసాలకు వెళ్లి గాంధీమహాత్ముని సందర్శించిరి. లవణసత్యాగ్రహమున చేరుటకు స్త్రీలకుగూడ అవకాశమిని యియ్యవలెనని వారు మహాత్ముని కోరిరి తెలియుచున్నది. వారు నిన్నరాత్రియే మరల పూనానుండి బొంబాయికి బయలుదేరిరి. అటనుండి ధర్మన వెళ్ళెదరు. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తాలోను ఢిల్లీలోను స్త్రీల సభలను ఊరేగింపులను జరుపుట

ఒక వలంటీరును అరెస్టుచేయుట

కలకత్తా, మే 22:—స్త్రీమతి సోజీదేవిగారిని యితర నాయకులను అరెస్టు చేసినందులకు అసమ్మతిని తెలుపుటకు నేడు సాయంకాలము కలకత్తాలో శ్రద్ధానంద పార్కులో స్వగ్రీయ దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారి సోదరియగు స్త్రీమతి ఊర్మిళాదేవిగారి అధ్యక్షతక్రింద స్త్రీల సభ జరిగినది. వెంటనే పోలీసు అసిస్టెంటు కమిషనరు సభలను జరుపరాదని ఒక నోటీసును ఊర్మిళాదేవిగారికిచ్చెను. కాని స్త్రీలు సభను మానదలచు కొనలేదు. ప్రబల వర్షము వరియుచున్ననుకూడ సభను జరిపిరి. పిమ్మట వారు కొన్ని వీధులవెంట ఊరేగింపు గూడ జరిపిరి. పోలీసువారు సభకును ఊరేగింపునకుగూడ యెట్టి నిరోధమును కలిగింపలేదు. కాని పార్కు వెలుపలచేరిన ప్రజలపైని లాఠీలను ప్రయోగించిరి. ఒక వలంటీరును అరెస్టుచేసిరి. మరినలుగురు వలంటీరులకు చెబ్బలుతగిలినవి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా కార్పొరేషనుసభ విరమింపబడుట

స్త్రీమతి సోజీదేవిగారిని అరెస్టుచేసినందువలన నిన్ను కలకత్తా కార్పొరేషనుసభ విరమింపబడినది. పాశ్చాత్యుల పక్షమున టి. ఏ. ఎల్. చావునుగారు సభను విరమించుటకు అసమ్మతిని తెలిపిరి. ఈ సభ మరల శుక్రవారమునాడు జరుగను. (ఆ. ప్రె.)

ఢిల్లీలో స్త్రీలసభ - ఊరేగింపు

ఢిల్లీ, మే 18:—ఢిల్లీలో 144 సెక్షను ఆములులో నుండినను స్త్రీమతి కమలాదేవిగారిని అరెస్టుచేసినందులకు తమ అసమ్మతిని తెలుపుటకు అచటి స్త్రీలు గొప్పసభను ఊరేగింపును జరిపిరి. 300 మంది స్త్రీలు నగరమునందంతటను ఊరేగింపు జరిపిరి. పిమ్మట పండిత జవహర్లాలు నెహ్రూగారి అత్తగారు (భార్యతల్లి) స్త్రీమతి స్వాగ్రీవతి కాలిగారి అధ్యక్షతక్రింద క్వీన్స్ గార్డెన్స్ స్త్రీలు బహిరంగసభను జరిపిరి. స్త్రీమతులు కమలాదేవి, ఆచంట రుక్మిణమ్మగార్లు అరెస్టుచేసి నందులకు వారి నభినందించుచు ఒక తీర్మాన మామోదించబడినది. స్త్రీమతులు సత్యవతి, శాంతిదేవిగార్లు గంభీరోపన్యాసముల నొసగిరి. పోలీసువారి దృష్టులను కనబడలేదు. (ప్రీ. ప్రె.)

ఉదకమండలం వార్తలు

(స్వగ్రీయవిలేఖరి)

గ్రంథాలయములకు గ్రాంటులు

ఉదకమండలం, మే 20:—పబ్లిక్ గ్రంథాలయములు పోసింపబడుటకుగాను స్థానికసంఘములకు గ్రాంటుల నిమిత్తము సివిల్బడ్జెట్టులో రూ. 20,000 మొత్త మేర్పాటు చేయబడినది. గ్రాంటులు పంచిపెట్టబడుటలో 22-4-1926 తేదీ గవర్నమెంటు ఆర్డరు నెం॥689 నందుగల మరణము అనుసరింపబడవలెను. స్థానికసంఘములు తమ యధికారము క్రిందనున్న గ్రంథాలయములగుర్తి వివరములను దెలుపుచు దరఖాస్తులను పబ్లిక్ ఇన్స్పెక్టర్ క్లకు డైరెక్టరుద్వారా పంపవలెను. ప్రైవేటుసంఘములు తమ యధికారముక్రిందనున్న గ్రంథాలయములగుర్తి వివరములను దెలుపుచు దరఖాస్తులను స్థానికసంఘములద్వారా పంపవలెను. దరఖాస్తులు ఆగస్టు 1 న తేదీలోగా పబ్లిక్ ఇన్స్పెక్టర్ క్లకు డైరెక్టరుకు చేరవలెను.

గ్రంథాలయముల పోషణార్థము గ్రామపంచాయతులకు గ్రాంటులనిమిత్తము 1920-31 సివిల్బడ్జెట్టులో రూ. 25,000 మొత్త మేర్పాటు చేయబడినది. జిల్లాకలక్టరులు తమ జిల్లాలనుండి గ్రామపంచాయతులకు పంచిపెట్టబడుటకు కావలసిన మొత్తములను దెలుపు పట్టికలను 15-9-30 తేదీలోగా పంపవలెను.

గ్రామపంచాయతీకోర్టుల తనిఖీ

ఇందుకు సంబంధించిన ప్రశ్నల పట్టిక ప్రభుత్వమువారిచే పంపించుచున్నది. పంచాయతీ కోర్టులయొక్క సివిల్ సంబంధముగు దిక్షాద్వారల తనిఖీచేయు బాధ్యత రెవెన్యూ ఉద్యోగులనుండి తీసివేయబడుటకు యిక ముందునుండి యిట్టి తనిఖీచేయు బాధ్యత జిల్లామనషుల కొప్పుగింపబడుటకు రెవెన్యూ బోర్డువారు నూచించిరి.

వైద్యశాలల అభివృద్ధి

నగరేతర ప్రాంతములందలి వైద్యశాలల నభివృద్ధి చేయుటకుగాను ప్రభుత్వమువారు 1918-29 లో ఆక్షేపకములను వైద్యశాలలను మునిసిపల్ వైద్యశాలలను తమయధికారముక్రిందకి తెచ్చుకొనుటకు నిశ్చయించి యుండిరి. ఈయుద్దేశముతోనే ప్రభుత్వమువారిద్వారా 1930-31 లో గుడియట్లం, పాలకొండలయందలి వైద్యశాలలను తమ యధికారముక్రిందకి తెచ్చుకొనుటకు నిశ్చయించిరి.

వంగ రాష్ట్రము

సతీపూరులో పోలీసు వేషము క్రిందనున్న

గ్రామములో 144 సెక్షను ప్రయోగము

కలకత్తా, మే 21:—సతీపూరు పోలీసు వేషముక్రిందనున్న గ్రామము లన్నిటిలోను 144 సెక్షను ప్రయోగింపబడినది. (ప్రీ. ప్రె.)

మార్కెట్ సంఘమువారు శాసనోల్లంఘనము
ఖండించుట

సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత పరిపాలనము కోరుట

(ఆసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

కలకత్తా, మే 22:—శాసనోల్లంఘనమును ఖండించుచు కలకత్తా మార్కెట్సంఘమువారికి పత్రికాప్రకటన గావించినారు. శాసనోల్లంఘనమువలన వాణిజ్యమునకు తీరనినష్టము వాటిల్లిన నని వారు అభిప్రాయమును వెల్లడి చేయుచున్నారు. ఉద్యమ నిర్దేశాలు దౌర్జన్యరూపిత్వమును ప్రతిపాదించినను దేశములో పలుతావుల దౌర్జన్యముజరిగి చాలవంది మృతినొందినది వారిప్రకటన తెలుపుచున్నది. దుకాణములందఱు కాబోలూ కాయలూ ఫలకాంక్షకావాలదనియు, పన్నులను నిరాకరించుట వలన ప్రజలక్షమములు వృద్ధిచేయవలెనని వారు తెలుపుచున్నారు.

సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము

ప్రస్తుతపరిపాలనవలన కలిగిన రాజకీయమైనట్టియు అర్థికమైనట్టియు అశాంతిని ఈ ఉద్యమము ప్రకటించుచున్నదని వారు తెల్పుచు, ఈ అశాంతి తగ్గుటకుగాను సాధ్యమైనంతవరకు సంపూర్ణ బాధ్యతాయుతపరిపాలనము నిచ్చెదమని నటించుట యొక్క ప్రయత్నముని వారు తలచుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు సమాధానమార్గముననుసరించి, అన్నిపక్షముల రాజకీయజేతలతోడను సంప్రదించి రాండులేబిల్ సమాజమును ఫలవంతమైనదిగా చేయవలెనని వారు రాజప్రతినిధిని కోరుచున్నారు.

భారతదేశముయొక్క లైఫ్ ఎక్స్యూరెన్సు కంపెనీలతోకల్ల గొప్పదైన

ఓ రియంటల్

వారి

పందొమ్మిదవ త్రయసంవత్సర లాభముల పంపకము

1930 వ నం॥ డిశంబరు 31 వ తేదీని జరుగును

గత మూడు మదింపులయందు తేల్చిన అధనపు ఆదాయము

1921 ... రూ 21½ లక్షలు. 1924 ... రూ 53½ లక్షలు. 1927 ... రూ 78 లక్షలు.

యావజ్జీవపు పాలసీలపై సాలుకు ప్రకటింపబడిన బోనసు

1921 - 1000 కి రూ 10 1924 - 1000 కి రూ 22½ 1927 - 1000 కి రూ 25.

జరుగుచున్న సంవత్సరములో పొందిన లాభాల్లో పాల్గొను పాలసీలకి

1930 నం॥ డిశంబరు 31 వ తేదీని అములులోయున్నయెడల లాభాల్లో పాల్గొనుటకు హక్కుగలదు.

కావున మీ రిప్పుడు ఓరియంటల్ పాలసీదారగుట మిగుల లాభకరము

ప్రతినిధులంతటనూ గలరు!— ఆఫీసులు దిగువ నూచింపబడినవి.

హెడ్డాఫీసు:— ఓరియంటల్ భవనములు, బొంబాయి

ఆగ్రా	కలకత్తా	కరాచి	మేండల్	పూనా	సింగపూర్
అజ్మీరు	కోలంబో	కోలంబూరు	మంగళూరు	రాయపూర్	సుక్కుర్
అహమదాబాదు	డక్కా	లాహోరు	మొంబాసా	రంగూన్	ట్రీవేండ్రం
అలహాబాదు	ఢిల్లీ	లక్నో	నాగపూర్	రాంచి	తిరుచనాపల్లి
బెంగళూరు	కాన్పూర్	మద్రాసు	పాట్నా	రానల్పిండి	విశాఖపట్టణం
భోపాల్					

పూర్తి వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు

T. SAMBASIVAN, ACTING BRANCH SECRETARY, ORIENTAL BUILDINGS, Post Box No. 8, MADRAS.

Bangalore Branch: No. 1 South Parade, Bangalore, Trivandrum Branch, Trivandrum
TRICHINOPOLY-BRANCH, TRICHINOPOLY; VIZAGAPATAM BRANCH, VIZAGAPATAM.

తేబరు ప్రభుత్వము: సందిగ్ధస్థితి

బిటీషు తేబరు ప్రభుత్వము నేతీరున నయినను నోడించుటకు, కన్సర్వేటివు లీ సమయమున ప్రయత్నించుట వింత గాదు. తేబరు మంత్రి యొక్కరు రాజీనామా నిచ్చుటయు, వీరి యనుచరులు మాక్స్ నాల్డుగారికి ప్రతికూలురుగ నుండుటయు, లిబరలు పక్షమువా రిదివరకు జూపిన అనుకూలవైఖరిని విడనాడి, సందిగ్ధసమయమున తాట స్థ్యము వహించుటయు, కన్సర్వేటివులు విజృంభించుటకు వీలొనగుచున్నవి. ఇంతకు పూర్వము నిరుద్యోగము విషయమున జరిగిన చర్చలో, పదునైదు గురు మాత్రమే తేబరు ప్రభుత్వమునకు మెజారిటీగ నుండిరి. ఈ బల మింకను తగ్గునని కన్సర్వేటివు లూహించుట సహజము. అందుచే ఇరువది ఎనిమిదవ తేదీని నిరుద్యోగ సమస్య విషయమై కామన్సు సభలో చర్చను పురికొల్పుటకు, వీరు యత్నించెదరు. ఆరోజున భామసుమంత్రిగారిజీతమును తగ్గింపవలయు నని, మరియొక ప్రతిపాదన గావించెదరు. లిబరలు తేబరు పక్షమువారలు కొందరు హాజరు గారు గాన, తేబరు ప్రభుత్వమువా రోడిపోయినను పోవచ్చును. ఈ సంగతి యటుండ, రాబోవు సోమ వారమునాడు, ఇండియా ఆఫీసు వ్యయము గూడ చర్చకు రాగలదు. ఆనాడు ఇండియా మంత్రిగారు హిందూ దేశస్థితిగూర్చి సంపూర్ణ ప్రతిపాదన గావించెదరని తెలియుచున్నది.

తేబరు పక్షమునకు గలిగిన ప్రస్తుతదురవస్థకు, మాక్స్ నాల్డుగారి వైఖరియే కారణ మయ్యెనని చెప్పవచ్చును. తేబరు పక్షము విరుద్ధాభిప్రాయముల గలదను ప్రతినిధి పోగొట్టుటకు, వీరు లిబరలు కన్సర్వేటివుల కేమాత్రము నొప్పిగలుగకుండ జేసి, తమ యునికిని నిలుపుకొనుటకు ప్రయత్నించిరి. ఇందు వలన వీరింత కాలము పరిపాలింపగలిగినను, తేబరు పక్ష ప్రతిష్ఠ పూర్తిగ నన్నగిల్లె నని చెప్పవచ్చును. తేబరు పక్షమున కున్న తాళయములు గలవనియు, బీదల దుస్థితిని మాన్పుట కిది కంకణము గట్టుకొనె ననియు, పరాధీన ప్రజల కిది స్వాతంత్ర్య మొనగు ననియు, ఉవ్వెల్లారినవారికి తీరని యాశాభంగము కలిగె ననుటకు సందియములేదు. కార్మికులకు జీవనోపాధి దొరకు నని యాశపడినవారి ఆశలు భగ్న మయ్యెను. నిరుద్యోగము వ్యాప్తి గాంచెను. నిరుద్యోగుల సంఖ్య రానురాను అతిశయింప జొచ్చెను. తేబరు పక్ష సూత్రములపట్ల అభిమానము వహించి పాటుపడుచున్న సర్ ఆస్వాల్డు మాన్లేగారి బోలు మంత్రులు హితవాక్యములు వెడ

చెవిని పెట్టబడెను. తేబరు ప్రభుత్వము రానురాను, కాలము గడపెడి ప్రభుత్వము క్రింద పరిణమించెను. అందుచే తేబరు పక్షమునందే అనంతృప్తి ప్రబల సాగెను. అంతరంగిక విషయములనే పరిష్కరింపజాలని పక్షము, వెలుపలి సమస్యలను పరిష్కరింపగలుగు నని తలచుట వ్యర్థము.

హిందూ దేశము పట్ల, కన్సర్వేటివు లిబరలు పక్షముల కెట్టిప్రేమ గలదో తెలుపనక్కరలేదు. స్వరాజ్య సిద్ధి త్వరలో జరుగకుండ జేయుటకై వీరు యావచ్ఛక్తిని వినియోగించుట పరిపాటియైనది. సైమను కమిషను పేర శుద్ధ శ్వేత సంఘమును నెలకొల్పి, బర్మ-పాండ్లు ప్రభువుగారు హిందూ దేశము స్వపరిపాలనమునకు తగియుండలేదని, యని పించుటకు ప్రయత్నించిరి. దేశమునకు స్వయం నిర్ణయాధికారము సంగీకరించిన తేబరు పక్షమువారిట్టి ప్రయత్నములను నిరోధించుటకు మారుగ, మాక్స్ నాల్డుగారి నాయకత్వము క్రింద వానిని బలపరచుటయగాక, తమ సభ్యులను గూడ సైమను కమిషనులో బనిచేయుటకు పంపిరి. బర్మ-పాండ్లు ప్రభువు, మాక్స్ నాల్డుగారికి కృతజ్ఞతను జూపియుండెను. తేబరు ప్రభుత్వము అధికారమునకు వచ్చిన పిమ్మట నయినను, స్వయం నిర్ణయ సూత్రమును పాటించక, సైమను కమిషనును సమర్థింపజొచ్చెను. కాంగ్రెసు తీర్మానములను త్యజింపచెను. మితవాదుల నిర్ణయములనుగూడ నిరాకరించెను. తుదకు, తేబరు పక్షమువారును కన్సర్వేటివులును ఏకస్థానముననే నిలుచుట తటస్థించెను. మాక్స్ నాల్డుగారు హిందూ దేశము విషయమున, కన్సర్వేటివు లిబరలు పక్షములవారితో ఎప్పటికప్పుడు సమాధానపడి, వారిదయకు పాత్రు లగుచున్నను, మరియొక సందర్భమున, వీరిస్థానమునకు కదలిక గలుగుచున్నది.

ఇట్టిస్థితిలో తేబరు ప్రభుత్వ మోడిపోవుచో, అధికార పదవిని కోల్పోవుటయ గాక, పూర్వ ప్రతిష్ఠనుగూడ కోల్పోవును. భారత దేశమునకు సంబంధించినంతవరకు ఏ పక్షము అధికారమునందున్నను, ఒక్కటే యగుచున్నది. వివిధ పక్ష దృక్పథమునందు స్వల్ప తారతమ్యము లున్నను, పర్యవసానము నందు భేదము గనుపించుటలేదు. స్వరాజ్యమును వెంటనే సిద్ధింపజేయుట కే పక్షమువారును తోడ్పడెదరను నాశ గనుపింపదు. ఇంకను ప్రజల స్వపరిపాలనార్హతను పరీక్షింపవలయు ననియు, ఇంకను స్వపరిపాలనాంతరములను నిర్ణయింప వలయు ననియు, పరీక్షలను నెలకొల్పవలయు ననియు, చేసెడివాడము నిలిచియే యున్నది. 1917 సంవత్సరపు ప్రకటనమునే వీరిల్లెరును ఆధారముగ గైకొనుచున్నారు. భారతీయులలో నన్ని పక్షములవారును, స్వతంత్ర పైసనే స్వరాజ్య మాధారపడుననియు, ఆత్మవిశ్వాసమును, స్వయం సహాయమును దేశ స్వాతంత్ర్యమునకు తోడ్పడు ననియు, గ్రహించుచున్నారు. అందుచే తేబరు ప్రభుత్వస్థానము కదలి, మరల ఎన్నికలు జరిగినను, హిందూ దేశము చింతింప నవసరము లేదు. తప్పనిసరి యయినపుడు, ఏ పక్షమువారియినను, దేశమునకు స్వపరిపాలన మొనగితిరెదరని నమ్ముట కాధారముగలదు. ఇట్లెందుకు కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారు స్వాతంత్ర్య మొనగిరి. అందుచే, దృఢ సంకల్పముతో నున్న హిందూ దేశ పు స్వాతంత్ర్యమును నేడు గాకున్న రేపయినను ఇంగ్లండు గుర్తింపవలసివచ్చును.

ఎవరు ?

స్లోకోంబుగా రెవరు? వీరిని డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక హిందూ దేశస్థితిని గుర్తించి తెలుపుటకు హిందూ దేశమున కంపియుండెనని, యింతకు పూర్వము వినవచ్చెను. కాని, వీరు కారాగృహముననున్న గాంధీమహాత్మునితో రాజకీయ విషయముల గూర్చి ప్రసంగించియుండుట జూడ, వీరికిందు కనుజ్ఞ ఎటుల యొనగబడెనను సందేహ ముదయించును. కారాగృహమున నున్నవారితో దేశస్థితిగూర్చి యింత బహిరంగముగ ముచ్చటించి పత్రికల కట్టివార్తను పంపిన నిదర్శన మెక్కడను గానరాదు. ఐరిషుచరిత్రలో హోంరులునాయకు లగు పార్సెలుగారు కారాగృహమున నున్నపుడు వారితో రాయబారములు జరిగియుండెనని గలదు. కాని, అప్పుడయినను పత్రికా ప్రతినిధు లీ రీతిని సంప్రదించి యుండలేదు. అందుచే, స్లోకోంబుగారిని, తేబరు ప్రభుత్వమువారే ప్రోద్బలపరచిరను నమృతము ప్రబలుచున్నది. బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు, స్లోకోంబుగారిని నియమించి యుండవచ్చునని కొందరు తలచుచున్నారు. ఈ విషయమై ఇండియా ఆఫీసులో విచారింపగ, వారు అగుననికాని కాదనిగాని, చెప్పలేదట. మహాత్ముని యుద్దేశ్యములను గ్రహించుటకు ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టియున్నచో, వారు సరియగు మార్గము ద్రొక్కిరనియే చెప్పవచ్చును. కాని, మహాత్ముని యభిప్రాయము లిదివరకే స్పష్టముగ వెల్లడియైనవి. అందుచే మరల సంప్రదింపుతో నిమిత్తమేయుండదు. అయినను స్లోకోంబుగారి సంభాషణకు ఫలముగ, తేబరు ప్రభుత్వమువారు హిందూ దేశ సమస్యను తృప్తికరముగ పరిష్కరింపదలచుచో, మేలొనర్చిన వారగుదురు. మహాత్ముడు ప్రతిపాదించిన మరతులు స్వల్పమయినవి. వీనిని నిర్వహించి, రాజకీయ నిర్బంధితులను వదలిపెట్టి, నిర్బంధ శాసనములను రద్దుజేయుచో, సమాధానమునకు వీరి తేర్పడును. ఇందుకు వలయు ధైర్యమును తేబరు ప్రభుత్వము వారు వహించెదరా యను ప్రశ్న గలదు. ఇట్టి యవకాశమును జారవిడుచుచో, బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారు మిగుల నష్టపడెదరు. తేబరు పక్ష పత్రిక యగు డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక మహాత్ముని యభిప్రాయములగూర్చి వ్యాఖ్యాన మొనర్చుచు, నింకను ప్రాతపాటనే పాడుచున్నది. మహాత్ముని కోర్కెలను చెల్లించుట యసంభవ మని చాటుచున్నది. కామన్సు సభలో స్లోకోంబుగారి సంప్రదింపు గూర్చి ప్రశ్న లడుగబడ నున్నది. కన్సర్వేటివు పత్రికలు ఆగ్రహము జూపుచున్నవి. ఇట్టి సమయమున నయినను మితవాద నాయకులు మహాత్ముడు లేకుండ తాము రాండుచేబిలు సమావేశమునకు వెడలమని పలుకుచో, కొంతవరకు ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొందురు. వీరిల నాయకులగు సర్ స్పూ గారీ విషయమును సూచింపక, కొందరు నాయకులతో ప్రభుత్వమువారు సంప్రదించిన చాలునని చెప్పచున్నారు. భారత వణిక్సంఘమువారు చూపిన దూరదృష్టి నయినను వీరు చూపజాలకున్నారు. పార్సెలుగారు సూచించినటుల, మహాత్ముడు లేని సమావేశమువలన నిసుమంతయు ప్రయోజనముండజోదు. స్లోకోంబుగారు ప్రభుత్వ ప్రతినిధి యయినను గాకున్నను, వీరు ప్రారంభించిన సంఖ్య మార్గమువలన, కేట్టిఫలముండునో చూడవలయును.

సహకారము : విద్య

కోయంబత్తూరులో జరిగిన రాష్ట్రీయ విద్యా సమావేశమునందు పాల్గొనినందు, వేమవరపు రామ దాసుపంతులుగారు నేటిదినము విద్యకును సహకారమునకును గల సంబంధమును సువ్యక్తపరిచి, సహకారసంఘములపారికి సహకార సూత్రముల గూర్చి విద్య గణపుట యవసరమని, చాలకాలము నుండియు గుర్తింపబడుచున్నది. చెన్నరాజధానిలో, సహకారోద్యమముతో సంబంధము గల గ్రామ జనులలో పలువురకు విద్య రాదు. ఉపాధ్యాయులలో పలువురకు సహకారసూత్రములు తెలియవు. ఇట్టి లోపమును తొలగింపవలసిన యవసరమును రామదాసుపంతులుగారు స్పష్టపరిచి, లోకలుబోధలక్రింద పని జేయు ఉపాధ్యాయులు, సహకారసంఘములను నిర్వహింప గూడదని ప్రభుత్వమువారు విధించుటచే, గలుగుచున్న స్వమును రామదాసు పంతులుగారు వ్యక్తికరించిరి. ఇట్టి ఉత్తరువును రద్దుచేయవలయునని వీరు కోరుచున్నారు. విద్య నేర్చినవారు సహకారోద్యమము నెక్కుడు స్వచ్ఛమముగ నిర్వహింపగలరనుటకు సందియము లేదు. గ్రామ పునర్నిర్మాణమునకుగాను, విద్యకును, సహకారమునకును సమ్మేళనము గుడురుట, శ్రేయస్కరమగును. విద్య నేర్చినవారి కిక్కార్యమునకు విశేషముగ తోడ్పడగలుగుదురు. విద్యాసంస్థలు సహకారాభివృద్ధికెటుల తోడ్పడగలవో పంతులుగారు వివరించిరి. విద్యాసమావేశమువారు సహకారవిద్య గూర్చి విచారించుట కవకాశ మిచ్చుటలో దూరదృష్టి జూపిరి చెప్పవచ్చును.

లండనుత్తము : పత్రికాశాసనము

పత్రికాస్వాతంత్ర్యము పూర్తిగ గల దేశమున నివసించుచు, లండను తైముస్పత్రిక హిందూదేశములో ప్రయోగింపబడిన పత్రికాశాసనమును సమర్థించుటబట్టి, యాపత్రిక ఇంగ్లండు కొక సూత్రమును, హిందూదేశమునకు వేరొక సూత్రమును వర్తింపజేయుచున్న దని చెప్పవచ్చును. పత్రికాశాసనమును ప్రయోగించి, హిందూదేశమునకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారు మహోపకార మొనర్చిరిని, యాపత్రిక చెలుపుట, ఎంత విరుద్ధమో యూహింపవచ్చును. తమకు రుచింపని వ్రాతల వ్రాసెడి పత్రికలను శిక్షించుటకు ప్రభుత్వమున కనేకమార్గము లుండనేయున్నవి. 124 (ఎ) క్రిందను, 153 (ఎ) క్రిందను, ఇంకను ఇతరశిక్షనుల క్రిందను, మానసప్రతి ఏర్పాటులక్రిందను, వీనిని శిక్షించుట కెంతేని విలుగలదు. ఇట్టి అవకాశము పూర్తిగ నైకొనబడుచునేయున్నది. కాని పత్రికాశాసనము నూతనపత్రికలు తలయెత్తకుండను, ప్రాతపత్రికల నెట్టికారణము జూపకుండ అణచుటకును, వీలొనగుటచే, పత్రికావ్యాపారము నికమీద తలపెట్టువారుండజాలరు. ప్రజాభిప్రాయము పాలకులకు తెలియుటకు ముఖ్య మగుసాధన మంతరించుచున్నది. ఇయ్యది దేశమునకు మహోపకార మొనర్చుట యని, తైముస్పత్రిక భావించుచో, ఈ పత్రికతో వాదించి ప్రయోజనముండదు.

సర్ పురుషోత్తమదాసు

భాకురుదాసుగారి రాజీనామా సర్ పురుషోత్తమదాసు భాకురుదాసుగారు భారత శాసనసభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చుట, చాల ముఖ్యమయిన విషయము. సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు కడుమితవాదులు. వీరు ముఖ్యముగ నేరాజకీయకక్షకును జెంద రని చెప్పవచ్చును. భారత శాసనసభలో వీరు ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతి నామోదించియుండిరి. మాళవ్యా ప్రభృతులు రాజీనామా నిచ్చినపుడు, వీరందు కంగీకరించి యుండలేదు. ఇట్టివారుగూడ వణిక్సంఘమువారి ఆదేశము ననుసరించి, భారతశాసన సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చినటుల నేటివార్తలు చెలుపుచున్నవి. పురుషోత్తమదాసుగారు గూడ శాసనసభతో తమ సంబంధమును వదలుకొనవలసిన స్థితి యరుదెంచి నపుడు, దేశమునం దన్నితరగతులవారిలో నెట్టి యసంతృప్తి ప్రబలియున్నదో యూహింపవచ్చును.

శ్రీమతి వేదాంతం కమలాదేవిగారి నిర్బంధము

మహాత్ముని యుద్యమము ప్రారంభమయిన దాదిగ, స్త్రీలనేకు లిందు పాల్గొనుచున్నను, వీరి నిర్బంధము లిటీవలనే ప్రారంభమయ్యెను. బొంబాయిరాష్ట్రమున కమలాదేవి ఛటోపాధ్యాయ, సరోజినీదేవి గార్లు నిర్బంధితులయిరి. తమిళరాష్ట్రమున ఆచంట రుక్మిణమ్మగారు నిర్బంధింపబడిరి. ఆంధ్రదేశమునకు గూడ ఈ గౌరవము దక్కినది. కాకినాడ వాస్తవ్యురాలును కాంగ్రెసు ఉద్యమాభివృద్ధికై పాటుబడుచు, ప్రచారము నలుపుచున్న విదుషీమణియు, భారతకాంగ్రెసు సంఘ సభ్యురాలునగు వేదాంతం కమలాదేవిగారు నిర్బంధింపబడుటచే, నికమీద స్త్రీల నిర్బంధము లతిశయింపగలవని తోచును.

సిరియా

సిరియాదేశము ఫ్రెంచివారి మాండేలుక్రింద పరిపాలింపబడుచున్నది. సిరియాలో గూడ స్వపరిపాలనాపేక్ష బలముగ నున్నటుల వినవచ్చెను. సిరియాకు నూతనరాజ్యాంగవిధానము నొసగి, సిరియాను ప్రజాస్వామ్యముగ మార్చి, దీనికి మహమ్మదీయాధ్యక్షుడు నియమితు డగునటుల జేయుటకు, ప్రాస్తు సంకల్పించినటుల, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. కేవల నటనగ గాక, సిరియాకు నిజమగు స్వాతంత్ర్యము నొసగు తలంపు ప్రాస్తుకు గలదేని, ఇతర పాశ్చాత్యదేశములకు ప్రాస్తు మార్గదర్శకురాలు గాగలదు.

నారిమెనుగారికి శిక్ష

మహాత్మునియుద్యమము ప్రారంభ మై ఎంత కాలమో గాకబోయినను, ఈ లోపల, ఒక్క పర్యాయముకన్న నెక్కువగ కారాగృహము నలంకరించు భాగ్యము, దేశభక్తులగు నారిమెనుగారికి సంభవించినది. వీరిటీవలనే కారాగృహవిముక్తులయిరి. మరల వీరికి నాల్గుమాసముల కారాగృహ శిక్షవిధింపబడెను. సానబెట్టిన వజ్రముభాతి, నారిమెనుగారి త్యాగశక్తి యింకను వన్నె కెక్కుగలదు. ఇట్టి వారు స్వరాజ్యసాధనమునకు సిద్ధ మగు పునాదుల వైచుచున్నారనుటకు సందియములేదు.

దేశోద్ధారక విశ్వదాత కాకినాథుని

నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

కారాగృహవాసము

నేటికి ముప్పదిమూడుదినములు

నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

ఓరియంటల్ లైఫ్ అసూరెన్సుకంపెనీ

ఏబదియైదు సంవత్సరములనుండియు దీక్షతో పాటుబడుచున్న బొంబాయిలోని ఓరియంటల్ లైఫ్ అసూరెన్సు కంపెనీవారి 1929 సంవత్సరపు నివేదిక మిప్పటికిని సంతతాభివృద్ధిని గనుబడిచుచు, తనస్థానమును నిలుపుకొనగలుగుచున్నది. పాలిసీలసంఖ్యయు, అసూరెన్సు మొత్తములును త్వరితగతి సభివృద్ధి జెంచుచున్నవి. రెండు సంవత్సరములలో పదివేల పాలిసీలును, 182 లక్షల మొత్తమును పెరిగెను. హిందూదేశపు వెలుపలి వ్యవహారములు గూడ పెరుగుదల జూపెను. ప్రీమియముల నికరపురాబడి 139 లక్షలనుండి 161 లక్షలకు పెరిగెను. నికరపు వడ్డీరాబడి 3½ లక్షలకు బైగ పెరిగెను. కంపెనీ వ్యవహారము పెరుగుటచే, కార్య నిర్వహణవ్యయముగూడ స్వల్పముగ పెరిగియుండుట వింత గాదు. అచ్చుఖర్చులును, కాగితముఖర్చును పెరుగుట సంభవించెను. కంపెనీనిధి 9½ కోట్లు పెరిగెను. కంపెనీశాఖ లున్న స్థలములలో భవనములను నిర్మించుటకు యత్నములు జరుగుచున్నవి. ఈకంపెనీ చిరకాలము జీవించి, త్వరితగతి సభివృద్ధి గాంచు గాక యని కోరెదము.

శ్రీమతి కమలాదేవిగారి కారాగృహవాసము

ఆమె తల్లియును కుమారుడును సందర్శించుట ఆమెభర్త అమెరికానుండి తండ్రివార్తనంపుట బొంబాయి, మే 22:—శ్రీమతి కమలాదేవిగారు చెరసాలలో అధికోత్సాహముతోనే యున్నారు. నిన్ను వృద్ధురాలగు నామెతల్లియును ఆమె చిన్ని కుమారుడగు చిరంజీవి రామును చెరసాలకేగి ఆమెతో సంభాషించిరి. ఆమెకు ఏ. క్లాసు యియ్యబడెను. ఇంటివద్దనుండి భోజనమును తెప్పించుకొనుటకు ఆమెకు అనుమతి నిచ్చిరి. కాని ఆమె చెరసాలలో నియ్యబడిన ఆహారమునే భుజించుచున్నది.

శ్రీయుత హరింద్రనాథ ఛటోపాధ్యాయగారు పంపిన తండ్రివార్త

“కమల ధైర్యమునకు ఆనందభరితుడనై తిని, ఇట్టి వీరాంగనగర్భమున జనింపగలిగినందునకు రాముడు చాల భాగ్యశాలి యే. మరి పెక్కుమంది స్త్రీలుగూడ కమల మార్గమునే అనలంబింతురుగాక.” అని ఆమెరికానుండి కమలాదేవిగారి భర్త యును సరోజినీదేవిగారి సోదరుడుగు శ్రీ హరింద్రనాథ గారు తండ్రివార్తను పంపిరి. (ప్రే. ప్రె.)

శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మగారి కారాగృహవాసము

ఏ. క్లాసు నిచ్చుట

ఉదకమండలం, మే 21:—శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మ వి. ఏ. గారికి ఏ. క్లాసు యియ్యబడెనని ఒక విశేషం ప్రాసెను.

సిన్హా, మే 21:—రైల్వే ప్రెసానుకొనిటీవారి సమావేశము మే 29, 30 వ తేదీలయందు బొంబాయిలో జరుగును. (అ. ప్రె.)

మహాత్మా గాంధీగారు

స్టాకోంబుగారు మాట్లాడుట

తైమున్వత్రిక వ్యాఖ్య

[బీము సర్వీసు]

లండన్, మే 22:—మహాత్మా గాంధీగారితో బాధి స్టాకోంబుగారు మాట్లాడుట ఆంతయు పూర్తిగ ప్రచారము సల్పట కుద్దేశంబున తండ్రివారైన యిది కన్యకృతీవులు అనుచున్నారు. ఈ సంభాషణనుగూర్చి చాల గోల జరిగెను. ఇట్లు గాంధీగారితో స్టాకోంబుగారిని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మాట్లాడుట కంగీకరించి ఆ తండ్రిని పంపుట కంగీకరించుటయు “గొప్ప అవివేక”మని తైమున్వత్రిక చెబుచున్నది. స్టాకోంబుగారు గాంధీగారితో మాట్లాడినదానినిగూర్చియు సర్ ఆస్టన్ లు మాస్టీగారి రాజీనామానుగూర్చియు పార్లమెంటు వసారాలో అనుకొనుచున్నారు. పార్లమెంటు పరిషత్తులు సందీగ్గావని నుండుటనుగూర్చి అందరూ ఆలోచించుచున్నారు. డెయిలీ పోస్టు పత్రికగూడ స్టాకోంబుగారి సంభాషణనుగూర్చి వ్యాఖ్య యొనర్చినది. అయితే రాజకీయదృష్టి నే మాచెను. ఇట్లు మాట్లాడినచుట్టు చింతింపదగిన విషయము నెత్తుకొనలేదు. గాంధీగారి విషయమై తీవ్రముగ విమర్శించినది. రాండుటేబిలు సభలో కాంగ్రెసువారు చేరి సహకార ఘోషనట్లుటకు ఇంకను అవకాశమున్నదని కార్మికపక్షము ఆభిప్రాయముగ చెబుచున్నది. సహకారము చులకనగ ఏర్పడునదిగాదు. గాంధీగారి ప్రకటనము సహజముగ గాంచునట్లు ఉభయపక్షముల మరలవలెను. రాండుటేబిలుసభను త్వరితగతినీ ఏర్పాటుజేసిన బ్రిటిషువారియందు విశ్వాసము మరల ఏర్పడుటకు వీలగు ననుచున్నది. బ్రిటిషువారు తిరగణనకై ప్రవర్తించువారని విశ్వాస మేర్పడును. కాంగ్రెసువారు గనుక సహకారము సత్వమని సమర్థింప జూపునో రాజకీయబంధిలనందరిని విడుదలజేయవలె ననుచున్నది.

చెనె అర్థి నెన్నును ప్రజేతపెట్టి కాస్త్రసమ్మతముగ జాతీయభావములకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మహాపకారము జేసినది తైమున్వత్రిక చెబుచున్నది. ఈ మహాపకారమును ముందు గ్రహించెదరు.

భారత పత్రికా ప్రతినిధులను గాంధీగారితో మాట్లాడ నీయనపుడు గాంధీగారిని తన యభిప్రాయములను బ్రిటిషు పత్రికా ప్రతినిధి ద్వారా వీల ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించినది తైమున్వత్రిక యడుగుచున్నది. ఈ అవివేకమున కెవరు తరవాదులో తక్షణము కాలహరణము లేకుండ నిర్ణయించవలసి యున్నదనుచున్నది.

గాంధీగారు స్టాకోంబుగారితో మాట్లాడిన విషయము నగూర్చి కన్యకృతీవులు సోమవారమునాడు కామన్సుసభలో ప్రస్తావించెదరు.

కామన్సుసభ

భారత జాతీయవాదులు

(రూటరు)

లండన్, మే 22:—భారత జాతీయవాద్యమున జేరిన వారెంతమంది చెలసాలయం దున్నారని కామన్సుసభలో బెకటుగారు రడుగ తనకేటయు వివరములు తెలియననియు చెలసాల కంప బడిన వారి సంఖ్యను చెప్పెదమనిరి. “నే నడిగినది అదికాదని” బ్రాక్స్లేగారు నిరి. “వారి రాచకీయాభిప్రాయములను చెబుటదని నన్ను గోరిగొని వారి యభిప్రాయములు నాకు తెలియవని చెప్పు గారనిరి. 1857 సిపాయి కలహము నాటినుండి ఇంత ఎక్కువగా ఎన్నడును రాచకీయ బండిలను చెలసాల కంపలేదని బ్రాక్స్లేగారు నిరి. దీనికి ప్రత్యుత్తరమును చెప్పు గారియెడల ఇండియాలో కొరడాలతో కొట్టుచున్న సంగతినిగూర్చి బెకటుగారు చెలిపిరి. పోలీసులలో నలుగురు యువకులను మాత్రము గొట్టెరినియు మరత గత్రా ఇట్టివని జరిగినట్లు తెలియదని చెప్పు గారు ప్రత్యుత్తరముసరిరి. ఆసక్తికై నడుతులు ప్రబలి హానికలుగుటచే అట్టి కాళికము లేకుండచేయునని కెన్నర్లీ గారనిరి. తనకు తెలిసిన వానిసంతకు జెప్పెరినియు ఇంతకంటె ఎక్కువచేయునని లేదనియు చెప్పు గారు చెలిపిరి. అడ్డర్స్ మెంటు విషయమై ప్రస్తావించినపుడు ఈవిషయము నెత్తుకొనెదనని బెకటుగారు చెలిపిరి.

భారతదేశాభివృద్ధి- దారిద్ర్యము

సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ చాటర్జీగారి యుపన్యాసము

(రూటరు)

లండన్, మే 20:—ఈస్తు ఇండియా సంఘమున, భారత దేశాభివృద్ధి దారిద్ర్యము అనువిషయమును గూర్చి ఉపన్యాసించుచు సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ చాటర్జీగారిట్లు చెలిపిరి:—ప్రజలను బాధించుచున్న దారిద్ర్యమును బాపుటకు ఒక ఆర్థిక సమస్యలు మాత్రమే తోడ్పడజాలవు. ఉన్నతజీవిత ప్రమాణమును ప్రజలు కొరవలెను. అచిత్తపుత్తి ఆవసరము లోతులు నిర్వహించుట కన్న కష్టములను ప్రభుత్వమువారు తొలగించవలెనని అందరూ అనుకొనుచున్నారు. పోర్చుగీసుకాభివృద్ధి చుట్టుకు జరుగు నటుల ఇండియా ప్రభుత్వముతో ఏర్పాటును జేసికొనవలెను. ప్రజల దారిద్ర్యమును బాపుటకు మఖ్యముగ వ్యవసాయమును ఆభివృద్ధి జేయవలెను. పోర్చుగీసుకాభివృద్ధిరూపమునగూడ పరిస్థితులను బాగుజేయవలెను. జరుగుదుగ అభివృద్ధి జరుగవలసి యున్నది.

పరిశ్రమలు పెంపొందకుండ ప్రభుత్వమువారి ఆర్థిక విధానము అడ్డుతుంటున్నదని నాటి సభాధ్యక్షులైన సర్ మాన్రెడ్డి దాదాభాయిగారు చెలిపిరి. ధైర్యముగ సంరక్షక విధానము నవలంబింపవలె ననిరి. వ్యవసాయదారులు కొనుటకు శక్తి చాలకపోవుటకు రూపాయమారకము కారణమని సర్ నెనెవాడియాగారు ఆక్షేపిరి. బ్రిటను, ఇండియాలో పనిలేనివారిసమస్యను ప్రభుత్వమువారి కరస్పి విధానమే కారణమనిరి.

ఇండియా కార్యాలయపు మదింపులు

భారతదేశ పరిస్థితుల ప్రకటనలు

(రూటరు)

లండన్, మే 22:—సోమవారమునాడు ఇండియా కార్యాలయపు మదింపులను ప్రజేతపెట్టెద రనియు, అపుడు ఇండియా మంత్రి వెడ్డెడ్డు బెన్సుగారు భారతదేశ పరిస్థితులను గూర్చి పూర్తిగ ప్రకటించెదరనియు రాంకే మన్మోహన్మగారు కామన్సుసభలో ప్రకటించుచున్నారు.

సర్ చటర్జీ దంపతులకు విందు

(రూటరు)

లండన్, మే 22:—ఈస్టిండియా సంఘమువారు చటర్జీ దంపతులకు విందుసరి. చటర్జీగారి నేవను సామర్థ్యమును బెన్సుగారు కొనియాడిరి. ఇండియా బ్రిటను పరస్పర సహృదయముతోను గౌరవభావముతో మెలగుటవలెననిరి. రెండువిషయములలోను చటర్జీ గారెంతయు తోడ్పడినది.

చటర్జీగారు

బెన్సు ఇర్విన్ ప్రభుభుగార్ల సమయమున ఇండియా వ్యవహారములను నిర్వహించుచుండుట భారతీయుల అదృష్టమనిరి. అట్టివారలంద నిస్సృహజెంద నక్కరలేదనిరి. ఇండియాభవనము సిబ్బందివారు భారతాభివృద్ధికి ప్రధాభ్యుత్సాహమును చూపుచున్నందులకు కొనియాడిరి. ఇండియా కార్యాలయమువారితో వీరు సఖ్యులగు నున్నారనిరి. ఇండియాభవనము లండన్ భారతీయుల కుత్సాహముగ నుండుగాక యనిరి.

పార్లమెంటరీ కార్మికపక్షసభ

అస్వాల్డు మాస్టీగారి అభిశంసన తీర్మానములు విగిపోవుట

లండన్, మే 22:—పార్లమెంటు కార్మికపక్షమువారు ప్రత్యేకముగ సమాజేతమై అస్వాల్డు మాస్టీగారు ప్రభుత్వము వై చెప్పిన అభిశంసన తీర్మానము విగిపోయెను. 210 మంది ప్రతిపాటులకు 29 గరు అనుమాలురు.

గాంధీగారు

చెలసాలయండుగా ఇతరులతో మాట్లాడవచ్చునా?

లండన్, మే 23:—గాంధీగారు చెలసాలయండుగా ఇతరులతో మాట్లాడవచ్చునా యనియు, అట్లు వీలగునో ఎట్టి వరతులతో జేయవచ్చునని 26 తేదీని కామన్సుసభలో సర్ కింగ్స్ ఉడ్ గారు అడిగెదరు.

స్టాకోంబుగారితో గాంధీగారు మాట్లాడుట

డెయిలీ పోస్టుపత్రిక

గాంధీగారు జెప్పినవాటిలో అసాధ్యములను విషయములు కొన్ని గలవు. ఉపన్యాసమును రద్దుజేయవలెననుట, ఆల్ఫ్రెడ్ చాటర్జీ విదేశవస్త్ర దిగుమతులను బహిష్కరించవలెననుట యు తప్ప యభిప్రాయములు. జాతీయవాదులుగూడ ఒప్పుకొనరు. అట్టి విషయములను సామాజ్య ప్రభుత్వముతో ఆలోచించవలసిన విషయములుగావు. రాండుటేబిలు సభాసభిత మే మె న ను వై వి ష య ము లు భా ర త కావసభవారిచేతనే పరిష్కరింపబడగలవు. రాండుటేబిలు సభాకార్యక్రమమును త్వరలో ప్రకటించునో బ్రిటిషువారియందు మరల నమ్మకము కలుగనియు దీనితో బాటు త్వరితముగ రాజకీయ బండిలను విడుదలజేయవలెననియు చెబుచున్నది.

పనిలేనివారి సమస్య

(వై లెన్)

రగ్లీ, మే 20:—లిబరల్ పక్షమువారును ప్రభుత్వ సభ్యులలోనే 15 గుర్తు ఓటు చేయకపోవుటచే ప్రభుత్వము వారి 15 ఓట్లులు మాత్రమే ఎక్కువ వచ్చినవి.

కన్యకృతీవుల తరపున నేబిల్లి చాంబలేనుగారే ఆక్షేపణను ప్రారంభించిరి. ప్రపంచ ధరలు అస్థిరముగ నున్నవని ఆయన యంగీకరించెను. ప్రభుత్వమువారు నవలంబించిన ఆర్థికవిధానముచేతను, ఈ దేశములోనికి పన్నులు లేకుండ ఇతరదేశముల నుండి సరుకులు దిగుటచేతను పన్నులపై పన్ను పెంచుగా నుండెనని.

ధరలు పడిపోవుటచే పనిలేనివారి సంఖ్య పెచ్చినదని ధామన్ మంత్రి చెలిపెను. సంరక్షకపద్ధతితో గూడుకొన్న ఆర్థికవిధానము విశ్వరథమునకు తోడ్పడుననుటకు వీలులేదు. అమెరికాలో భవనములను కట్టువనినాండు నూటికి 42 పని లేకున్నారు. అస్త్రేలియాలో సంరక్షకవిధానము పూర్తిగ నున్నది. నూటికి 14 గురే పనిలేకున్నారు. కనడాలో నూటికి 10 మందే. పనిలేనివారిసమస్య ప్రపంచమంతటను వ్యాపించినది. జీవనోపాధికి దారిని జూపుచున్నారనియు మొత్తముమీద దీని వలన జాతిఅంతయు ఆర్థికసంపదను కలిగియుండగలదని ధామన్ గారనిరి. రోడ్లు, ఇనుపదారులు, నాకాశయములును చేయుటకును, తీరములను విస్తరింపజేయుటకును ప్రస్తుతము 95000000 పౌనులు మంజూరుచేయబడినది. విద్యుచ్ఛక్తికొరతను ఇతర యభివృద్ధికిని ఈ సామ్యము నియమించినది.

నైమక్ కమిషను నివేదిక

(వై లెన్)

రగ్లీ, మే 19:—నైమక్ కమిషను నివేదిక మొదటి భాగము ప్రకటనమునకు తయారైనది. 10 తేదీని వెలువడును. పెద్దగ్రంథమును ప్రకటించుచున్నారు. ఇండియా ఇంగ్లండు లో ఏకకాలమున లభించును. వెలువడిన కొద్దిరోజులకే ఇండియాకు ఈగ్రంథములను ఎక్కువగా పంపెదరు. అందరూ కొనుటకు వీలగు ధరను నిర్ణయించెదరు. రెండవ భాగము (సిపారులు) జూన్ 24 తేదీని వెలువడును.

బొగ్గుపట్టుమునుగూర్చి ప్రభువుల సభవారు జేసిన సవరణలకు కామన్సు సభవారు ఆక్షేపణను జూపిలేని రాజీతే వ్యవహారమును పరిష్కరించెదరు.

బ్రిటనుండుగారు నూచించిన ‘యూరపు యునైటెడు స్టేట్సు’ అను విషయమును గూర్చి 27 యూరపీయను ప్రభుత్వములకు చెలిపిరి. దీనికి అందరి ప్రత్యుత్తరములును జూలై 15 తేదీకి జేరవలెను.

ఖద్దరు సీముగడ్డల వివాదం, పుస్తకము ఉచితము

మహాత్మా గాంధీ ప్రతిమ

నిత్యానందస్వయాభుషణ మహాత్మాగాంధీ దివ్యప్రతిమ కూర్చుండినమాదిరి పెద్దస్యుజు 8+5 సెల్ట్యూలాయిడ్ తో చేయబడినది. వెల రూ 1-12-0 2 ప్రతిమలు ఒకేపర్యాయము కొనువారికి గాంధీ ఖద్దరుటోపి ఇనాం. 3 ఒకేపర్యాయము కొనువారికి బల్లపైనుంచు టైమిస్ట్ ఇనాం. 4 ఒకేపర్యాయము కొనిన, రోల్లుగోల్లు పాకెటు గడియారం ఉచితము. 6 ఒకేపర్యాయము తెప్పించిన గ్రామభూమిపై ఒకటి ప్లేటుతో ఉచితము. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

మహారాజ డిపో, అరుణాచలమొదటిపిథి 18 బీటు, మదరాసు.

మీరటు ముద్దయిల నేరము

శ్రీమద్భగవద్గీతా నామ సంకీర్తనాభిమాన బి. ఐ. శ్రీకృష్ణారము

అంశం, మే 1:—మీరటు ముద్దయిల నేరము ప్రభుత్వమునకు చెందిన అధికారులచే నేరమును మోపినందుకు ఆర్థికాధికారులకు పని చేయుటయే నేరమునియు ప్రభుత్వము వారసత్వములపై శ్రీమద్భగవద్గీతా నామ సంకీర్తనాభిమాన బి. ఐ. శ్రీకృష్ణారము భారతీయులు దేశంపై దానినిగూర్చి ఆలోచించి వారిట్లు చెబి పిరి:—అరెస్టుచేయబడినవారిలో ముగ్గురు ఆంగ్లేయులు పచ్చిక మ్యూనిసిపల్ 10 మంది భారతీయులు కమ్యూనిస్టు ప్రచారమును చుట్టుకు జరుపుచున్నారు. పనివాండ్లు రైతుల సంఘము ద్వారా అటగెరు కమ్యూనిస్టు ప్రచారమును సల్పుచున్నారు. ఇండియా కార్యాలయముతో ఈ విషయమై ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములద్వారా జనము కవున్సిలువారు కనుగొనుచున్నారు. రాయబారమునూడ బంపిరి. విచారణను సత్వరముగ ముగియుటకు చేయవలసినదాని సంతకము జేయుచున్నారమనిరి. బందీలు కోరిన సమంజసముగ కోర్కెలన్నిటిని సెరవేర్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నారమనిరి. మీరటులో విచారణ జరుగుచుండగా మీరు సాయుధపాటులై విప్లవము కలగజేయ నున్నారను నేరమును నిర్ధారణ జేయరాదు. నిర్దోషులనరారు. ఇంతకాలము మీరు చెఱసాలయందుండి యింకను ఉండవలసి వచ్చిన విషయము భారతదేశములో న్యాయస్థాన కార్యక్రమమునకు కళంకదాయకము. పాశ్చాత్యుల యభిప్రాయము ప్రకారము ఇది భారతదేశ న్యాయస్థానవిచారణకు కళంకముగ నుండును. అయితే మీరు శ్రీమద్భగవద్గీతా నామ సంకీర్తనాభిమాన బి. ఐ. శ్రీకృష్ణారము ప్రచారము చేయుచున్నారని నేరములను మోపి రనుటకు సాత్త్యము లేదనిరి.

పాశ్చాత్య నాగరికముచే ప్రాచ్యదేశమున జాతీయభావము దేశభక్త్యయు ప్రతిపాదనలను విజృంభించుచున్నది. వెల్లెనిరిని పోపుచున్నది. దీనిని అరికట్టుట ఎవరితరముగారు. నూతన భావములతో పరగెత్తి అంతర్జాతీయ సహకారమును సల్పుట యీ ఈ జాతీయ భావముల కెదురొడ్డు ఖుట యాయను విషయమును నేడు యువకులే నిర్ణయించుకొనవలెను. ఈ కాలము అపూర్వమైన అపాయముతో నూనుకొన్నది. ప్రాపంచిక జీవనమున ఆపాయకరముగ కాలమునుండున్నారము. దీనికి కారణము మన పాశ్చాత్యనాగరికము ప్రాచ్యదేశములో తీవ్రముగ ప్రాకుటయే కారణమనియు చెప్పరెండు జాన్మాటుగా రనిరి.

భారత కార్మిక సంఘము

ఇండియాకు దోషనియను ప్రభుత్వము వచ్చినట్లు ప్రయత్నించుటకు ఇండియన్ శ్రీమద్భగవద్గీతా నామ సంకీర్తనాభిమాన బి. ఐ. శ్రీకృష్ణారము సహాయమొనర్చి ఇండియాలో కార్మికపరిస్థితులనుగూర్చి ఇంగ్లండులో చెబుతున్నాడు. బ్రిటిషు ఇండియన్ శ్రీమద్భగవద్గీతా నామ సంకీర్తనాభిమాన బి. ఐ. శ్రీకృష్ణారము యుద్ధములకు ఎక్కువ సంబంధము నేర్పబడుటకు భారతకార్మిక సంఘమును ఇంగ్లండులో నెలకొల్పిరి. భారతకార్మిక పరిస్థితులనుగూర్చి ఇంగ్లండు పేపిలుసభలో చెబి చెదరు.

భారతదేశనివాండ్రు జీవనపరిస్థితులు దుర్భరముగ నున్నవని పర్చెలుగారనిరి. మెయిలు రైలుబండిని నడిపించు భారతదేశీయులకు నెల 1 కి 26 1/2 పిల్లలకు వేతనము నిచ్చెదరనియు, ఆంగ్లోఇండియనుకు ఆ పనికి నెల 1 కి 49 పౌనులను ఉపకార వేతనము నిచ్చుచున్నారనిరి.

స్వాంత్రీ కృష్ణవర్మచరణమునకు వగచుచు లాహోరు కుట్రకేసులోనున్న బందీలు షెర్షెను హిందుస్థాన సంఘమున కంపిన తండ్రిని వారి కందజేయలేదట.

విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము

బొంబాయి బట్టలవర్తకుల సంఘమువారి తీర్మానము

బొంబాయి, మే 22:—మరలనిషేధమును తొలగించు వరకు యివరనునూడ విదేశవస్త్రములకు ఆర్డరులను పంపనూడదు. కంట్రాక్టులను భంగపరచు నుద్దేశము మాకు లేదుగాని ప్రస్తుతస్థితులలో కంట్రాక్టులను అమలుజరుపుట కంతమాత్రమును వీలులేదు. ఇప్పుడు మీరు సరకులను స్త్రీమరులలో పంపినచో మాకు చాలా ధననష్టము కలుగుననినాం చెప్పరు వర్తక సంఘమువారికి తెలుపవలెను." అను తీర్మానము ఆమోదించబడినది. (ఆ.ప్రె.)

చెన్నపురి ప్రాంతమున సత్యాగ్రహము

పైదాపేటలో అరెస్టుచేయబడిన వాలంటీర్లు ఆరణ్యమధ్యమున వదలివేయబడుట

చెన్నపురి, మే 22:—మంగళవారమునాడు సాయం కాలము పైదాపేటలో అరెస్టుచేయబడిన వాలంటీర్లను వండలూరునకు సమీపమునన్న యర్రావలలో వదలివేసినందు, వారెట్టకేలకు నిన్నటికి ఆశ్రమమునకు చేరుకొని రనియు తెలియుచున్నది.

నిన్నటియుదయమున వాలంటీర్లు కే. జి. రంగస్వామి మదలియారు, ఆర్. కృష్ణస్వామిమదలూరు, జి. కృష్ణస్వామి, వి. కే. వజ్రుగంగార్లు పైలాపూరులో పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జెనరలు ఆఫీసున కెదురుగా సముద్రపు తీరాడును ఉప్పు తయారుజేయుటకు వెళ్ళిరి. పోలీసులు వచ్చి కుండలు మోడలగు వానిని పగులగొట్టిరి. వాలంటీర్లును అరెస్టుచేసి తీసికొని వెళ్ళిరి.

మీరిని, మాంబళ్ళములో అరెస్టు కాబడిన యిరువురు వాలంటీర్లను నిన్న మధ్యాహ్నము 4 వ రాజధాని మేజిస్ట్రేటుగారి సముఖమున నిలువబెట్టి, అక్రమపు గుంపుకొందను ఉచేరింపుగా వెల్లెరనియు, అధికారులు చెదరి పొమ్మనినను చెదరి పోలేదనియు నేరముల మోపిరి.

సత్యాగ్రహములు విజృంభించుట

కొచ్చిన్ సంస్థానమునకు చెందిన కే. రామకృష్ణారావుగారు, జాషానుండివచ్చిన ఎన్.దొరై గారు 21-5-30 తేదీని మాంబళ్ళములో అక్రమపు గుంపులోనుండి, చెదరిపొమ్మన్నను చెదరి పోవనందులకు నిన్నటికోజున 4వ ప్రెసిడెంసీ మేజిస్ట్రేటుగారి సముఖమున విచారించబడిరి.

నిందితులు తాము దోషుల మనియే నుడివిరి. ఇరువురకును చెరిమాడు నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

ఉప్పునత్యాగ్రహములకు శిక్ష

పైస నూచింపబడిన నేరముల క్రింద పైలాపూరులో నిన్నటిపుడుమున పుష్పను తయారుజేయుటకు యత్నించిన వారు మేజిస్ట్రేటుచేతనే విచారించబడిరి.

బ్రిటిషువారి కాసనముల ప్రకారము తాము గుర్తైన ను తుప్పుధర్మము ప్రకారము తాము నేరస్థులము కామని నిందితులు వక్కాణించిరి.

మేజిస్ట్రేటు నిందితులందరికిని మూడు నెలల కఠిన శిక్షను విధించెను.

నేటియుదయము మరల పుష్పసత్యాగ్రహము జరుగుట

నేటియుదయము ఉదయవనమునుండి మరల నలుగురు సత్యాగ్రహము సాన్ ధోలీచికి పుష్పను తయారు జేయుటకు వెళ్ళిరి. వారెట్ట చేయబడిరి.

లైన్ గ్రాండుకు వెళ్ళిన వాలంటీర్లు

నిన్న సాయంకాలము నలుగురు వాలంటీర్లు చెన్నపురికి సమీపమునన్న లైన్ గ్రాండుకు వెళ్ళిరి. మీరికి తిరువెంగడ నాయక రంగారు నాయకత్వమును వహించిరి. సరస్వతీబాయిగారు సారి మణియొక్కర్తకూడా నీజట్టులోగలరు. పోలీసులు మీ నరెట్ట చేసి, రాత్రి 11 గంటలకు మీరిలో నొకరిద్దరిని తీసికొనివెల్లి "వేరువేరు స్థలములందు వదలివేసిరి. వాలంటీర్లు నేటియుదయమున తమ శిరీరమును చేరుకొనిరి.

దుర్గాభాయమ్మగారు చెన్నపురికి మరలుట

దేశమునకు సర్వాధికారిణి యగు శ్రీమతి దుర్గాభాయమ్మగారు నేటియుదయము చెన్నపురికి మరలినవచ్చిరి.

జార్జిటవున్లో

నిన్న సాయంకాలము లోన్ స్క్వయర్ నకు వాలంటీర్లు కొందరు వెళ్ళిగా, పోలీసులు వారి నడుట నుండనివ్వలేదు. పిమ్మట వారు కొత్తార్ బజార్, గోవిందప్పనాయనివిధి మున్నగు స్థలములకు వెళ్ళిరి.

తిరువత్తిమూరులో 144 ను మీరుట

నిన్నటిసాయంకాలము కొందరు వాలంటీర్లు తిరువత్తియూరున కేగి, యచట నొకఘంటసేపు వ్యవహించిరి. వారు అరెస్టుచేయబడి, పిమ్మట వదలివేయబడిరి.

పైదాపేటకు మరల వెళ్ళుట

వాలంటీర్లు పి. ఎన్. రాధాకృష్ణకృష్ణగారు నిన్నటియుదయమున డబ్బు పనులు చేయుటకు పైదాపేట వెళ్ళిరి. మీరు బమ్మడిగగనే అరెస్టు చేయబడిరి. పిమ్మట వదలివేయబడిరి. కాని ధనము వసూలుచేయగా, మరల అరెస్టుచేయబడిరి. రాత్రి 10 గంటలవరకు తానాలో నిర్బంధింపబడిరి. అప్పుడు అడయా రునకు సమీపమునన్న ఎలియట్ బీచియెద్ద వదలివేయబడిరి.

పత్రికలు నిలిచిపోవుట

డిల్లీ పత్రికానిర్వాహకుల సభ

మున్సిపల్ త్రికలవద్ద ధరావత్తు కోరలేదు

డిల్లీ, మే 21:—మున్సిపల్ పత్రికలవద్ద ముద్రణాలయ ములవద్దనుండియు ధరావత్తు కోరడి ఉత్తరువును ఫీపుకమిషనరుగారు ఉపసంహరించుకొనినట్లు కాంగ్రెసు బులెటిను చెబుచున్నది. అలమునగారు యిదివరకే కట్టిన ధరావత్తును వాపసు చేసిరి. (ప్రె.ప్రె.)

డిల్లీ, మే 22:—హిందూస్థాన్ టైమ్సుపత్రిక నిలిపివేయబడుటకే నిశ్చయించబడినది. కావున 22-వ తేదీన పత్రిక వెలువడదు. తేజి, ఆర్జును, హిందూ, సనాతు పత్రికలు కాంగ్రెసు ఉత్తరువు ప్రకారము నిలుపు చేయబడినవి. (ప్రె.ప్రె.)

పత్రికాసంఘసభ

డిల్లీ, మే 21:—డిల్లీ పత్రికాపత్రికలు నేడు సాయంకాలము సభజేసిరి. ప్రతినిధుల సంఘాధ్యక్షులగు వహానిగారు అరెస్టుయినందున వివాదము గారు (హిందూస్థాన్ టైమ్సు) సభాధ్యక్షుత్వ వహించిరి. శర్మగారు (హిం. టైమ్సు) యీ దిగువ తీర్మానము గావించిరి:—కాంగ్రెసు వర్క్సు కమిటీవారి తీర్మానమునకు బొంబాయిలో జరిగిన పత్రికా ప్రతినిధుల సభా తీర్మానమునకు భేదమున్నందున డిల్లీపత్రికలు తమ యిష్టము వచ్చినట్లు చేయవచ్చునని డిల్లీ పత్రికా నిర్వాహకుల సంఘము వారు తీర్మానించుచున్నారు.

కాంగ్రెసు తీర్మానము ననుసరించి పత్రికలు నిలుపు చేయబడవలెనను సవరణ ప్రతిపాదించబడినది. పత్రికాకొక ఓటుచొప్పున ఓట్లు గైకొనవలెనని కొందరు నూచించిరి. అధ్యక్షు డంగిరేంపలేడు. కావున కొందరు సభ్యులు ముఖ్యముగ దేశభావపత్రికలవారు లేచివెడలిపోయిరి. తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ నామోదించబడినది. వెడలిపోయినవారు ప్రాచీనమైన ఇంగ్లాండులో పద్దేసి ఇదివరకు డిల్లీసభ్యులువారు గావించిన తీర్మానము ప్రకారము కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని వద్దనుండి జవాబువచ్చు వరకు డిల్లీ జాతీయపత్రికలు ప్రచురింపబడరాదని తీర్మానించబడినది. (ప్రె.ప్రె.)

బసుమతిపత్రికకు లేఖ

కలకత్తా, మే 22:—బసుమతిపత్రిక కాంగ్రెసు ఉత్తరువు ప్రకారము మే 22 వ తేదీనుండి మూయబడక పోయినచో వాలంటీర్లలో నొకరు ఆచారనిరసవ్రత మూనెదరనియు, పత్రికలు ప్రచురించుట ప్రభుత్వమును బలపరుచుట గణింపబడుననియు చెబుచు, సతీతనంద్రదాసు గుప్తగారు బసుమతి పత్రిక యజమానికి లేఖవ్రాసిరి.

అమృతబజారు పత్రికపై చూడ నట్టిచర్యయే గైకొనబడునని దానుగుప్తగారు చెబిరి. (ఆ.ప్రె.)

నాగపూరులో "కరుణభారత" అను కాంగ్రెసుపత్రికవారు పత్రిక కాంగ్రెసు తీర్మానము ననుసరించి వచ్చే బుధవారము నుండి నిలిపివేయబడును.

కలకత్తాలో బంగాళీ స్టేట్సుమును పత్రికలు తప్ప తక్కిన పత్రికలన్నియు 21, 22 తేదీలందు హఠాత్తు జరిగినవి. నాగపూరులో ముద్రణాలయములన్నియు మూయబడినవి. (ప్రె.ప్రె.)

ప్రాఫెసరు రంగనాయకులు గారు ఎం.ఎల్.ఎ

గుడివాడలో 144 సెక్షను ప్రయోగమును నిరసించుట

ఉదకమండలము, మే 22:—ప్రాఫెసరు రంగనాయకులుగారు భారతకాసనసభ్యులు యిట్లుకెంతివారై నంపుచున్నారు:—జాతీయభిమానులగు జిప్సీను పక్షము ఆంగ్లముకొందరు తమ నాయకు లింకను ఆధినివేళెవ్వరైనా మననవచ్చువరకు వేచి యుండ తాము సత్యాగ్రహోద్యమము నెదిరించు విషయమున కల్వక్తులకు సహాయము జేయుదుమని వాగ్దానమొసంగుటను నేను నిరసించుచున్నాను. మరియు గుడివాడలో 144 సెక్షను ప్రయోగించుటను పోలీసునాకు తుసాకులు కాల్చుటయు తత్ఫలితముగ ఒక కమ్మ పట్టభద్రుడు చావునకు కారణమగు గాయము కల్గుటను నేను నిరసించుచున్నాను. ఆంధ్రదేశమునందు ప్రభుత్వమువారి కాతీవ్యప్రదర్శనమున కిది రెండవసారి. ఇందు నలన ప్రజలకు వైస్రాయిగారి పట్ల ఉన్న సానుభూతిగూడ చెడును.

సానిక వార్తలు

తిరువల్లి క్షేత్ర సంగీతసభ:—వైసభ యజమాన్యమున రాజోవు ఆదివారము 25 వ తేదీని సాయంకాలము 4 గంటల నెం 1 వెంకటాచలం చెట్టి వీధియందు యీశ్వరివారి సంగీత ప్రదర్శనము జరుగును. శ్రీ మునీరి సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యర్ గాత్రము మద్రాసు బాలకృష్ణఅయ్యర్ ఫిడేలు. మద్రాసు వేణునాయకరు మృదంగం.

బసినీ మాధవ చెట్టి ధర్మనిధి మత ఉపన్యాసము:—వైసిధి యజమాన్యమున రాజోవు 25 వ తేదీని సాయంకాలము 6 గంటల నెం 148-టుంక సాలవీధియందు శ్రీమాన్ సి. నరసింహాచారియర్ బి. పి. వి. యల్ గారు కిరనాయిమోజి అను విషయముగూర్చి ఉపన్యాసము నొసగెదరు.

చెంగల్వనాయకరు ఉచిత ఆయుర్వేద వైద్య శాల వేపేరి:—గత ఏప్రిల్ మాసమునందు వైద్యశాలయందు 14091 రోగులు చికిత్స బడసిరి. వారిలో 268 ఆంగ్లో హైందవులు 348 మహమ్మదీయులు 1884 భారత కైస్తవులు చికిత్స బడసిరి. దినము ఒకటికి సరాసరియందు 145 రోగులు చికిత్స బడసిరి. ప్రతిరోజు చికిత్స ఖర్చు 9-4 వైసలు ఆయెను గత ఏప్రిల్ 6 వ తేదీని మాత్రము 546 రోగులు చికిత్స బడసిరి.

చెన్న పురిలో మారటాలు
మదరాసు, మే 22:—సరోజినీదేవిగారిని ఆరెస్టుచేసి నందున నేడు చెన్న పురిలో సాహుకారుపేటలో నూలునర్తకులును యితర పేటలలో మరి పెక్కుమందియును గూడ దుకాణములను మూసివేసిరి.

దేవరాజు మొదలివీధిలోను, గిడ్డంగి వీధిలోను యున్న బట్టల వర్తకులు చీనాబజారు రోడ్డులో వెండి బంగారు వర్తకులును రాసప్ప చెట్టి వీధిలోనున్న కెమిస్టు డ్రెస్టిస్టులును గూడ దుకాణములను మూసివేసిరి.

విధవావివాహక సాహాయ్యసభ
వై సభ సాధారణ సమావేశము గత 19 వ తేదీని సాయంకాలము 6 గం. జరిగెను. సంఘాధ్యక్షులగు గౌ. న్యాయం, వెంకట సుబ్బారావుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. నగరములోని సభ్యులును చెన్న నగరతర ప్రదేశములనుండియు అనేకమంది సభ్యులును సభకు విచ్చేసిరి. సహాయ కార్యదర్శి టి. వి. భగవత్ బి. పి. వి. యల్. గారు 1929 సం॥ నివేదికను చదివిరి. సి. యం. కృష్ణస్వామి మొదలియార్ గారు నివేదికను సభవారు ఆమోదింపవలెనని ప్రతిపాదించిరి. ఈ ప్రతిపాదనకే. విశ్వనాథశాస్త్రిగారిచే బలపరుపబడినవిధులు, సభవారిచే ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడెను. పిదప జరుగుచున్న సంవత్సరమునకు కార్యనిర్వాహకులు ఎన్నుకొబడిరి.

అధ్యక్షులు గౌ. న్యాయం, వెంకటసుబ్బారావుగారు, ఉపాధ్యక్షులు, యం. వెంకట సుబ్బారావుగారి సతి, శ్రీయుతులు వి. రాధాకృష్ణయ్య, బి. పి. వి. యల్. టి. భగవంతుం గుప్తగార్లు, కార్యదర్శులు టి. వి. భాగవత్, వి. యన్. రంగస్వామిగార్లు టి. వి. భాగవత్ గుప్తగారే కొకాధికారిగను ఎన్నుకొబడిరి. కార్యనిర్వాహకసర్వమువారుగూడ ఎన్నుకొబడిరి.

చెన్న నగరమందు ఏప్రిల్ 27 వ తేదీ సంభవములు

అనధికారుల విచారణ
మద్రాసు మే 22:—మహాజనసభ కార్యదర్శులు యిటుల వ్రాయుచున్నారు:—గత ఏప్రిల్ 27 వ తేదీని మద్రాసునందలి సంభవముల విషయమై విచారించుటకు మహాజనసభ వారు నియమించిన విచారణసంఘముందు యీ క్రిందివారు సభ్యులుగ నున్నారు. బి. బి. ఆర్. యస్. ఆరోగ్యసామి మొదలియార్, యం. యల్. సి. గారు అధ్యక్షులు వి. రామచాను పంతులుగారు అడ్వకేటు, వి. శివప్రకాశమొదలియార్ గారు అడ్వకేటు.

పై కమిటీవారు రాజోవు సోమవారము 26 వ తేదీని ఉదయము 9 గం. మాంటురోడ్డునందలి మహాజనసభాచాలలో విచారణ ప్రారంభించెదరు. తదనంతరము రోజులందుగూడ ఈ విచారణ కొనసాగింపబడును.

గత ఏప్రిల్ 27 వ తేదీని అఖిలపక్ష సమావేశ సందర్భమున సంభవములను గూర్చి వాఙ్మూలము నివ్వలచువారెల్లరు విచారణ సమయమున హాజర అయి సాక్ష్యము నొసగుటకు కోరబడుచున్నారు.

రాకపోకలు:—సర్ సి. వి. సుమారస్వామిశాస్త్రి గారు నిన్న రాత్రి బెంగళూరుకు డా. బాన్ మాల్, పి. వి. చారి, వి. రామదాస్ పంతులుగార్లు ఉదకమండలమునకును వెళ్లిరి.

పర్వీరా ధరాగారు నేటిఉదయమున మద్రాసునువచ్చిరి. యస్. పి. అజ్ఞాముల చెట్టిగారు నేటి ఉదయమున మద్రాసు వచ్చిరి.

డి. బి. జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు నేటి ఉదయమున వేలూరునుండి మద్రాసుకు వచ్చిరి.

గంజాం సత్యాగ్రహులకు నౌపడాలో శిక్షలు

శ్రీయుతులు న్యాయశాస్త్రాచార్యుల (కళింగ) సంపాదకులు) నివ్వల సుబ్రహ్మణ్యం సోమయాజులు బి. పి. వి. యల్. (సత్యాగ్రహదళ నాయకులు) పుల్లెల శ్యామసుందరరావు, కూరాడా చిన వీరరాజు, జయంతి వేంకట నారాయణ (బాహ్యమత ప్రచారకులు), గార్ల ఆరెస్టులు శిక్షలు.

బరంపురం, 19:—నేటి ఉదయం 5½ గంటలకు బరంపురం సబు ఇన్స్పెక్టరుగారు వై వినుగరిని నౌపడాలో ఆరెస్టు చేసి వెంటనే కంచేలితాలూకాబోర్డు బంగారాకు బస్సులో తీసి కొనిపోయిరి. బరంపురం సబు కలెక్టరు ఎ. యస్. పి. అయ్యరు గారు విచారణ జరిపిరి. మొదటి నలుగురిపైనను ఉ॥ చ॥ము 74 సెక్షను, పి॥ కో॥ 148, 117 సెక్షనులక్రింద నేరము మోపబడి చెరియొక సంవత్సరము కఠిన శిక్ష విధింపబడెను. జి. వి. నారాయణగారిపై ఉ॥ చ॥ 74 సెక్షను మాత్రమే ప్రయోగింపబడినది. వీరికొక యేడాది విడితైదు విధింపబడెను. అందరను. బి. తరగతిలో చేర్చబడిరి. క్రాసుపరీక్షసందర్భమున వీరరాజుగారు ఇచ్చాపురం సబ్ ఇన్స్పెక్టరుగారిని ఇచ్చాపురములో తాను ఉపన్యసించినట్లు బాగుగా తెలియునా అని అడిగిరి. ఆయన వీరరాజుగారిని ఎరుగనే ఎరుగననియు, తాను చదువుచున్న ఉపన్యాసము వీరరాజుగారింటివారిదే మరియొకరిదనియు జవాబుచెప్పెను.

వేంకటరెడ్డిగారి ఆరెస్టు
శ్రీయుత వేంకట రెడ్డిగారిని వలంటిరులకు ఆతిథ్యమిచ్చినందుకు సోంపేటలో ఆరెస్టు చేసిరి. సత్యాగ్రహులలో ఎట్టి సంబంధమును కలిగించుకొనని వాగ్దానమియవలసినదని శోభువారు వారాయన నడుగగా ఆట్లు చేయుట కాదన తిరస్కరించెను తదుపాత పోలీసు వారాయనను విడిచి పెట్టిరి.

నూతన దళాధిపతి
శ్రీయుత సోమయాజులుగారు వి. సన్యాసిరాజుగారిని దళనాయకులుగ నియమించిరి.

జిల్లాలో మారతాళము
ఆరెస్టుసంగతి తెలియగానే, పెక్కులి నౌపడా, పలాసా గ్రామములలో మారతాళము జరిగినది.

మధ్యాహ్నము 1 గంటకేళకు ఖయిదీలను మోటారు లోలో బరంపురమునకు తీసికొనివచ్చిరి.

నౌపడాలనుండి ఉప్పువంతెను తీసికొని పోవుట
నౌపడాలలోని ఉప్పువంతెను రైలువేగల్లో ఎచ్చటికొ తీసికొని పోవుచున్నారు.

గుంటూరు సత్యాగ్రహులకు శిక్షలు

జనసామి నారాయణ
వెంకటేశ్వయ్య (మదనపల్లి) టి. వి. కృష్ణారావు టి. తాతయ్య (తెనాలి) పి. వెంకటేశ్వరరావు (చావలి) నూనె సుబ్బారావు (చీరాల) టి. వీరరాజు (పెద్దాపురం) గార్లకు శిక్షలు.

గుంటూరు మే 20:—పై ఆరుగురును చీరాలలో ఆరెస్టు చేయబడిరి. అందరికిని ఒకయేడాది కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

ఉత్కల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షునకు శిక్ష

శ్రీయుత సందకిమోరుదాసుగారు బాలసోరు, మే 22:—ఇతనికి 18 నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడెను. బాలసోరు ప్రాంతమున 80 మందిని చెరసాలకు పంపిరి.

వడాలా నేడు మరల 100 మంది వెళ్లుట ఆరెస్టు చేయబడుట

సన్నేరుగారు నాయకత్వము వహించుట
బొంబాయి మే 22:—నేడు ఉదయమున 100 మంది వలంటిరులు బొంబాయినుండి బయలుదేరి వడాల వెళ్లి ఆచట రెండుదళములక్రింద విడిపోయిరి. ఒకదళమును వెంటనే పోలీసు వారు ఆరెస్టుచేసిరి. రెండవదళమువారు డిపోలోనికి పోవుటకు ప్రయత్నించుచుండగా, పోలీసువారు వారిపైని లాటిలను ప్రయోగించిరి. వారిలో ముగ్గురికి గాయములు తగిలినవి. పిమ్మట తక్కినవారి నందరినిగూడ ఆరెస్టుచేసిరి. అటుపిమ్మట మరల 80 మంది బొంబాయినుండి వడాలా వెళ్లిరి. వారిలో 18 మందిని ఆరెస్టుచేసిరి. తక్కిన 12 మందియును ఉప్పు తీసికొని పోగలిగిరి. ప్రజలలో 14 మందినిగూడ ఆరెస్టుచేసిరి.

పోలీసు చాలమంది వలంటిరులుగా చేరుట.
వడాలా కొండాకులపైకి వెళ్లుటకు చాలమంది పోలీసు గూడ వలంటిరులుగా చేరుచున్నారు. నిన్నను బొంబాయిలో పోలీసు పెద్ద యూరేగింపుతో కాంగ్రెసు కార్యాలయము కడకు వెళ్లిరి.

పోలీసు డిప్టీకమిషనరు కొగ్గునుగారుగూడ వడాలా వెళ్లుట

బొంబాయి, మే 22:—నేడు 127 మంది వలంటిరులు వడాలా వెళ్లిరి. వారిలో 118 మంది బొంబాయి కాంగ్రెసు కార్యాలయమునుండియును తక్కిన 9 మంది వైకుంఠానుండియును వెళ్లిరి. ఈ 9 మందియు వలంటిరులుకాదు, పోలీసువారు 118 మంది వలంటిరులను మాత్రమే ఆరెస్టుచేసిరి. “విమ్ములను ఆరెస్టుచేసితిమి, మీరు వెడలిపోండు” అని పోలీసు అధికారి ఆజ్ఞాపించినపుడు విమ్ములను ఆరెస్టు చేసితిమన్న మాట వలంటిరు దళాధిపతి కి వివరణక పోవుటచే పోలీసువారిని తప్పించుకొని వెడలిపోవుట కతడు ప్రయత్నించెను. అందువలన పోలీసువారు లాటిలను ప్రయోగింపవలసి వచ్చినది. అపుడు ముగ్గురికి గాయములు తగిలినవి. నేడు ఉదయమునుండియునుగూడ డిప్టీకమిషనరు కొగ్గునుగారు ఆచటనే యుండిరి. లాటిలకు సీసపు పొనులును మేకులును కలవని కొందిరనటచే కొగ్గునుగారు పోలీసువారి లాటిలను పరిక్షించిరి. లాటిలకు పొన్నులును, మేకులునుగూడలేవు. పిమ్మట కొగ్గునుగారు గాయములు తగిలినవారితో సంభాషించిరి.

ఆచార్య కృపాలినిగారిని ఆరెస్టుచేయుట

కాన్పురు తీసికొనిపోవుట
మిరట్, మే 22:—ఇచట గాంధీ ఆశ్రమమునందు నియంతగానున్న కృపాలినిగారిని నిన్న ఆరెస్టుచేసిరి. నిన్న సాయంకాలము కాన్పురు తీసికొనిపోయిరి.

మహేంద్రనాథ్ మైత్రీ, తారకనాథ్ దత్తుగార్లు మున్నగువారికి శిక్ష

కలకత్తా, మే 22:—మైత్రీగారికి 18 నెలలు, తరీఫ్ కిషోరును రు 500 ల జరిమానాయెను, చెల్లించనిచో మరల ఆరునెలల కఠినశిక్షయును వేయబడెను. అతని ధాన్యపురాను లనుగూడ జప్తుచేసిరి.

దత్తుగారికి ఆరునెలలు శిక్షవేయబడెను. స్టేట్స్మన్ పత్రిక 11 సంవత్సరము తీసికొనిపోయెనని నేరముమోపబడెను. కలకత్తాలో 15 మంది వలంటిరుల ఆరేన్సెలలు కఠిన శిక్షవేయబడెను.

మరి ఆరుగురికి చెరి ఒకనెల విడితైదు వేయబడెను.

హుగ్లీలో ఒకపభజరునుండగా ఇద్దరినిఆరెస్టు చేసిరి.

మరి ఆరుగురిగూడ శిక్షవేయబడెను.

మధురాప్రసాద్ గారికి శిక్ష

పాట్నా, మే 20:—వీహారుప్రెస్మియ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శియగు నితనికి 18 నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడెను.

సిద్ధేశ్వరప్రసాద్ సింగ్, రాజేంద్రప్రసాదమిత్ర, కే. ఎన్. జోర్జ్ గార్లకు శిక్ష

సింగుగారికి 18 నెలలును మిత్రగారికి 12 నెలలును, జోర్జుగారికి 18 నెలలును కఠినశిక్షవేయబడెను.

స్వామినాథ చెట్టిగారికి శిక్ష

24 నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడుట
కడలూర్, మే 22:—చెట్టిగారిని నిన్న కుంభకోణము లో ఆరెస్టు చేసి యిచటికి తీసికొని వచ్చిరి. నేడు ఒక నేరమునకు 18 నెలలును, మరియొక నేరమునకు 6 నెలలును కఠిన శిక్ష వేయబడెను.

పత్రికాశాసనము

20, 21 తేదీల పాఠశాలము

అహమ్మద్ బాదామీ 21:—నిన్ను కేడు పత్రికలు లేవు ముద్రణాలయములన్నియు మూయబడినవి.

ధీల్లీ, మే, 21:—హిందూస్తాన్ టైమ్స్ పత్రిక 28 వ తేదీనుండి యస్. పి. మిసన్ గారి సంపాదకత్వమున వెలువడును. పూర్వపు సంపాదకులు సాహిబ్ గారు ఉప్పుచట్టముక్రింద అరెస్టయినారు. (ఫ్రీ. ప్రె.)

లాహోరు, మే 21:—కేడు లాహోరు పత్రికలన్నియు, భారతీయుల 8 ఆంగ్లపత్రికలతోనూ, అఖిలభారత పత్రికా సంపాదకుల తీర్మానము ననుసరించి వెలువడలేదు. "ప్రియూక్" "హిందూస్తాన్" పత్రికలను నిలిపివేయు నివేదనయు, లేనియెడ 28 తేదీ నుండి పత్రికలను చేయబడునని ముఖ్యమంత్రిచే సంతకం చేయబడినది.

"సెంట్రల్" ముద్రణాలయము మే 20/3000 ధరావంతులకు నోటిసు జారీచేయబడినది. ఇప్పటికికను పత్రికపై ఎట్టి నోటిసును యివ్వబడలేదు.

బొంబాయి, మే 21:—నిన్ను, కేడు "బొంబాయి క్రానికల్" ఇతర దేశభాషాపత్రికలను పాఠశాలము జరిపెను. "టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా" "యానింగ్ మ్యాన్" ఇండియన్ టీ మెయిలు" పత్రికలను మాత్రము వెలువడినవి. (ఆ. ప్రె.)

ధీల్లీ, మే 21:—కాంగ్రెసు నిర్వాహకవర్గము పత్రికలను నిలిపివేయునుటయు, అఖిలభారత పత్రికాసంపాదక సమావేశము మొదటి ధరావంతు చెల్లింపునకును పరస్పరవిరోధ మైయుండుటచే, ధీల్లీ పత్రికాధిపతులు సమావేశమై, వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యము జోగిరి.

బెజవాడ ఆంధ్ర గ్రంథాలయ

వైసు మూయబడుట

ప్రభుత్వమువారు ధరావంతు కోరుట

బెజవాడ, మే 20:—ఈముద్రాలయమునకు కీవరుగా నున్న శ్రీయుత కె. కొండరామయ్యగారు ధరావంతు చెల్లింపునకు దొరకనువారు కోరినందున కేడుపునయు నుండి యును గ్రంథాలయము మూసివేయబడినది ఒక విశేషం ప్రాసెసు.

ఎంగుయిండియా పత్రికా

సంపాదకత్వము

శ్రీయుత జయరాందాస్ దొలతురాంగారు

మహాత్ముని ఆజ్ఞను శిరసావహించుట

కరాచీ, మే 21:—గాంధీమహాత్ముని సంగిన ఆజ్ఞను సారము అహమ్మద్ బాదామీని ఎంగుయిండియా పత్రికాధ్యక్షుడు దొలతురాంగారి కడకేగి మీరిసంపాదకత్వమును వహింపవలెనని కోరుతున్నాడు వెనుక ఆజ్ఞించినది తెలుపుచే జూలై 10 వ తేదీన ఆంధ్రులకు సమ్మతించిరి. ఈ నెల 22 వ తేదీనుండి యాంధ్ర సంపాదకత్వమును వహించెదనని దొలతురాంగారు ప్రకటించిరి. (ఫ్రీ. ప్రె.)

చెన్నపురి కారాగృహ

నిర్బంధితులను సందర్శించుట

అకూర్ అనంతాచార్యులుగారు

తెలుపు విశేషములు

చెన్నపురి, మే 22:—వాలాజాలాకా కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శులగు శ్రీయుత అకూర్ అనంతాచార్యులుగారు 20-5-30 తేదీన మాట్లాడుచున్నారు:—వైదాపేట మేజిస్ట్రేటుచే ఐ. పి. కో. 117, సాల్పు ఆక్టు 74 సెక్షనుల క్రింద ఒకసంవత్సరము కఠినశిక్ష విధింపబడిరి. శ్రీయుత కె. ఆర్. జమదగ్ని నాయకగారిని చెన్నపురి కారాగృహము నందు సందర్శించిరి. ప్రస్తుతము వీరు 'సీ' తరగతిలోనుండునది యున్నారు. అయినను ఖిలాసాగానే యున్నారు. త్వరలోనే కారాగృహంబు (రెండవ) క్లాసులో చేర్చెదనని తెలియుచున్నది. కడచినయొకవారముగా శ్రీయుతలు కంకరయ్యర్, మణ్సుగా నగదస్వామిగారు నిరకం ప్రతమును బూనియుండిరి. వీరినిపుడు రెండవతరగతిలో చేర్చినందున, వీరు నిరకం ప్రతమును బూని యున్నారు. గా న్నే హితులగు శ్రీయుత మహారాజు అన్నపూర్ణయ్యగారిని కామటకు గా కనుజ్జ యొనంగబడలేదు.

దేశీయవార్తలు

టారిఫ్ బోర్డు కార్యదర్శి

ఉదకమండలము, మే 21:—నాగపట్నం నదీ కరెక్టరు జి. యస్. బోజ్ మనుగారు టారిఫ్ బోర్డు కార్యదర్శిగా నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

రాండులేబిల్ సమావేశము నిష్ప్రయోజనము

బొంబాయి, మే 21:—భారతీయ వాణిజ్యసంఘముల ఫెడరేషన్ కమిటీవారు సమావేశమై ప్రస్తుత రాజకీయన ముచ్చా పరిస్థితులను గాంధీగారితో దృఢులైన రాండులే బిల్ సమావేశము నిష్ప్రయోజనమనియు, భారతీయవర్తకసంఘము కన్యకు అట్టి సమావేశమును ప్రతినిధుల సంపగూడదని యు తీర్మానించెను. విదేశీవస్తువులను పరిహరించి వ్యవేశి ప్రోత్సహించవలెనని మరియొక తీర్మానము కావించబడినది. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయిలోని యిండియా బాంకికి చిక్కు తటస్థించుట

ప్రజలకు బాంకి మేనేజరువై ఆగ్రహము కలుగుట బొంబాయిలో బాంకి ఆఫ్ యిండియా అను బాంకికి భారతీయులే యజమానులుగా నున్నారు గాని బాంకి మేనే జరుగానున్న పి. సి. గ్రేగారు వడాలాలోను బొంబాయి కాంగ్రెసు కార్యాలయమునందును జరిగిన చర్యలలో కాంగ్రెసువారికి ప్రతికూలముగా చేసెనను కారణమున చాలమంది బాంకికి వర్తి తాము నిత్యేంద్రిన ధనమునంతను తీసివేయ ఆంధ్రంబించిరి. తా నటుల కాంగ్రెసువారికి ప్రతికూలముగా యెట్టిసని గూడ చేసియుండలేదని గ్రేగారు దృఢముగా తెలిపిననుచూడ ప్రజలు విస్మయించెను.

దక్షిణదేశమున ఆత్మగౌరవ ప్రచారము

కారవడి, మే 21:—ఆత్మగౌరవ మహాసభవారి తీర్మానముల ననుసరించి కారవడి వాస్తవ్యులగు ముగ్గురు తెట్టిగారు ఒక ఆదివాసికల జట్టును నగర ప్రాంతము దేవాలయములోనికి తీసికొనిపోయి సత్కారము జరిపెదనని వదంతి ప్రబలెను. వారిని ఈవిషయము ప్రశ్నింప ఈవార్త అసత్యమనియు ప్రైవేటు దేవాలయముల ఎదుట సత్కారము జరుపవలయునను ఉద్దేశము తనకు లేదనియు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

తిరునల్వేలిజిల్లా ఆత్మగౌరవమహాసభ

తిరునల్వేలి, మే 22:—తిరునల్వేలిజిల్లా ఆత్మగౌరవ మహాసభ మూడవసమావేశము జూన్ 7-8 తేదీలలో తిరునల్వేలి యందు ఆర్. కె. మణ్సుగం తెట్టిగారి అధ్యక్షతన జరుగును.

ఇ. వి. రామస్వామినాయకరుగారు

అన్యాయములకు నుండుట

ఈరోడు, మే 21:—ఇ. వి. రామస్వామినాయకరు గారు అన్యాయములను, పదిదినములు విక్రాంతి పురు కొనసలయినని వైద్యులు సుహృద్భుటచే వీరు ఇతరపనులన్నియు పదిదినములు మానుకొనెదరు. (ఆ. ప్రె.)

వెహవరు గలభా

వెహవరు, మే 21:—తుర్కంజై పోడి మనుష్యులు విమానములనుండి పడిన బాంబులవలన చాలా నష్టము నకభవించినది వార్తలు వచ్చుచున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

25 మంది వలంటీర్లు అరెస్టగుట

అమృతసర్, మే 21:—మైడీ రెండవజట్టు 25 మంది కాంగ్రెసు వలంటీర్లు ప్రాథమిక రకకాలాల్ బాటియాగారి నాయకత్వము వెహవరునొద్ద కాననోల్లంఘనము చేయుటకై సయాల్ కోటమీదుగా ప్రయాణమై పోయిరి. వీరిని నాకో కోట్ నొద్ద పోలీసులు అరెస్టుచేసిరి. వలంటీర్లు కాలినడకమీద పోవుచుండిరి. పోలీసులు వీరిని చెవరిపావునగా వారట్లు చేయుటకు నిరాకరించిరి. అంత నిన్న మధ్యాహ్నము రెండు గంటలకు వీరినందరిని పోలీసులు అరెస్టుచేసిరి. క్రమిన్ ప్రాసీ జర్జోడు 108 సెక్షన్ క్రింద వీరిపై సేరము మోపబడును. (ఆ. ప్రె.)

జాబులు

నాచే రచియింపబడిన 'ఉప్పుపాట'

అను సత్యాగ్రహజయమును (బొబ్బిలిపాటవంటిది) కావలె నని చాలమంది వ్రాయుచున్నారు. ఆకాపీట నాయుద్ధలేవు. అది రాజమండ్రిలో తాడిమేటి శేషగిరిరావుగారి (ఇన్నీసు పేట) యొద్దను, కాకినాడలో సత్యాగ్రహ శిబిరపు కార్యదర్శి యొద్దను దొరకునుగాన వారికి వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును. కె. రంగారావులు.

శ్రీ విశేషలింగ వర్ధంతి-సంఘసంస్కరణ సభ

బరంపుర వాస్తవ్యులు మహారాజశ్రీ వరహగిరి శోగ య్య పంతులుగారు బి. పి. డి. ఎల్. రాజమహేంద్రవరము నందు ఈ నెల 26 వ తేదీ పోషవారమునాడు జరుగనున్న శ్రీ విశేషలింగ వర్ధంతి సభకును సంఘసంస్కరణ సభకును అగ్రాసనాధిపత్యము వహించుటకు దయతో నంగీకరించిరి. ఆంధ్రదేశములోని సంఘసంస్కరణాభిమాను లెల్లరు కటుంబ సహాయగ విచ్చేయ ప్రార్థింతులు. వారి భోజనమునకును బసలకును శిశేలింగము పంతులుగారి ఆనందోద్యావనమున ఏర్పాటులు చేయబడెను.

Table with 2 columns: Donor Name and Amount. Includes entries like 'ఉదయము 8 గంటలకు తొలగా' and 'సాయంకాలము 2'.

గ్రంథాలయాధిపతులకు మనవి

అనేకమంది సమాజకార్యదర్శులును గ్రంథాలయాధికారులును, పాఠశాలలు పోషకులును, పాఠశాల పాఠ్యాయులును నాచే సంపుటికరింపబడి ప్రచురింపబడిన 'దాంపత్య' మను గ్రంథమును సగమువలకు పంపబడినదిగా పదేపదే కొరకు న్నందున యీ నెలఖరవరకు ప్రత్యేకవ్యయములకాక లోకొవ కార్యమును విద్యాభివృద్ధికిని సాహిత్యమునకును పాఠశాలయ గ్రంథాలయసమాజములకు మాత్రము దాంపత్యగ్రంథము అర్జునలకు పంప నెంచియున్నాను. వలయునారు 0-9-0 తొమ్మిది అణాల తపాలబిళ్ళలు పంపిన పంపబడును. కొలది ప్రతు లేగలవు. ఆలసిందిన దొరకవు. దాంపత్యగ్రంథములతో నిండిన పుస్తక గ్రంథము ప్రతిగ్రంథాలయ ములకరింపవలెనని, ఇతరులకు తపాల బిళ్ళలతో 1-0-0 కు తగ్గించి పంపబడెను.

వలయునారు ఈ క్రిందివిధముగా వ్రాసిన బడయగలరు. దొంతం సెట్టి నాగేశ్వరరావు, 2, రామానుజులపేటి, పాఠశాలపేట, మద్రాసు.

రాజకీయ ఖయిదీల సౌకర్యము

శ్రీయుతులు కె. భావ్యం యు. రామారావుగారు లామెంబరుతో సంభాషించుట

ఉదకమండలము, మే 22:—చెన్నపురి రాష్ట్రమునం దలి చెరసాలలోనున్న రాజకీయ వైదికు అధికమున సౌకర్యమును కలుగజేయవలెనని కోరుటకు కేడు మధ్యాహ్నము లామెంబరుతోను తెయ్యేకు సంబంధించిన ప్రభుత్వ కార్యదర్శి తోను శ్రీయుత కె. భావ్యంగారు సంభాషించిరి. అప్పుడు దాక్షర యు. రామారావుగారు గూడ వచ్చి నుండిరి.

ఖయిదీలకు గ్రంథాలయములు

దొరతనమువారు ఒకసంఘమును నియమింపగోరుట

ఉదకమండలం, మే 21:—చెరసాలలో నున్న ఖయిదీలకు ముఖ్యముగా పి. పి. క్లాసులవారికి గ్రంథములు పత్రికలు మున్నగువానిని సమకూర్చుటకు తగిన సూచనలను చేయుటకు శ్రీయుతులు పి. సి. ప్రణాళి అయ్యంగారు పి. ఆర్. నమ శివాయమొదల్యారు, పి. అచ్యుతమిసను, వెదురుకూడి వేంకటకృష్ణారావు (గవర్నమెంటు తెలుగు ప్రాస్యలేటరు) గార్ల నొకసంఘముగా నేర్పరచెదననియును, ఈసంఘమునకు కీ. వారాయనస్వామి తెట్టిగారు అధ్యక్షుడుగా నియమింప బడెదననియును, కీ. వేంకటరామరాధుగారుగారి సంఘమునకు సలహానిచ్చుటకు కోరబడుదననియును తెలియుచున్నది.

వ్యవసాయము

బాపట్ల

మకాం చీరాల, మే 22:—నేటి మధ్యాహ్నమునండి చీరాలపురమునందలి విదేశీవస్త్ర దుకాణములయొద్ద భిక్షువు వలంబట్టి తీవ్రముగా పిరికిపెట్టిన ప్రాంతంబించిరి, దుకాణదార్లవద్ద నుండి ఇకనుండి విదేశీవస్త్రముల కొనకండా ఉండేలాగు సంతకములు చేయించుచున్నారు.

(స్వకీయవిలేఖరి)

కొకినాడ

నేదారం కమలాదేవిగారి నిర్బంధము

శ్రీమతి నేదారం కమలాదేవిగారి నిర్బంధము ప్రజలలో చాలా ఆలస్యము కలుగజేసెడిది. నిన్నరాత్రి ఎక్స్‌ప్రెస్ లో వారిని వెళ్లారు తీసుకువెళ్లిరి. కమలాదేవిగారు చాలా ఉత్సాహముగానే యున్నారు.

కలు సారాదుకాణములవద్ద కాంతిసైనికులు కాపలా కాయుచునేయున్నారు. శ్రీయుత నాగం చివరకురాజుగారి తర్వాత శ్రీయుత దూర్యాదుల సత్యనారాయణమూర్తిగారు డిప్యూటీగా నియమింపబడిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

మోపర

20-5-30 వ తారీఖున మోపర గ్రామములో ఉదయం 8 గంటలకు పెద్ద బజారులో కల్లూరి చంద్రమౌళి బి. యస్. సి. గారి ఆధ్వర్యమున గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. గోగిశేని బ్రహ్మయ్య చౌదరిగారు ప్రస్తుత రాజకీయములను గురించి విపులముగా ఉపన్యసించిరి. తరువాత కల్లూరి కృష్ణయ్యగారు కొంతమంది పెద్ద మనుష్యులు కూడా ఉపన్యసించిరి. తరువాత ఆధ్వర్యము కాంతి సైన్యమును గురించిన మహాత్ముని సత్యాగ్రహమును గురించిన విపులముగా చర్చించి కాంగ్రెసునిధికి డబ్బు గోరెరి. ఈరోజున మూడు 700-0-0 యేడువందల రూపాయలు కాంగ్రెసు నిధికి యిచ్చిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్రగ్రంథాలయ ప్రెసుకు నోటిసు

బెజవాడ, మే 20:—ఆంధ్రగ్రంథాలయ ప్రెసులో శేషము అచ్చుపనులు జరుగున కాని ప్రతికలేవియు ప్రచురించబడుటలేదు. సర్కారువారు ఈ ప్రెసును వెయ్యిరూపాయలు ధరాని రెట్టింపవలసివడిన నోటిసు పంపినారు. అందువల్ల యీ ఉదయంనుండి ప్రెసుమూసి వేయబడినది.

కలితిఖద్దరు

మహాత్ములవారి ఉద్యమము సత్యముపై ఆధారపడి యుండగా డిప్యూటీ ఖద్దరుమహర్షి జరుగు తీవ్రప్రచారము సంఘటింపించి కలితిఖద్దరు సహ్యకొని లాభములను సంపాదించుటకై కొందరు ప్రయత్నించుచున్నారు. విదేశీవస్త్రాలతో నేయింది ఎర్రమున్నీళ్లలో ముంచినట్లు ఖద్దరని మోసగించి చౌరకం కాల్చిల మోహుధరల కమ్మనా రనేకులు బయలుదేరుచున్నారు. వారు ఖద్దరును ధరించిన వారమ్మగడ్డలను మాత్రము నాశము చేయించే కొనసాగెదరు. మరిన్ని పాడికె, విజయనగరం వచ్చినామని చెప్పిచూడ ఖద్దరుల మోసము జేయుచున్నారు. చాలా జాగ్రత్త నుడవలయును ఎవరికి కావలసిన వస్త్రములను వారు స్వయముగ తయారు చేయించుకొనుటయే ఉత్తమము.

ఆంధ్రరత్న జయంతి

బెజవాడ, మే 20:—శేషము కు ర కనివారం (31-5-30) ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారు జన్మించిన రిధియటంజేసి యాయేడునాడ 'ఆంధ్రరత్న జయంతి' రామనగరు (చీరాల) నందు జనవలనునియు, అతిథులకు తగిన పూక ర్యములన్నియు శ్రీయుత బాగర్లమూడి కృష్ణస్వామిచౌదరిగారు చేయ దయతో సంగీకరించినయి తెలియుచున్నది. ఆంధ్రరత్న విశ్రాంతమంతయు ఆనాడు రామనగరు చేరగలరని నమ్ముచున్నాను.

బాపట్ల

(మా ప్రత్యేక విలేఖరినుండి)

దేవరంపాడువద్ద నిర్బంధములును - శిక్షలును

మే 21:—ఈ దినవస్త్యాగములు దేవరంపాడులో నిర్బంధింపబడి బంగోలు సబుకల్వెక్టరువారిచే 6 నెలలకఠినశిక్షకు పాత్రులుగా చేయబడిరి. అందఱకును సి. క్లాసు యాయబడెను.

1. పాలడుగు ముబ్బయ్య
2. కన్నెగంటి జగ్గయ్య
3. గుడ్లంటి నరసయ్య
4. మందా ముబ్బయ్య
5. నార్ల వీరయ్య
6. దశేకుల నూరయ్య
7. కన్నెగంటి రామయ్య
8. లంగుటూరి ముబ్బారావు
9. సాగి విజయరామరాజు
10. తుమ్మల బసవయ్య
11. మరీతెన ముబ్బరాజు
12. పావులూరి రామారావు
13. కాటగడ్డ వేంకటసుబ్బయ్య

ఈ దినవ వేలియబడిన ఏడుగురిలో 14 మొదలు 19 వరకు రెండు సంవత్సరముల కఠినశిక్షకును 20 వ కల్వెక్టరు 12 దేబ్బలశిక్షకు పాత్రులైరి. బంగోలు సబుకల్వెక్టర్ విచారించి శిక్షించెను.

14. జాస్తి వేంకటసుబ్బయ్య
15. చలనాడ పిచ్చయ్య
16. కన్నెగంటి రామయ్య
17. సాగి నూరపరాజు
18. పండితారాధ్యుల మల్లికార్జున శర్మ
19. కుందరవల్లి ముబ్బారావు
- 20-21. దావులూరి రామారావు
21. పాకాల ముబ్బారావు.

ది 18-5-30 వ తేదీన చీరాల గ్రామమున అరెస్టుకాబడి బాపట్ల జైల్ హేజర్టీలులను విచారించబడి శ్రీయుత మల్లాది యజ్ఞ నారాయణగారితోపాటు రాజమండ్రి జైలున కంపబడిన యీ దినవ ఏడువరకును సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధింపబడెను. అందఱకును సి. క్లాసు ఈయబడెను.

1. తారూరి వీరరాజు
2. తూమలూరి వేంకటకృష్ణారావు
3. జనస్వామి నారాయణ
4. పింగళి వేంకటేశ్వర్లు
5. తవ్యా తాతయ్య
6. నూనె ముబ్బారావు
7. కుర్రా వేంకటేశ్వర్లు.

నారాయణులపరమోత్సాహము

నేటి సాయంత్రము 8 గంటలకు శ్రీయుత మల్లాది యజ్ఞ నారాయణగారి ధనమన మూడు 400 మంది శ్రీయుత సమావేశమై ప్రభుత్వము వారి చే నిర్బంధింపబడిన శ్రీయుత మల్లాది యజ్ఞ నారాయణగారి నభినందించు శ్రీయుత విధిగా రాట్నములపై నూలు ఎముక వలయుననియు ఖద్దరువస్త్రములనే ధరింపవలయు ననియు ఖద్దరు అభివృద్ధి విషయమై సకలవిధముల పాటుబడవలయుననియు తీర్మానించిరి. శ్రీయుత గలిగిన ఉత్సాహము పట్టణములోని ప్రజలందఱును మాత్రమేకాసముకు జనింప జేయగలిగినది. శ్రీయుతులు చంద్రమౌళి అన్నపూర్ణమ్మ, నేదారం బాసకమ్మగార్లు యాయవరం అన్నపూర్ణమ్మగారును, ప్రస్తుత దేశపరిస్థితులను గూర్చియు గాంధీమహాత్ముని అమానుషముగ గొప్పతనమును గుఱించియు చక్కగను ఉత్సాహ పూరితముగను ఉపన్యసించిరి. శ్రీయుత కర్తవ్యమును చక్కగ బోధించిరి.

చీరాల నిర్బంధములు

చీరాలలోని ప్రసిద్ధనాయకులగు జూలగంటి ముబ్బారావుగారును, గుంటూరు కాపురస్తులగు గుంటూరు నరసింహారావుగారును నేటి యదయమున చీరాలలో అరెస్టుకాబడి బంగోలు సబుకల్వెక్టరుగారియెడల విచారించబడుటకు అప్పుడత్రోలు తీసికొని వెళ్లినట్లు తెలియవచ్చినది.

నోటిసు

తెనాలి తాలూకా అసంతవరం గ్రామ కాపురస్తుడు నాగళ్ల ఆప్పయ్యగారి కుమారుడు రాఘవయ్య, చువురాని నాడున్నా, వ్యవహార జ్ఞానములేనివాడున్నా అయిన సావకాశము చూచుకొని అసంతవరం గ్రామకాపురస్తులు నాగళ్ల చెంచయ్యగారి కుమారుడు సుబ్బయ్య, అల్లంశేని కృష్ణయ్యగారి కుమారుడు పిచ్చయ్య, ధూళిపాళ్ల శేషయ్యగారి కుమారుడు రాఘవయ్యగార్లు యేకమై కుట్రచేసి, పదరు నాగళ్ల రాఘవయ్యగార్లు ధూళిపాళ్ల రాఘవయ్య శేరిటికి అనిన్నీ, రు 100 0-0 లు మొత్తమునకు అమ్మి చెప్పి యెవరిపేరనో ఒక ప్రతిఫలకావ్యముగా ప్రోవోటు 6-5-1930 తేదీన వ్రాయించుకొని ప్రేముద్ర వేయించుకొని బిల్లు అడించుకొని తీసుకొని వెళ్లినారు పదరు నాగళ్ల రాఘవయ్య యొవరికి యే విధముగాను బాకలేదు. యెవరైనా ముందు పదరు నాగళ్ల రాఘవయ్యపై యేదైనా బాకీ రాబట్టుకొనుటకు వ్యవహారం జరిపేయెడల వారు పొందేలాభము యేమిలేదని యిందు మూలముగా అందరికి తెలియజేయడమైనది.

లక్కరాజు బసవయ్య బి.యే. బి.యల్.

తెనాలి
15-5-1930

దేవరంపాడు (గుంటూరు జిల్లా)

(స్వకీయవిలేఖరి)

మే 21:—18-5-30 దేవరంపాడు శివరముపై పోలీసువారు దాడివేసి ఆచ్చులను కాంతి సైనికులను అరెస్టు చేయగానే శ్రీయుత కుప్పా గోపాలకృష్ణగారి నాయకత్వమున పదునొకండుగురు కాంతి సైనికులు వారి పోదరుల స్థానము నాక్రమించుకొనుటకు పంపబడిరి. తిరుబాడారపు జస్టువులను, సామగ్రియు పోలీసువారిచే తీసుకొనిపోవడుటకల్ల కాంతి సైనికులకు 18, 19 తేదీలను దేవరంపాడునుంచి భోజనాదివస్తువులు యేర్పరపబడెను. 19 వ తేదీ దేవరంపాడులోను, కనుపర్తిలోను దాసరివారిపాలెంలోను సభలు జరిపి రాత్రికి శివరము చేరి వంటచేసికొని భుజించిరి.

నిన్నటి దినము ఘనమగు ఉదయం 9 గంటలకు 30 మంది ఆయుధపాణులైన రిజర్వుపోలీసు దళము శివరము దాడివేసి ఆచ్చులను 11 రు కాంతి సైనికులను అరెస్టు చేసినామని చెప్పి గుండ్లకమ్మవది దాటించి వదిలివేసి నారు, జై పోయిరి. ఈ అరెస్టుల విషయము పరిసర గ్రామములకు కార్మిక్కువలె రకల్కొనివందలకొలది జనులు గుండ్లకమ్మ నదివద్దకు చేరిరి. అంతట కాంతి సైనికుల కలసికొని అందఱు శివరముకడకు 11 గంటలకు వచ్చిరి. అక్కడ శ్రీయుత దళనాయకుడైన కుప్పాగోపాలకృష్ణగారు కాంతియుతముగ ఈ యద్యమమును తుదివరకు కొనసాగించునట్లు నువ్వోధించిరి.

మరల 11-30 గంటలకు పోలీసువారు శివరముపై దాడివేసి ఆచ్చులను పదునొకండుగురు కాంతి సైనికుల నాయకుని సహా అరెస్టు చేసి కనుపర్తి గొంపాయి. ఆచ్చుల గుంపులుగను, వందలాదిగురుచేరిన ప్రజలను పోలీస్ గ్రాఫు తీసిరి.

రేపల్లెలో శిక్షలు

పల్లపల్లదళము:— 1. శిష్టా నూర్యనారాయణకృష్ణగారు 2. శిష్టా నూర్యనారాయణమూర్తిగారు 3. శిష్టా సుబ్రహ్మణ్యకృష్ణగారు రేపల్లె సముమేజస్ట్రీటు కోర్టువారియెదురు విచారించబడి శిక్షాస్పృతి 148, 426 శిక్ష సులప్రకారం రెండు నెలలకు కఠింపి 18 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

జైలంవారిపాలెం దళము:— శ్రీయుతులు 1. కె. వి. యల్. నరసింహాచార్యగారు 2. ముస్తఫ్ఫ ఖుర్రుషాద్దగారు 3. పాలకుర్తి నరసయ్య 4. దూళిపల్లి శివారామయ్య 5. వంకమామిడి సత్యనారాయణ 6. పులిపాక నురువాధం 7. లిం. శేని వీరయ్య (వయస్సు 18).

వీరు రేపల్లె సముమేజస్ట్రీటుకోర్టువారి యెదురు విచారించబడి శిక్షాస్పృతి 148, 426 శిక్ష సులప్రకారం 18 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడిరి. రేపల్లె సముయినప్పేర్లగారు యేలేటి పాలెం గ్రామ మునముగారు ప్రస్తుత్యముతరపున సాక్ష్య మొసంగి. లింగిశేని వీరయ్య అను కుర్రవానిని తెనాలి డివిజన్ మేజస్ట్రీటుగారివద్దకు మైనరైనందున పంపబడెను.

ఖాశీపాలెం దళం:— శ్రీయుతులు 1. పాతపాటి నాగరాజుగారు 2. మంత్రిన శివరామరాజు గారు 3. కుసంపూడి రామరాజు గారు 4. మంత్రిన తాతారాజు గారు 5. కొత్తపల్లి వెంకటరాజు గారు 6. మంత్రిన రామకృష్ణరాజు గారు 7. మంత్రిన లక్ష్మీపతి రాజుగార్లు కేసు రేపల్లె మేజస్ట్రీటుగారియెదురు విచారించబడి 148, 426 శిక్ష సులప్రకారం 9 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడిరి.

అందఱు సత్యాగ్రహమును రాజమంజిరము వలె పోవడిరి.

గుంటూరుజిల్లాలో అరెస్టుల మొత్తం 191

అంగలకుదురులో అరెస్టుయిన 5గురిలోను అధికపురపు కృష్ణారావులను 14 సొల్ల కుర్రవానిని వదిలివేసినారు. మిగత నల్లూలో 1 వంకమామిడి రాజేశ్వరరావు 2. కొత్తపల్లి బసవయ్యగార్లు 1 సంవత్సర కఠినశిక్ష విధింపబడిరి. 1. అన్నంరాజు వెంకటరావు, అబ్బారాజు బాసకీరామయ్య గార్లు 2 సంవత్సరములు బోర్న్ మై పాకాలలో నుండునట్లు శిక్షింపబడిరి.

ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయము

సిండికేటు ఎన్నిక

(రిజిస్ట్రార్ కు ప్రకటన)

సిండికేటు పూర్వపు సభ్యులకు శ్రీయుత ఎస్. కృష్ణస్వామయ్యగారి మరణమువలనను, రెవీ డాల్ జె రాయస్ట్రీగారి కాలపరిమితి అంతమొందుట వలనను, సిండికేటు నందు యేర్పడిన ఖాళీలలో రాల్ సాల్ డాల్ వి. రామకృష్ణరావుగారును, రెవీ డాల్ జె. రాయస్ట్రీగారును సిండికేటు సభ్యులుగా ఎంపాడెమిట కాన్ఫిస్ సభ్యులచే నిర్ణయించిరి. వారు 15-5-30 తేదీనుండి మూడేండ్లవరకును సిండికేటు సభ్యులుగా నుండుదురు.

అరెస్టులు, శిక్షలు

సత్యాగ్రహాల అరెస్టు

చెన్నైలోని శ్రీ వజ్రుంగం మరియు వ్యవసాయ సత్యాగ్రహాలు ఉప్పుచట్టము నుల్లంఘించినందులకై నిన్న కాంతోము సముద్రతీరమున అరెస్టుచేయబడిరి. మొన్నటిసాయంత్రము పానగల్ పార్కు వద్ద యున్న సత్యాగ్రహాలు 144 శిక్షను నుల్లంఘించినందులకై అరెస్టుచేయబడిరి.

ద్రవిడ రాష్ట్రము

వేదారణ్యం, మే 20:—కె. వి. రామన్, (బొంబాయి) శివగోపల్ (మద్రాసు), శివరామ్మదే, గొప్పతిగల్లు ఒక్కొక్కరికి 1 సం॥ కఠింశిక్ష విధింపబడెను.

వేదారణ్యం, మే 20:—నిన్న వలంట్టిరు విరామదినము కానివలంట్టి రుండరు కలసి భావికార్యక్రమమును పోలీసు ప్రతిబంధకముల తొలగింపజేయుమార్గములను నిర్ణయించిరి. 50 మంది వలంట్టిరు 4 బళ్లములుగా వేదారణ్యమును విడలిపోయిరి.

ఈదినము ప్రార్థనచే 6వలంట్టిరు రాజాగారి నాయకత్వమున ఉప్పుపర్యవహించిరి. కానిపోలీసులు మార్గమున అరెస్టుచేసి స్టేషనునకు కొనివచ్చి విడలిపెట్టిరి. మరలవారు ఉప్పును పోలీసులకు అప్పగించుచు తొలగింపజేయుమార్గములను నిర్ణయించిరి. 50 మంది వలంట్టిరు 4 బళ్లములుగా వేదారణ్యమును విడలిపోయిరి.

ఈదినము ప్రార్థనచే 6వలంట్టిరు రాజాగారి నాయకత్వమున ఉప్పుపర్యవహించిరి. కానిపోలీసులు మార్గమున అరెస్టుచేసి స్టేషనునకు కొనివచ్చి విడలిపెట్టిరి. మరలవారు ఉప్పును పోలీసులకు అప్పగించుచు తొలగింపజేయుమార్గములను నిర్ణయించిరి. 50 మంది వలంట్టిరు 4 బళ్లములుగా వేదారణ్యమును విడలిపోయిరి.

ఈదినము ప్రార్థనచే 6వలంట్టిరు రాజాగారి నాయకత్వమున ఉప్పుపర్యవహించిరి. కానిపోలీసులు మార్గమున అరెస్టుచేసి స్టేషనునకు కొనివచ్చి విడలిపెట్టిరి. మరలవారు ఉప్పును పోలీసులకు అప్పగించుచు తొలగింపజేయుమార్గములను నిర్ణయించిరి. 50 మంది వలంట్టిరు 4 బళ్లములుగా వేదారణ్యమును విడలిపోయిరి.

కడలూరులో ఉప్పుచట్టము, 144 సెక్షన్

ధిక్కరింపబడుట

కడలూరు, మే 20:—ఈదినము ఉదయం కొందరు టిల్లు సముద్రమునకు వెళ్లి ఉప్పునీరును తెచ్చి పోలీసు ప్రతిబంధకమును కప్పకొని శిబిరమును చేరి ఉప్పు తయారు చేసిరి. సాయంత్రము 6లో ఆ ఉప్పు అమ్మబడెను.

జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శి టి. వి. యస్. రామస్వామిపిళ్ళెగారు తనవై బారీ చేయబడిన 144 వ సెక్షన్ ఉత్తరువును ధిక్కరించి సభయం దుపర్యవహించిరి. పిమ్మట వీరిని అరెస్టుచేసిరి. (ఫీ. ప్రె.)

కడలూరు, 20:—దేవనాయగం అయ్యగారివై 144 సెక్షన్ నుండి ఉత్తరువు బారీ చేయబడినది. వీరికి 2 సం॥ కఠింశిక్ష విధింపబడెను. వీరికి 300 జరిమానాకూడ విధింపబడెను. ఆది కట్టర్స్ వారు 6 మాసములు పాద్యు శిక్ష ననుభవించుటకు, ఆలీబహదూర్ ఖాన్ గారు యానగరమునందలి సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెస్ నాయకుడు మొదటిసత్యాగ్రహదర్శియ్యలో నతడు వారిమేరతో కూడ సంవత్సరము శిక్ష విధింపబడెను. విడుదలయిన కోజాననే మరల అతడు అరెస్టు చేయబడెను. (ఫీ. ప్రె.)

నిమ్మజాతుల అరెస్టులు

ధిల్లీ, మే 19:—ఉప్పుచట్టమును తిరస్కరించినందులకు యిద్దరు కాంగ్రెస్ వాదులను పోలీసులు అరెస్టుచేసిరి. రాజదోహనేరముక్రింద నిన్న సాయంత్రము చాలమంది నిమ్మజాతులకూడ అరెస్టుచేయబడిరి.

16 తారీఖున శిక్షలు

ధిల్లీ, మే 16:—188 సెక్షన్ నుండి అడిషనల్ జిల్లా మేజిస్ట్రేటులు పూర్వగారు 5 గురు కాంగ్రెస్ వాదులకు 6 నెలలు విడిదొడు విధించిరి. మే 18 తారీఖున ఈ శాంతిసైనికులు 144 సెక్షన్ ను ఉల్లంఘించియుండిరి. ముద్దాయిలు ప్రతివాదమును పెట్టుకొనలేదు. నేరస్థుల మని యొప్పుకొనిరి. (ఆ. ప్రె.)

మే 19 తారీఖున అరెస్టులు

ధిల్లీ, మే 19:—ఈరోజు ఉదయము 10 గంటలకు యింకా ముగ్గురు కాంగ్రెస్ శాంతిసైనికులు అరెస్టుచేయబడిరి. వారు పెద్దగడియారపు స్తంభమువద్ద కాంగ్రెస్ ప్రచారము చేయుచుండిరి. (ఫీ. ప్రె.)

సంయుక్త రాష్ట్రములు

గాజీపూరులో ఒకకవి అరెస్టు

కాశీ, మే 17:—కాశీలో నొంగిన యొక ఉపన్యాసమునకై హిందీ కవియగు మాధవకర్ణాగారు గాజీపూరులో అరెస్టుచేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

కాశీ, మే 20:—ఉప్పు చట్టమును తిరస్కరించినందులకై ధర్మదేవ్ అనునొక శాంతిసైనికుడు యిచ్చట అరెస్టు చేయబడెను.

ఎటావాజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యదర్శియగు, సుభాష్ చంద్రబోస్ పత్రికాధిపతియగు నగు దీనదయాళ్ అసత్రీగారు ఇండియన్ పీనల్ కోడ్డు 144 సెక్షన్ ను ననుసరించి అరెస్టు చేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

జిల్లాబోర్డు పాఠశాలలో పాఠ్యాయునికి శిక్ష

ఆలహాబాదు, మే 16:—ఆలహాబాదు జిల్లాబోర్డు పాఠశాలలో పాఠ్యాయుడగు లక్ష్మీనారాయణగారు, యిదివరకు పట్టాభిగనుండి యిప్పుడు మానుకొనిన మహావీరప్రసాద్ గారును ఉప్పుచేసినందులకు శిక్షవిధింపబడిరి. లక్ష్మీనారాయణునికి 6 మాసములు, మహావీరప్రసాదుకు 6 మాసములు విధింపబడెను. పిమ్మట అను నొకరుకూడ ఉప్పుచేసినందులకు 6 మాసములు శిక్ష విధింపబడెను. (ఫీ. ప్రె.)

అక్రమ ప్రదేశమునకు శాంతిసైనికులకు శిక్షలు
ఆలహాబాదు, మే 19:—మే 14 తారీఖున హండియా మాధ్యమిక పాఠశాలవరకును ప్రవేశించి పాఠశాలను చేయింప ప్రయత్నించినందులకు 4 శాంతి సైనికులు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారిచే విచారించబడిరి.

ఆలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయమునందు యస్. యస్. సి. తరగతిలో చదువుచున్న దీనదయాళ్ అను శాంతిసైనికుడు తనపేరు సత్యాగ్రహియనియు, తనతండ్రి గాంధీయహోతుడనియు చెప్పెను. తహార్ ప్రసాద్ సింగును, రాంపాల్ సింగును తనతండ్రి గాంధీయహోతుడని నుడివిరి. న్యాయమూలమున గోకుల ప్రసాద్ గారు తనవృత్తి మహోతుని అజ్ఞానసారముగా కానసరిస్తారము గావించుటయని చెప్పెను.

మేజిస్ట్రేటు:—మే 14 తారీఖున 6-30 కు బాతీయ కీర్తనలను పాడుకొనుచు, పతాకలను పట్టుకొని పరీక్షనిచ్చుచున్న విద్యార్థులకును, ఉపాధ్యాయులకును పని భంగము చేయలేదా?

ఈప్రశ్నకు దీనదయాళ్ అనుయద్యాయి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు తాను ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మియ్యననియు, పోలీసులు చెప్పినది సత్యమనియు చెప్పెను.

అధికారుల యాజ్ఞలను శిరసావహించితిని గోకుల ప్రసాద్ గారును, బాధకరములగు చట్టములను తిరస్కరించితిని తహార్ ప్రసాద్ సింగు గారును ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

జిల్లా మేజిస్ట్రేటు తీర్పు చెప్పుచు ఒక్కొక్కరికి ఒక నెల కఠింశిక్ష విధించెను.

మేజాతహాసీల్లో ఉప్పుచేసినందుకు శిక్ష

ఆలహాబాదు, మే 19:—మేజాతహాసీల్లో ఉప్పు తయారు చేసినందులకు రామలాల్ నుప్తా, విద్యాకాంత గారులు మేజా సబ్ డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటుచే 6 నెలలు కఠింశిక్ష విధింపబడిరి. (ఫీ. ప్రె.)

బొంబాయి రాష్ట్రము

హాలాల్ పత్రికా సంపాదకునకును

యజమానికిని కఠింశిక్షలు

బొంబాయి, మే 20:—ఉరుమా రైనిక పత్రికయగు హాలాల్ సంపాదకుడగు ఆబ్దుల్ హమీదు గారికిని, పత్రికా యజమానియగు ఆలీబాద్షాద్ గారికిని 8 నెలలు, 2 సంవత్సరములు కఠింశిక్ష విధింపబడెను. వీరికి 300 జరిమానాకూడ విధింపబడెను. ఆది కట్టర్స్ వారు 6 మాసములు పాద్యు శిక్ష ననుభవించుటకు, ఆలీబాద్షాద్ ఖాన్ గారు యానగరమునందలి సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెస్ నాయకుడు మొదటిసత్యాగ్రహదర్శియ్యలో నతడు వారిమేరతో కూడ సంవత్సరము శిక్ష విధింపబడెను. విడుదలయిన కోజాననే మరల అతడు అరెస్టు చేయబడెను. (ఫీ. ప్రె.)

శాంతిసైనికులను చేర్చునతనికి 9 నెలలు

బొంబాయి, మే 16:—బెంగాల్ లో నిడివరకు డిజిన్యా గానుడినట్టియగు, ప్రస్తుతము బొంబాయిలో శాంతిసైనికులను చేర్చు ప్రధానాధికారియగు నగు స్వామీమహారానందుగారు ఈ రోజుపాద్యులకు 47 ఉప్పు చట్టము ననుసరించియు, 117 వి. పి. సి. అనుసరించియు 9 నెలలు కఠింశిక్ష విధింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి, మే 21:—నేడుదయమున పోలీసువారు కాంగ్రెసు కార్యాలయమునందు ప్రవేశించి నాయకులను అరెస్టుచేసి అచట మానుగంటునేపు సోదాచేసిరి. అంతవరకు ను వెలుపలనున్న వేలకొలది ప్రజలను శాంతింపజేయుటకు పండిత సుందరలాలుగారు ఉపన్యసించుచు నే యుండిరి.

పి. కో. 188 సెక్షన్

అరెస్టుచేయబడిన 8 మంది నాయకులపైనను పి188 క్రిందనే శిక్ష చేయబడును. వీరు రాజధాని మేజిస్ట్రేటు ఆజ్ఞలను ఉల్లంఘించి కాంగ్రెసుబుటిన అనుపత్రికను ప్రకటించినందులకే శిక్ష చేయబడును.

గాయములు తగులుట

నేడు పోలీసువారు లాటిలను ప్రయోగించుటలన 60 మందికి గాయములు తగిలెననియు వారిలో 21 మందిని హరికృష్ణదాసు వైద్యశాలలో చేర్చిరినియును తెలియుచున్నది. (ఫీ. ప్రె.)

మొత్తము 22 మందికి చెబ్బులు తగిలినవి. వారిలో 8 గురు వలంట్టిరు కూడ కలరు. ఈ 21 మందిలోను 6 గురిని మాత్రమే వైద్యశాలలో నుంచిరి. తక్కినవారికి చికిత్సచేసి పంపివేసిరి. పోలీసువారిలో ముగ్గురికి కొద్దిచెబ్బులు తగిలెను. (ఫీ. ప్రె.)

బొంబాయి గవర్నరుగారు సంచారమును

మానివేయుట

బొంబాయి గవర్నరు ఎల్లాభూరుకు వెళ్లదలచెనుగాని రాజకీయ స్థితినిబట్టి రెండవసారికూడ సంచారమును నిలిపివేసెను. (ఫీ. ప్రె.)

సింధురాష్ట్రము

కోత్రి యను పట్టణముయొక్క మునిసిపల్ సంఘసభ్యుడు హుందా రాజాగారు 108 సెక్షన్ నుండి సంవత్సరము కఠింశిక్ష విధింపబడెను.

ఘనశ్యాంలదాసుగారికి శిక్ష

కరాచీ, మే 15:—ఘనశ్యాంలదాసుగారిని అరెస్టుచేసి యిచ్చటికి తెచ్చిరి. మేజిస్ట్రేటు వారికి 1 సంవత్సరముశిక్ష విధించిరి. బి. క్లాసులో వేసిరి.

న్యాయవాదులవై చర్య

తిక్కదాస్ వాఘామల్, రిజామల్ ఇస్మార్ దాస్. గారులు గాంధీగారి అరెస్టును, ప్రభుత్వమువారి నిరంకుశవిధానమును ఖండించుచు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరా యని జాడి మల్ కమిషనర్ కోర్టు రిజిస్ట్రార్ న్యాయవాదిసంఘకార్యదర్శికి వ్రాసిరి. 'జై' అని కార్యదర్శి తెలియబరచిరి. వీరిమీద అధికారాలు చర్యకొనెదరని తెలియుచున్నది. (ఫీ. ప్రె.)

శ్రీ శాంతిసైనికులకు ప్రత్యేక ప్రతిష్ఠాపన

శ్రీలు వేరుగా తమ కొక ప్రతిష్ఠాపన యుండవలెనని కోరిరి. సింధుసత్యాగ్రహ సంఘమువారి కోర్కెను అంగీకరింపగా, కమలాబాయ్ జోషీ, పార్వతీదేవి లాల్ వనిగారు కార్యదర్శియగు నియమింపబడిరి. సత్యాగ్రహశాంతిసైనికులను చేర్చుటకు శేషటినుండి తీర ప్రయత్నములను సలుపుటకు కార్యదర్శులు నిర్ణయించిరి. శ్రీలకు ప్రత్యేక సత్యాగ్రహశిబిర మేర్పరచబడును. మద్యపానశాలలను పిక్కెటుచేయుట వారములో ప్రారంభించుటకు సత్యాగ్రహసంఘమువారు నిశ్చయించినారు. కరాచీ కాల్యులవిషయమై నివేదిక తయారైనది. త్వరలో ప్రచురింపబడును.

చెరనాలలో నిరశన ప్రతము

ఖద్దరు సత్యాగ్రహులను, 'బి' క్లాసులో చేర్చినందుకు చెరనాలలో నిరశన ప్రతిము ప్రారంభమైనది. 'పి' క్లాసు ఖైదీలుకూడ దానిలో చేరిరి. ఈ నిరశన ప్రతక్షి యిప్పుడు అంతః ముందినది. ఖైదీలకోర్కెలను సానుభూతితో విచారించెదమని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు స్వయముగా వచ్చి చెప్పెను. (ఫీ. ప్రె.)

మద్యరాష్ట్రము

నిషిద్ధసారస్వతమును చదువుట

నాగపూరు, మే 22:—నిన్న అన్ని మండలములలోను నిషిద్ధగ్రంథమును "భారత్ మే ఆంగ్లేజియా రాజ్యా" నుండి కొన్ని భాగములు సభలలో చదువలెనట్లు మద్యరాష్ట్ర (మరాఠీ) యుద్ధాలోచనసంఘము ఏర్పాట్లుగావించెను. వలంట్టిరు అందరు ఆసేదేసిరి. నాగపూరునందుమాత్రమే రాత్రి 16 గంటలు జరిగెను. ప్రజలుకూడ నిషిద్ధవాక్యములను పఠించిరి. అభ్యంతరగారు ఈ సభలకన్నిటికిని వచ్చి కొలదినేపు మాటలాడిరి. (ఆ. ప్రె.)

అహమ్మదాబాదు కలెక్టరు కార్యదర్శి రాజీనామా

అహమ్మదాబాదు, మే 21:—మెరెడ్జి దేశాయి అహమ్మదాబాదు కలెక్టరుగారికి కార్యదర్శి తన నాకరికి రాజీనామా నొసగెను. రాజీనామా లేఖలో దేశమునందు పుణ్యపురుషులైన తమ సర్వస్వమును దేశమాత కర్పించుచున్న యీ తరుణమున కించిత్రేనియు ఆత్మగౌరవమును దేశభక్తియుగల భారతీయుడు మిన్నకుండజాలడని దేశాయగారు వ్రాసిరి. దేశాయగారు 12 సం॥ ప్రభుత్వోద్యోగమునందుండి యున్నారు. సోదాభాయి పటేలుగారు తమ తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షతకును సభ్యత్వమునకును రాజీనామా నొసగిరి. ఇది ప్రభుత్వ నిర్బంధములను ఖండించుటకని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

గోద్రా సివిలు ఆసుపత్రి నిర్వహణ

రాజీనామా నొసగుట

అహమ్మదాబాదు, మే 19:—ప్రభుత్వనిర్బంధవిధానముపట్ల తన అసమ్మతిని చెబుటకు దాని చందాలూ భిల్ నుబాసత్ గారు గోద్రా సివిలు ఆసుపత్రి సర్జను తమసర్వకపద వికి రాజీనామా నొసగిరి. దాని భట్టుగారు 17 వత్సరములకాలము ఈపదవియందు పనిచేసిరి. (ఫీ. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

భారతదేశ పరిస్థితులు

ఇండియా ప్రభుత్వ లేఖ

పార్లమెంటు సభ్యులకు పంచిపెట్టటం

[వైస్రొ]

లండన్, మే 19:—ఇండియాలో పరిస్థితులు ఇంకను పరుగున ఉన్నాయి. అసెంబ్లీ సభ్యులు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమువారి అధికారమునకు నిలవమని చెప్పారు. ఈ వార్తలతో చాలవరకు పరిస్థితులు అభివృద్ధి గాంచుచున్నవి.

నాన్సు, వెన్సు ప్రాంతీయతలో తెగలవారందరూ మొత్తముగ విరోధమును చూపకుండుటయే శుభముగా నున్నది. కొన్ని జిల్లాలలో పాలకులు విశ్వాసపూర్వముగ సహాయమునన్ని. ఇతర జిల్లాలలో కొంత ఆకాంక్షియున్నది. వజీరీషాహ్ కావలసిన పీఠావధి అల్లరులనుగూర్చి అసభ్యులను ప్రకటించుటచే అల్లరి కేగినది. కాంగ్రెసుతో సంబంధమున్న వారు ఇండియా పరిస్థితులను అవధముగ చూపుట ఈ అల్లరికి ఇంకొక కారణము. మొత్తముమీద తెగల పరిస్థితులు అనుకూలమగుచున్నది. అయితే పూర్తిగ కుదుటపడలేదు. నాన్సు వెన్సు ప్రాంతీయత రాష్ట్రములు పరిస్థితులను అభివృద్ధి చేయుటకు తీవ్రముగ చర్యలు చేపట్టినవి. పీఠావధిలో రాజప్రతినిధి సభల చట్టమును అమలు జరుపుచున్నారను, బహుశా పాటించుట అమలు లోనున్నది. ఈ రెండు చట్టములు కాంగ్రెసు సంఘములు ఆక్రమమున ప్రకటించబడినవి. ఇట్లు పోలీసువారు సైనిక సహాయముతో ప్రభుత్వములను ఆందోళనలను ఇంకను అరెస్టుచేసిరి. పీఠావధిలో సైనికులు ఇంకను ఆక్రమించుకొనియున్నారు. ఇంకను ఆందోళనము ఎక్కువగానే ఉన్నది. అయితే పరిస్థితులు క్రమేణా కుదుట పడుచున్నవి. ప్రభుత్వములు కాంతిని ఏర్పాటుచేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. పీఠావధిలో కొన్ని గ్రామములును, విన్నవగరమున కొన్ని గ్రామములును ఈ ఆందోళనములో తీరినవి. పీఠావధిలో జిల్లాలో చర్చాదా తాపిలలో రెడ్ వర్క్స్ ఆర్గెనిజేషన్ మొత్తమును నడిపించిరి. రెడ్ వర్క్స్ ఆర్గెనిజేషన్ వారు తురంగి పోలిక సహాయము చేసిరి వారిని ముట్టడించిరి. ఈ సంఘము ఆక్రమమున ప్రకటించబడినది. నాయకులను అరెస్టుచేసిరి. ఈ వార్తలను జిల్లాపరిస్థితులు చాల చక్కబడినవి. అధికారులు తీసుకొన్న చర్య కెట్టియా తేజస్వలతేపు ప్రజలతో ఎట్టి సంఘర్షణలు లేదు.

ప్రజలు హతాశములతో విసిగి పోవుచున్నారు. హతాశములను గట్టుటలేదు. వ్యాపారమునకు నష్టము కలుగుచున్నది. గుజరాత్ తప్ప ఇతరచోట్ల అలజడిగలదు. గ్రామములకు గూడ ఇవి ప్రాప్తములై ప్రచారము పలుకుచున్నారు. గ్రామములు పన్నుల నియమలను తీసివేయవలసిగా మురితర పన్నులనుగూడ ఇవ్వవలసిగానున్నారు. లవణ పత్యాగ్రహము ఆంతరించుచున్నది. దానిని పోషించవలసిగా లేదనవచ్చును. అనగా కాపనములను తీసివేయవలసిగా లేదు. ఈ పన్ను కొరతలపై వాలంటీరులు దాడిని సల్పుచునే ఉన్నారు. అసత్యపునరులు ప్రబలుచునే ఉన్నవి. అయితే ఆ పదంనులు అసందర్భముగ ఉండుటచే ఎవరను నమ్ముటలేదు. స్వల్పసంఖ్యాకం తెగవారు ముఖ్యముగా మహమ్మదీయులు రాజప్రతినిధి ప్రకటనమును జూచి ఉత్సాహము కెందిరి. అయితే కాంగ్రెసువారు వీరిని తమవంతులై తిప్పుకొనుటకు అసత్యములను ప్రకటించి తీసివేయవలసిగా. కార్మికులలో ఈ ఆందోళన మొదలు ప్రాకలేదు.

కాంగ్రెస్ పార్టీయందు కమిటీ తీర్మానములచే విదేశ ప్రభుత్వములు మద్దతి అంగీకరింప విస్తారముగ జరుగవచ్చును. భూమిపన్నులు ఇతరపన్నులను ఇవ్వరాదని తీర్మానించెదరు. కాంగ్రెస్ వారు తమ చర్యల బాధ్యతలను లక్ష్యముచేయక తమ ప్రచారకర్తలను ప్రచారముచేయ కంకణమును దాల్చిరి. విదేశ ప్రభుత్వములను మద్దతి అంగీకరింప విస్తారముగా వ్యాపారము నష్టపడును. అల్లరి యేర్పడును. ప్రభుత్వములపట్ల ప్రతికూలభావ మేర్పడుటకు ఈ పీకెటింగు సాగించెదరు. బాధిద్యవమును ప్రజ్వరిల్లజేసి ప్రభుత్వము సాగకుండజేయవలసిన వారే సంకల్పము. దీనిని పోషించుటకు పూనుకొన్నవారు - దేశముయొక్క వర్తమాన భాగ్యవైఖరులను ముండుగల్గు సంసిద్ధముగ నున్నారు. వీర ఇట్లు చేయుట ప్రభుత్వమువారు తమ కష్టసంత నువయోగించెదరు.

కాపనోల్లంభమును ఆంగీకరించని ప్రజలతో ఇండియా ప్రభుత్వము సానిక ప్రభుత్వములవారు సదా సంప్రదింపచునే ఉన్నారని తేల్చుటకు ప్రజలకు బదులిడిరి. పాటించుటకు ప్రభుత్వము సంఘములవారు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడవలసి అభిప్రాయపడిరి. స్వల్పసంఖ్యాకం తెగవారు యాద్యము మనకు దూరముగ నున్నారనిరి. పీఠావధి అల్లరుల విచారణ సంఘమువారు ఒక వారములో సమావేశ మగుదురనిరి.

“ఇండియాలో అధికారుల నిరంకుశ చర్యలు”

(బీము సర్వీసు)

అధికారుల నిరంకుశ చర్యలనుగూర్చి ఇంకను వార్తలు వచ్చుచున్నవి. కాని బహిరంగముగ అసమ్మతిని చూపుటలేదు. సైనికకాపనమును గూర్చియు ఇతర కఠిన కాపన ప్రయోగములను గూర్చియు రహస్యముగ కోపమును జూపుచున్నారని తెలియుచున్నది. అయితే దీనికి మూడు కారణములు గలవు. అనగా అసమ్మతిని జూపకుండుటకు ఇర్విన్సు పథవు తన ప్రకటనముచే భారతీయుల ఆశయములపట్ల సానుభూతిని జూపుట మొదటి కారణము. ఆయన చాల దౌర్జన్యముగ నున్నాడనచున్నారు. అనవసరముగ ఆతడు ప్రజలను హింసించువాడు కాదని ప్రజలకు తెలియదు. ఇంకొక రాజప్రతినిధి ఎవరైనా అనుచో ఇంకొకరు ఆవ్యాధముగ నుండెడిదిని ప్రతి ఆంగ్లేయుని యభిప్రాయమై యున్నది.

రెండవ కారణము:—కార్మికుల నిరంకుశ చర్యలపట్ల పూర్తిగ సానుభూతిగ ప్రవర్తించుటయే వారికి ఎట్టి ఆంతరాయమును కలుగజేయరాదు కారణముచే అందరూ మిన్నకున్నారు.

మూడవ కారణము:—ఇండియానుండి వచ్చువార్తలు అధికారులను ప్రతీతిని గాంచుటచే ఏమి జరిగినను బ్రతివి ప్రజలు పోషించుచున్నారు.

పత్రికలు ప్రజలు ఈవిషయమై (అధికారుల నిరంకుశ చర్య) మానము వహించినను మతప్రచారకులు అలజడిని గావించుచున్నారు. సానుభూతి అభిప్రాయములను ఇండియా సంస్థలను అనుకూలముగ పరిష్కరించవలసినది కాజప్రతినిధిని గూర్చి. ఇతర యంగాక డి. ఆర్. వార్వర్డుగారు తమ అధ్యక్షకోపన్యాసమున తీక్షణముగ స్వయంవిర్ణయ సూత్రమును ఇండియాకు వర్తింపజేసెదమని ప్రకటించవలెను. ఒక్క ప్రకటనతో ఊరకొనక అయ్యది త్వరలో ఫలితములు జేయవలెను.

ఆదివారపు ఉపన్యాసమున రివరెండు ఏ. డి. బెల్లెగారు ఇండియాను శత్రుబలముతో నిలుపుట ఉత్త అసాధ్యమైన పని యనిరి.

ప్రస్తుతము అధికారులు గావించుచున్న నిరంకుశ విధానమున అపుడపుడు జార్జిన్స్ మేర్పడుట తప్పదనిరి. భారతీయుల బాధిద్యమము న్యాయమైనదనియు మహాత్మా గాంధీగారి యాద్యమును నిదానముగ విజయమును గాంచుచున్నదనియు అయ్యది అదృశ్యమైన దనియు నుడివిరి. క్రైస్తవ మతమువారందరూను దానిని భయభక్తులతో గుర్తించవలెననిరి.

రెవెన్యూ కార్మిక పక్షములో ఆకాంక్ష ప్రబలుచున్నది. 1914 లో యుద్ధ కార్యాలయమువారు ప్రవర్తించినటులు ఇండియా కార్యాలయమువారు ప్రవర్తించుచున్నారని చాల గోలచేయుచున్నారు. 1914 లో పరిస్థితులు చేయదాటి పోతే దనియు అంతయు అందుబాటులో నున్నది ప్రకటించినటులే ఇప్పుడుగూడ అనర్థమును భనగూర్చి ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చుచున్నారనుచున్నారు. తదంతరము 1914 యుద్ధ కార్యాలయమువారు ప్రకటించినవిషయ చాలమంది చనిపోయిరి. మొదట అనుకొన్న దానికంటె ఎక్కువ వచ్చుచున్న ప్రకటించుచుండిరి.

ఇండియాను గూర్చి ఇండియా డెంటు కార్మిక పక్షము వారు నిజస్థితిని తెలిసికొన ప్రయత్నించుచున్నారు. ప్రభుత్వవిధానము చాలా ప్రజలను బెంపు గానిరి అడుగునన్నారు. పరిస్థితులన్నిటిని పూర్తిగ విచారించుటకు ప్రత్యేకసమావేశమును జరుపవలసినది 20 మంది సభ్యులు సంతకముచేసి లేఖ సంపిరి. ప్రభుత్వమువారి జీవితము అవంబించిన విధానమును చాలమంది ఖండించుచున్నారు. రెవెన్యూ పక్షమువారి కల్లా తమపట్టును పెంచుకొనడంతో తెలియకున్నది. వారికి బలములేదు. ఆందుచే భయపడుచున్నారు.

రాండుటేబిలుసభ

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మే 18:—రాండుటేబిలుసభకు భారతదేశాతీయ నాయకులను ఆహ్వానించవలసినది చాలమంది హితవు నొనగుచుండుటచే మరల క్రొత్త ప్రకటన ముందునని అనుకొనుచున్నారు. అయితే ఇది నిజమా యని కనగొన అధికారులు జేసిన అనుబంధ, కాదు అనుబంధం. ఒక వేళ పత్రికముగ ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మహాత్మాగాంధీ గారి యభిప్రాయములనుగాని కాంగ్రెస్ యభిప్రాయముగాని కనుగొన్నను త్వరలో ప్రకటనముగ రాండుటేబిలుసభ ప్రారంభమునని తోచినది క్రీ. ప్రెస్ విలేజిరి లండనునండి వెలుపుచున్నాడు. విలేజిరులు దొంగిలించిన ప్రభుత్వమును గూర్చి అడిగిన అభిప్రాయములకు రాజప్రతినిధి తన ప్రకటనములో అనుకూలముగ ప్రత్యుత్తరము నివృత్తపావుట సహకారముండదనము న్నారు. అయితే ఇట్టి అభిప్రాయమును రాజప్రతినిధి ప్రకటనలో భావముతో ఇవ్వకపోలేదట. నైపునకవిషయము నడికలో దీనినిగూర్చి నిర్ణయించవలసిగా ముందుగా రాండుటేబిలుసభ ప్రస్తావించవలసినది యభిప్రాయముతో రాజప్రతినిధి ఎట్టి సూచనల జేయలేదట. రాండుటేబిలుసభ కార్యక్రమము విలేజిరులకు తృప్తికరముగ నుండునట్లు సైన్స్ కమిషనువారే తమ నిజేదికలో నిర్ణయించెదరట.

ఇండియాకు ధోమినియను ప్రభుత్వము

(రూటరు)

లండన్, మే 21:—ఇండియాకు ధోమినియను ప్రభుత్వమును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును 10 సంవత్సరములలో నియమలెననియు ఈ 10 సంవత్సరములలోపుగానే సైన్స్ ముఖ్య భారతమునకు జేయవలెననియు పార్లమెంటు కమిటీ సభ్యులకుండరు కన్వర్జీ గారు చెప్పిరి. పీ. ఎఫ్. ఆర్. డ్రూస్ గారు 18 తేదీని ఈ విషయమై మాట్లాడినది.

కెన్యా భారతీయులు

డ్రమ్మండ్ పీట్లుగారు

(రూటరు)

లండన్, మే 11:—కెన్యా రైల్వే నాకొరము పరిపాలనమున పనిచేయుచున్న భారతీయులను సాధారణముగ ప్రస్తుతము తగ్గించుకొనలేదని డాక్టరు డ్రమ్మండ్ పీట్లుగారు ఆఫ్రికనులు ప్రభుత్వోన్యాయమునకు తోటిరు అయినకొలది కమేజా భారతీయులను తగ్గించెదమనిరి.

జీవితమందలి శ్రమ

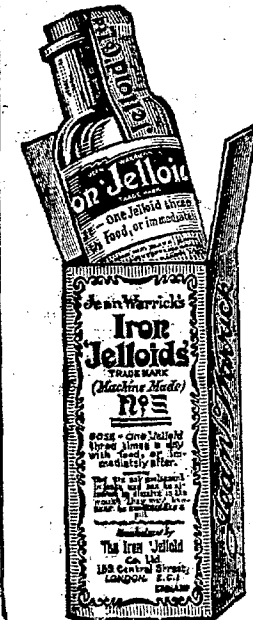
తొలగించుకొను తెట్టు.

డ్రమ్మండ్ పీట్లుగారు గృహకృషిలకు లేక వ్యాపారములు చేయుటలను బహిరంగపాటిట యెక్కువ శ్రమకలిగి యుండగలదు. గాని దృఢముగ నుండుచారలకు యిట్టి ప్రమాద మేదియు నుండజాలదు.

దీనివలన బహిరంగమును సహితము బలవంతులుగా చేయును.

ఐరన్ జెల్లాయిడ్స్

వాడు పద్ధతి

రక్తమును సరములు నిండుగ నింపి, కృత్రిమ శరీరమునకు బలము నిచ్చును.

ఐరన్ జెల్లాయిడ్స్ కాస్త్రు రీత్యా తయారుచేయబడిన దనుటకు నిదర్శనము యిది యుచ్చయద్ధుతగణములై యున్నవి.

4 పద్ధతులుగ తయారుచేయబడినది

- నెం. 1 పసిడిడ్డలకు.
- నెం. 2 స్త్రీలకు, పురుషులకు.
- నెం. 2A పురుషులకు మాత్రమే.
- నెం. 8 ప్రత్యేక క్రేష్టుచేసినది.
- 14 రోజులకుమీది యావధము.
- క్య 1-0-0.

పూర్తి సెట్ల సేనా (40 రోజులకు) డ్య 2-12-0. 4

అరెస్టు-శిక్షలు

పంజాబురాష్ట్రము

లాహోర్, మే 19:—పంజాబు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘాధ్యక్షుడు మాలానా అబ్దుల్ కాదర్ కనూరీగారును, పండిత సంతాన్, పండిత అచింతరామ్, యల్. తహార్ దాసు, మహమ్మద్ నాయత్ గారలును, యింకా ముగ్గురు శాంతిసైనికులును శుక్రవారము నాడు విదేశీవస్త్ర దుకాణములపై పిక్చులు చేయు చుండగా అరెస్టు చేయబడిరి. బోర్న్ మిల్ చెరసాలలో అడివనల్ జిల్లా మేజిస్ట్రేటు విచారణ జరిపెను. నాయకులు 341/143 నెక్ నుల ననుసరించియు శాంతిసైనికులు 143 నెక్ ను ననుసరించియు విచారింపబడిరి. ఎవ్వరును విచారణలో పాల్గొననిచ్చునచరేదు. కాని నాయకులు వ్రాతమూలకములగు వాజ్మూలముల నిచ్చెదమని చెప్పిరి. ప్రభుత్వపక్షమున ఆరుగురు సాక్షులు మాత్రము విచారింపబడిరి. కేసు రేపటికి నాయిదా వేయబడినది.

(అ. వెస్.)

శిక్షలు

మాలానా అబ్దుల్ కాదర్, పండిత కే. సంతాన్. పండిత తహార్ దాస్, నాయత్ గారలు దోషులని 4 నెలలు శిక్ష 100 రూపాయలు జరిమానా విధింపబడిరి. జరిమానాలు యివ్వనిచో వారు యింకొకనెల శిక్ష ననుభవింపవలెను.

ముగ్గురు శాంతిసైనికులు నెలరోజులు శిక్ష 20 రూపాయలు జరిమానా విధింపబడిరి. జరిమానా నివ్వనిచో వారు కవారము శిక్ష ననుభవింపవలెను.

అబ్దుల్ కాదర్, పండిత కే. సంతాన్ గారలు ఏ తరగతి వైదిగా నిర్ణయింపబడిరి.

పంజాబు కాంగ్రెస్ కార్యదర్శికి శిక్ష

కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యదర్శియగు ఖాన్ చందు దేవు గారికి సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధింప బడెను.

(ఫీ. వెస్.)

మిరట్ కాంగ్రెస్ సేవకులకు శిక్షలు

మిరట్ చెరసాలలో నుంచబడిన మిరట్ కాంగ్రెస్ సేవకులు కొందరు యితర చెరసాలకు పంపబడిరి. అందఱు ఉప్పుచట్టమును తిరస్కరించినందులకు అరెస్టు చేయబడినవారే. గుప్తసేవముల్ని మిరట్ కాంగ్రెస్ వాదియగు గులామ్ సిద్దిక్ గారు 'సి తరగతిలో' నుంచబడి మురాదాబాదు చెరసాలకు సాధారణ వైదిగములతో తీసికొనిపోబడెను. పెద్దజమిందారును, గుప్తసేవకాంగ్రెస్ సేవకుడును అగు ఛాదర్ రఘుబీర నారాయణ గారు రాట్నముమీద నూలువడుకుటకు నిరాకరింపబడెను. అమాన్ ఘనవారి సమావేశములు పోలీసుకాపలాలో జరుగుచున్నవి. ప్రస్తుతోద్యమమును కోమట్లు నడుపుచున్నారు. గనుకను వారు సరిగా వ్యవహారములను జరుపలేదు గనుకను ఉద్యమములో చేరరాదని ప్రజలు ప్రబోధింపబడుచున్నారు.

(ఫీ. వెస్.)

కనూరీసానే శాస్త్రాలసింగు గారు

లాహోర్, మే 21:—ఈరోజు ఉదయము సర్దార్ శాస్త్రాలసింగు గారు సంయుక్తరాష్ట్రములనుండి యిచ్చటికి వచ్చిరి. వారిని అరెస్టుచేసిరనువార్త సత్తిముకాదు. పంజాబు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘాధ్యక్షుడుగా వారు కదర్ కనూరీగారి గారిసానే నియమింపబడిరి.

(అ. వె.)

అమృతనరములో అరెస్టు

అమృతసర్, మే 20:—శాంతిసైనిక దళాధికారియగు హాకిమసికందర్ భిబార్ గారు రాజ్ దోహకరములకు ఉప న్యాయములను గావించినందులకు జియిస్ వాలాబాగులో అరెస్టు చేయబడెను. తొటతలుపులు మూసివేయబడినందున పోలీసులు గోడలను యెక్కి వెళ్లిరి.

(అ. వె.)

డిల్లీరాష్ట్రము

హిందూస్థాన్ టైముపత్రికా సంపాదకుని అరెస్టు ఢిల్లీ, మే 20:—చట్టము ననుసరించి పోలీసులు హిందూస్థాన్ టైముపత్రికాధిపతియగు మహానీగారిని అరెస్టుచేయ దలచినదియు, సహనీగారు లక్ష్మీ వల్లి యందుకుచే పీలుకాక పొయినదియు యిచ్చట ప్రజలనుకొనుచుండిరి. ఈ ఉదయము మహానీగారు యిచ్చటికివచ్చి అడివనల్ జిల్లా మేజిస్ట్రేటు వద్దకుపోయి అరెస్టుచేయవలసినదని కోరెను. కాని తన కా విషయమేమియు తెలియదని వారుచెప్పిరి. తరువాత పోలీసులకు తెలియగానే వారుపోయి మహానీగారిలో అరెస్టుచేసిరి. అక్కడనుండి చెరసాలకు తీసికొని పోయెదరని యనుకొనుచున్నారు. చాలమంది స్నేహితులు మహానీగారిని వీడ్చినిపుష్కరములతో సత్కరించిరి. కేసును 26 తారీఖున విచారింపబడనని జిల్లామేజిస్ట్రేటు చెప్పెను.

అతిమేలైన బ్లాజాగర్ సీమకమలములకు నువసిద్ధమైనది. ఫా. పి. త. ము. 1898

వీకంసీ చబిత్ దాస్ అండు నన్ను సీమకమలముల నగల వర్తకులు

1 112, 113 చె నాబజారు రోడ్. మద్రాసు.

21 తారీఖున శిక్షలు

ఈనెల 21 తారీఖున 148 పీనల్ కోడ్ ననుసరించి 5 శాంతిసైనికులకు అడివనల్ జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఫౌల్ గారు 8 మాసముల కఠినశిక్ష విధించిరి. వీరు 143 నెక్ ను అతక్రమించి యుండిరి. ముద్దయిలు విచారణలో పాల్గొననిరాకరించుచు 144 ను ఉల్లంఘించుట తమభర్తమని సూచిరి. ఇద్దరు ముద్దాయాలు తమపేర్లను చెప్పక కాంగ్రెస్ నెంబరులను చెప్పిరి.

(అ. వె.)

18 తారీఖు అరెస్టులు

ఢిల్లీ, మే 19:—నిన్న సాయంత్రము యింకా నలుగురు కాంగ్రెస్ శాంతిసైనికులు 144 క్రిమినల్ ప్రాసీజరుకోడ్ ననుసరించి అరెస్టు చేయబడిరి. వీరును శుక్రవారము అరెస్టుయిన శాంతిసైనికులను 21 తారీఖున విచారింపబడుదు రని యూహింపబడుచున్నది.

(అ. వె.)

హనుమంత హాహాయిగారి అరెస్టు

ఢిల్లీ, మే 19:—లాలా హనుమంత హాహాయిగారు వారిమూడుగురు ఈరోజు ఉదయము వారిగృహమున అరెస్టు చేయబడిరి. సత్యాగ్రహశ్రమమున కె. డి. శర్మగారు గూడ అరెస్టుచేయబడిరి.

(ఫీ. వెస్.)

యూనియన్ బోర్డు సభ్యుల రాజీనామా

మున్సి జంగ్ (బక్కా), మే 17:—కమర్ ఖారా యూనియన్ బోర్డు అధ్యక్షుడు, ఉపాధ్యక్షుడు, యింకా 4 గురు సభ్యులు రాజీనామా నిచ్చిరి. జనహోలంగ్ యూనియన్ బోర్డు ఉపాధ్యక్షుడు, హరినలుగురు సభ్యులు హరక్ యూనియన్ బోర్డు అధ్యక్షుడు, వారికి సభ్యులు తమసభ్యత్వములకు రాజీనామాలు నిచ్చినారు.

(అ. వెస్.)

అంగలూరు సత్యాగ్రహము శిక్షింపబడుట

గుడివాడ, మే 18:—అంగలూరు సత్యాగ్రహులకేసువిచారణ యీ వుడయం గుడివాడ స్టేషనరీ సబు మేజిస్ట్రేటుగారి ఎదుట ప్రారంభమయ్యెను. కర్నూలునుండి ప్రత్యేకము రప్పింప బడిన ముప్పదిమంది రిజర్వు పోలీసువారు తాలూకా కచ్చేరి ఆవరణముట్టును కాపలా వేయుచుండిరి. లోనికి కొలదిమందిని తప్ప యితరులను పోలీసులు కుండిరి. ప్రాసీక్యూషనువారు ముగ్గురు సాక్షులను తెట్టిరి. అందులో యిద్దరిలో ఒకరు తాపీ పని చేయువారు, రెండవవారు జట్కాబండి తోలువారు. ఉదయం అంతటితో విచారణ ముగించి మరల మధ్యాహ్నం ప్రారంభింపబడెను. నిందితులు విచారణకుండు ఏ విధముగను పాల్గొనకుండిరి. మేజిస్ట్రేటు నిందితుల నందరికి చెరి అరునెలలు కఠినవరకమును, ఏబదిరూపాయల జుల్మానాను విధించెను. జుల్మానా చెల్లింపనిపక్షమున మరియొక మాడు మాసములు శిక్ష వసూధింపవలె ననిరి.

బహిరంగ సభ

శిక్ష విధింపబడిన వెంటనే కోర్టు వెలుపల వేయియన్న నుమారు 5 నెలమంది ప్రజాసమాహమును గాంధీచౌకు వంకకు మరలి ఆచ్చట నొక బ్రహ్మాండమున సభను గావించిరి. అందు శ్రీ యుతులు నూరిపెద్ది కృష్ణమూర్తి తోటనరసయ్యగారు (బంసరు బండా ప్రఖ్యాతి పురుషులు) వెల్లంకి రామదాసు చాడగారు యర్చేని నూర్యనారాయణగారు, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఆరికపూడి మల్లయ్యగారు, సత్యాగ్రహోద్యమమునుగూర్చి గంభీరముగ నువ్వసించిరి. ఇంతలో నేడు బందరులో శిక్షింపబడిన తత్వానందస్వామి, మానికొండ సత్యనారాయణ శాస్త్రి మొదలగు వాలంటీర్లను రాజమండ్రికి గొంపోవుచున్న మోటారు కారు సభాప్రదేశము ప్రక్కనుండి పోవుచుండ మహాత్మా గాంధీకి జై అను కేకలతో ప్రజలు సత్యాగ్రహులను సన్మానించిరి. కొంత తడవైన పిమ్మట సభలో కొంతకాలము ప్రారంభమయ్యెను. ఒక జట్కాబండివాడు జనసమ్మర్దనములోనికి తన జట్కాను(త్రోలి కొంత గందర గోళమును కలిగించెను. గుంపులోని కొందరు వారిని కొట్టిరి. ఇంతలో వాలంటీర్లు వచ్చి కాంతిని వెలకొట్టిరి. పిమ్మట సభ సక్రమముగనే జరిగెను.

(స్వకీయవిలేఖరి)

మైమన్సింగు అల్లరులు

ప్రజలు విరోధీయకల్లబ్బవారి సారాయములను తగుల బెట్టుట

మైమన్ సింగు, మే 17:—నిన్న మధ్యాహ్నము 8 పీపా లుగల విదేశీయద్యముల బండ్లు రైలుస్టేషను నుండి కల్లబ్బుకు పోవుచుండగా వందలకొలది ప్రజలు వారిపైబడిరి. వారు బండ్లను విశాలముగ నొకదలమునకు గొంపోయి టిఫిన్ సాలలోని మద్యములను తగులబెట్టిరి. రైలుస్టేషనుకు దగ్గరగను, స్టేషనుకు 100 గజములదూరములోనుండి జరిగెను. నేరస్థులు పోలీసులు రాకముందే పారిపోయిరి. అనుమానముపై ఒకడు అరెస్టు చేయబడెను. కిబోర్ గంజ్ సబ్ డివిజనులో గంజాయి చుకాణములు తగులబెట్టబడెనని తెలియచున్నది.

(అ. వెస్.)

అధికారుల అరెస్టులు—చర్య

మైమన్ సింగు, మే 17:—మే 14 వ తారీఖున జరిగిన దుండగముల సందర్భమున ఎక్స్ యిజనూసరిం బెంబెంటు శెట్టి న కేసులో డివిజనల్ కమిషనరు విచారణను జరుపుచున్నారు. మే 16 తారీఖున యూరపియన్ కల్లబ్బవారిమద్యములను తగులబెట్టినందులకు యింకొకనిపై క్రిమినల్ కేసుగూడ ప్రారంభింపబడినది. మోటారుబస్సులలోను, టాక్సీలలోను పోలీసులు విధులలో తిరుగుచున్నారు.

(అ. వెస్.)

మైమన్ సింగు అల్లరులు—ప్రభుత్వ ప్రకటన

కలకత్తా, మే 16:—మైమన్ సింగు గడదిడలను గూర్చి ప్రభుత్వమువారు ఒక ప్రకటన గావించినారు. ప్రజలకు తగు విధమున ముందుగా తెలియబరచి యే కాల్పు ప్రారంభింపబడెనని ఆప్రకటనలలో నున్నది.

(ఫీ. వెస్.)

ప్రకటన.

శ్రీ వేంకటేశ్వర సంస్కృత కళాశాల 1-6-1930 తేదీని తెరవబడును. శిరోమణిచరిత్రకు వలయు అన్నివిషయములు అనగా మీమాంసతో సహా కాలేజిలో చెప్పబడును. వై తరగతులలోను క్రింది తరగతులలోను చేరదలచిన విద్యార్థులు 25-5-30 తేదీలోగా దరఖాస్తులను పంపుకొనవలయును.

దక్షాస్తుదారులు తమవయస్సును, ప్రస్తుతము విద్యలందు గల యోగ్యతలతో సహా తెలుపవలెను.

విద్యార్థు లందరికిని ఉచిత భోజనవసతు లేర్పరుపబడును. ఇతరస్థలములనుండి వచ్చు విద్యార్థులు తమ సంసారములతో నివసించదలచినటుల అధికారులకు నచ్చజెప్పిన, ఉపకార వేతనములొసంగబడును.

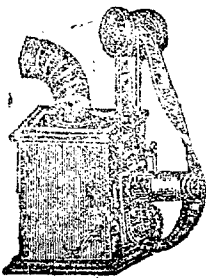
వివరములకు వ్రాయవలెను:—

టి. వీరరాఘవాచారియర్, ప్రిన్సిపాల్, ఎస్. వి. ఎస్. కాలేజీ, తిరుపతి, చిత్రాచల డిస్ట్రిక్టు.

అమెరికన్ ఎలక్ట్రిక్ బయాస్కోపు

యంత్రము

(పరములో చూపియున్న ప్రకారమేయుండును)

అంగులూరా! ఈ యంత్రములో పెద్ద బయాస్కోపులయం దుపయోగించు ఫిలిం పేపులనుపయోగించి చూచినయెడల పెద్దబయాస్కోపులో కనుబడుచిత్రమువలె బాల్కుము, సర్కిలు, మోటార్, రైలు, ఓడమొదలయినవి పరుగెత్తునట్లు కనుబడును. దీనితో ఒకలెన్సు, ఒక ఎలక్ట్రిక్ డివము ఒక గజము ఫిలిం ఇవాముగాపంపబడును. దీని ధర రూ 5-0-0 ప్రత్యేకముగా ఫిలిం కావలసివట్లయితే గజము 1-5 ధర 8 అణాలు.

మదరాసు సినిమా కంపెనీ, నెం 10 ఆరుముగం వీధి, మదరాసు.

NOTICE.

CUDDAPPAH ELECTRIC LICENSE 1930.

Messrs. Chari & Chari Ltd., of 27, Poonamallee High Road, Vepery, Madras, having made application to the Government of Madras, for the grant of a license for the supply of electrical energy in and near Cuddappah, under the conditions set forth in the Draft License below:—

Notice is hereby given that any local authority, Company, or person desirous of making any representation in respect of this application may do so by letter addressed to the Secretary to Government in the Public Works Department, Madras, within three months from the date of this notification.

Copies of the Draft License and copies of the maps referred to therein may be inspected at the undermentioned offices.

- (i) The Office of the District Board, Cuddappah.
- (ii) The Office of the Municipal Council, Cuddappah.
- (iii) The Office of the Applicants at 27, Poonamallee High Road, Vepery, Madras from whom copies of the Draft Licenses may be purchased at a cost of annas four each.

CHARI & CHARI Ltd., MADRAS DRAFT LICENSE CUDDAPPAH

The Cuddappah Electric License 1930.
LICENSE FOR THE SUPPLY OF ELECTRIC ENERGY GRANTED BY THE GOVERNMENT OF MADRAS UNDER THE INDIAN ELECTRICITY ACT 1910.
L I C E N S E

License is hereby granted to Chari & Chari Ltd., to supply Electrical energy in the area with the powers and upon terms and conditions all specified below:—

1. *Short title:—*This License may be cited as "Cuddappah Electric License 1930."

2. *Interpretation:—*This License is to be read and construed as subject in all respects to the provisions of Indian Electricity Act 1910, with the statutory modifications thereof and to the rules thereunder; and the several words, terms and expressions, to which meanings are assigned by the Act or any statutory modifications thereof or by the rules thereunder or the General Clauses Act 1897, shall have in this license and the annexures there to the same respective meanings, provided that in this license:

(1) The expression "The Act" shall mean the Indian Electricity Act 1910, with the statutory modifications thereof;

(2) The expression "The Licensees" shall mean and include Chari & Chari Ltd., Madras and their permitted assigns;

(3) The expression "First Annexure," "Second Annexure," "Third Annexure" and "Fourth Annexure" shall mean the first, Second, third & fourth annexures to this license respectively;

(4) The expression "Deposited Map" shall mean the plan of the area of supply hereinafter specified, which has been deposited with the Government of Madras in pursuance of the rules under the Act which plan is signed for the purpose of identification by the Secretary to the Government of Madras in the Public Works Department and by the applicants, Chari & Chari Ltd., Madras;

(5) The expression "Unit" shall mean the quantity of energy contained in a current of one thousand amperes flowing under an electromotive force of one volt during one hour;

(6) The expression "Load Factor" shall mean the ratio or percentage of the average quantity per hour to the maximum quantity per hour of energy supplied in any month;

3. *Commencement of License:—*The date of the notification by the Government of Madras in the Fort St. George Gazette, that this license has been granted is in this license referred to as "The Commencement of the license".

4. *Security:—*(a) The period within which, under clause 1 (a) of the Schedule to the Act, the Licensees shall show that they are in a position fully and efficiently to discharge the

duties and obligations imposed upon them by this license throughout the area of supply shall, unless otherwise ordered by the Government of Madras under that clause, be two years from the Commencement of the License.

(b) The period within which, under clause 1 (a) of the Schedule to the Act, the licensees shall deposit security and the sum so to be deposited shall, unless otherwise ordered by the Government of Madras, be nine months and Rupees Three thousand respectively.

5. *Area of Supply:—*The area within which the supply of electric energy is authorised by this license is the whole of the area contained within the Municipal limits of Cuddappah and more particularly delineated by a red line enclosing the said area in the deposited map.

6. *Purpose of Supply:—*Subject to the provisions of this license and the Act and the rules thereunder, the licensees shall be entitled during the continuance of this license to supply energy within the area of supply for all purposes except in bulk. Provided that the licensees shall not be under any obligation under section 22 of the Act to supply more energy than is consistent with their obligation to maintain a constant supply to consumers due regard being had to the licensees' load factor.

Provided that no supply of energy shall be commenced to be given by the licensees to owners or occupiers of private premises until the Government of Madras have approved the form of requisition to be made by the owners or occupiers for such supply of energy and also the form of written contract or agreement with the licensees to take a supply of energy, which is to be executed or entered into by owners or occupiers and until the Government of Madras have also approved the amounts of all miscellaneous charges incidental to or in connection with such supply and which the licensees propose to make against the owners or occupiers.

7. *Systems of Supply:—*The systems of supply to be adopted for the supply of electric energy under this license are the following:—

(1) (a) A medium pressure alternating current three phase four wire supply at a pressure at the consumers' terminals of 400 volts (approximately) between phases and 230 volts between phase and neutral which shall be earthed at one point only on each separate distributing system at a frequency of fifty complete periods per second.

(b) A high pressure alternating current three phase supply at a pressure not exceeding 3300 volts between phases at a frequency of fifty complete periods per second.

(c) The neutral points of the high pressure system may, with the approval of the Government of Madras and the concurrence of the Telegraph authority, be connected to earth.

Provided always that it shall be lawful for the Government from time to time to issue, with due regard to the expense involved and to the effect upon the commercial prospects of the undertaking, regulations dealing with the above systems of supply or to authorise other systems of supply to be adopted for the purpose of this license.

Provided also that the licensees may, from time to time, with the previous consent in writing of the Government of Madras and subject to such limitations and conditions as shall be prescribed by the Government, adopt any other system of supply for the purpose of this license.

2. (a) The feeders, distributing mains and service lines may be overhead or underground in whole or in part and shall be erected, constructed and maintained by the licensees in strict conformity with the Act and the rules thereunder.

Provided that nothing in this license shall authorise the licensees to use overhead mains at any higher pressures than medium pressure without the sanction in writing of the Government of Madras in each case and subject to any conditions or limitations which the Government of Madras may prescribe.

Provided also that no conductor of an aerial line erected in, over along or across any of the street mentioned in clause 1 of the third

annexure here to or in any other streets which may at any time hereafter be named in writing by the Government of Madras shall be at a less height from the ground than 25 feet.

Provided further that in the streets mentioned in clause 2 of the third annexure hereto or in any other streets which may at any time hereafter be named in writing by the Government of Madras, all electric lines shall be laid underground.

(b) Where overhead mains carrying alternating current are used, due precautions shall be taken up by the licensees to avoid any possible interference with the adjacent telegraph or telephone circuits due to inductive efforts.

(c) For the purpose of Rule 61 of the Indian Electricity Rules 1922, the maximum wind pressure shall be taken as 15 lbs. per sq. foot.

8. *Compulsory works:—*(a) The licensees lay down suitable and sufficient distributing mains and execute works to the satisfaction of the Government of Madras for the purpose of supplying electrical energy throughout such streets or parts of streets as are mentioned in the First Annexure and as indicated in Black on the deposited map. In the case of difference between the description in the first annexure and as indicated in the deposited map, the latter shall prevail. The licensees shall commence to execute the works above said within 15 months from the commencement of the license and shall complete the same within three years thereof.

(b) If the licensees fail to comply with the above provisions or should in the opinion of the Government of Madras the progress made during any portion of the said three years be unsatisfactory, the license may be revoked.

(c) The licensees shall submit reports every six months from the commencement of this license until the completion of the compulsory works specifying all steps taken and the progress made in carrying into effect this license.

(d) The licensees shall, subject to the first provisions to clause 6 of this license, supply all the energy demanded by the Municipal Council of Cuddappah.

9. *The Generating Station:—*shall be within or near the area of supply.

10. *Breaking up of the streets and railways and crossing of waterways:—*(a) The licensees are hereby specially authorised to open and break up the soil and pavement of the streets not repairable by the Government of Madras or by the local authority and mentioned in the second annexure to this license and also the Railways or parts of Railways mentioned in the said annexure so far only as concerns level crossings and parts of the railways running along the highway.

(b) The length of the trenches to be opened on any streets at any one time and the period for which they may remain open shall be determined from time to time by the Government of Madras or the local authority by which such streets are repairable. When any street is crossed not more than half the width of such street shall without the specific authority in writing of the Government of Madras or local authority as aforesaid be closed for traffic.

(c) The licensees are further authorised to cross all rivers, streams or irrigation channels within the area of supply in accordance with such conditions as the Government may impose.

11. *Limits of prices to be charged in respect of the supply of energy:—*The price to be charged by the licensees for energy supplied by him shall not exceed those stated in that behalf in the Fourth Annexure, or, in the case of a method of charge approved by the Government of Madras in accordance with clause 10 of the Schedule to the Act of such maxima as the Government of Madras may fix on approving the method. Nevertheless the licensees may enter into special contracts, subject to sections 22 and 23 of the Act, for the supply of energy.

12. *Purchase of undertaking:—*(a) The option of purchase given by section 7 Sub-section 1 of the Act shall first be exercisable at the expiration of R. C. 50 years from the commencement of this license and on the expiration of every subsequent period of twenty years during

continuance of this license. The percentage of the value to be determined in accordance with and for the purpose of sub-section 1 of section 7 of the Act of all lands, buildings, works material and plants of the licensees therein mentioned to be added under the second provision of the sub-section to such value on account of compulsory purchase shall be twenty per-cent.

(b) In accordance with section 3, sub-section 2, claused (11) of the Act, it is hereby expressly declared that the generating station within or near the area of supply belonging to the licensees and to be used in connection with the undertaking shall form part of the undertaking for the purpose of purchase under section 5 or section 7 of the Act.

(c) During the period of notice prescribed in section 7 (4) of the Act all extensions and outlays of money debitable to the capital account of licensees shall be subject to the previous approval of the Government.

13. Exception from the schedule to the Act—In pursuance of section 3, sub-section (2) clause (f) of the Act, it is hereby expressly declared that Clause IX of the Schedule to the Act shall be excepted from incorporation in this license.

14. Assignment of License—At any time after the commencement of this license, the licensees may with the previous consent in writing of the Government of Madras, assign the license or transfer the whole of the undertaking in respect of which license is granted (including all lands, buildings, works materials and plant of the licensees) to a company formed or to be formed and registered in British India in accordance with the law in force in British India or in England under the English Companies Act having authority to take over the license and the said undertaking as the case may be and to exercise the powers and perform the obligations given to or imposed on the licensees under this license and the Act and the Rules made under the Act, and on such assignment or transfer the rights powers and authorities obligations and liabilities of the licensees shall be exercised by and shall attach to such company formed or to be formed as aforesaid.

15. Should a supply of electrical energy in bulk become available at any future date from a hydro-electric or other source of supply at such rates that the rates of supply of distributed energy under this license could be reduced, the licensees shall obtain their supply from such source and shall reduce the rates specified in the above clause by amounts which shall be approved by Government.

16. Revocation.—If the licensees fail to comply with the provisions of any of the clauses hereof, the license may be revoked.

FIRST ANNEXURE.

Compulsory Works.

List of streets or part of streets in which the licensees are to lay down suitable and sufficient feeders and distributing mains for the purpose of supply of electrical energy.

1. Trunk Road from its northern junction with Bellary Road up to its junction with Salfelt Road to the east.

2. Bellary Road from its junction with item 1 in the north to Salfelt Road junction at the east.

3. Gada Bazaar Road.

4. Badar Khan Street connecting with Jumma Musjid Street.

5. Jumma Musjid Street.

6. Gadecherla Kama Rao Street.

7. Dalla Venkatachalla Street connecting Trunk Road and Bellary Road south and north.

8. Rail Salfelt Road.

9. From Trunk Road down south. Nugga Road up to Toll Gate.

SECOND ANNEXURE.

Breaking of Streets and Railways.

List of streets not repairable by the Government of Madras or by a local authority and of railways which may be broken up in pursuance of the special powers granted by this license.

Streets. M. S. M. Railway level crossing.

Railways.

THIRD ANNEXURE.

Electric Lines.

CLAUSE 1.

Overhead Lines.—List of streets or parts of streets wherein the conductors of aerial lines are to be erected at a height of not less than twenty feet from the ground. Nil.

CLAUSE 2.

Underground Lines.—List of streets or parts of streets wherein all electric lines shall be laid underground. Nil.

FOURTH ANNEXURE.

Maximum Charges

Where the licensees charge any consumer by the actual quantity of energy supplied to him, they shall be entitled to charge him at the following rates:—

(a) For lights only at annas eight per unit subject to a minimum monthly charge of Rs. two.

(b) For combined light and fan purpose at annas six per unit subject to a minimum monthly charge of three Rupees.

(c) for other purposes than lighting and fan and subject to a monthly charge of ten Rupees, per kilowatt installed and

i. For the first thousand units at three annas per unit.

ii. For the second thousand units at two annas six pies per unit.

iii. And for any further quantity at two annas per unit.

(d) For all energy required by the Municipal authorities at the rate of four annas per unit.

(e) Rental for a single phase meter annas eight and for polyphase meter Re. one per month.

మేము లండను, జర్మనీ, బెర్లియం, హాలెండువగైరా పూర్ణముండి

అద్దాలు, ప్రేములు, రవివర్ణాపిక్చర్లు

జర్మనీపిక్చర్లు, చిన్నసయిజు పెద్దసయిజు బిగోరి అద్దములు, హాలెండువగైరా అద్దములు, రంగులుపువ్వులు అద్దములు ఇంకా అనేకరకములు చిల్లరగాను, బోకుగాను కాకినాడ డెలివరీ తెప్పించి మద్రాసురేల్వకు అనుసరించి విక్రయించుచు వున్నాము. ఒకడపా కొనిచూచినయెడల మీకే తెలుసును.

యక. వెంకట్రాయులయ్య,

అద్దాలు వ్యాపారం, మెయినురోడ్డు, కాకినాడ.

హెడ్డాఫీసు:—

155, 156 దేవరాజమొదలిపీడి, నుద్రాసు.

దుర్గామెడికల్ హాల్
గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో తుదురును

(1) ఈమందు పెన్సిల్ గుండు నివారించి మూత్రము నిడుచునప్పుడు గలగు పోటు, మంట, చురుకును యింజక్షన్ తోను పిచ్చికారితోను నివారించుటకుండు తప్పక కుదుర్చును. సీసా 1-1 రు 2-0-0.

మూర్ఖరిష్టము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూర్ఖత్వము యెన్నిసేపటికైనా ముందుండియున్న మూర్ఖులైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును. నెలకు పదిపావుమందు రు 3-0-0.

పాడలకు తెలము

(3) ఈ తెలము తెల్లపాడలనేగాక యితరవిధములైన పాడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గడ్డి, కర్పూడి మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మమును మామూలుసేటికి మార్చును. డబ్బీ 1 కి రు 1-0-0.

“గుంటూరు జిల్లాకు యేతెలము:—
తాడికొండ మల్లికార్జునరావుగారు, గుంటూరు.”
ఏతెలము కావలెను. 131

విజయనగరం
డాక్టర్. జమ్మి వెంకట్రాయు

లీవరు అందు స్ప్రీన్ వ్యాధులకు ప్రత్యేక చికిత్స నిచ్చు

వైద్యులు. మద్రాసులో ఖాయముగా నుందురు. ఉత్తర

ప్రత్యుత్తరము లన్నియు క్రింది ఆడ్రసునకు వ్రాయవలెను.

నెం. 27, మాధవపేటమాల్ కోయల్ పీడి,

మైసూరు మద్రాసు.

ఆయాసపడవదు

శూలనొప్పి తగ్గిపోవును

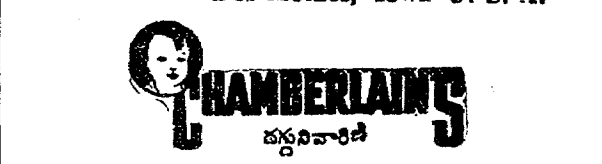
చాంబర్లేను శూలనొప్పి నివారిణిని ఉపయోగించిన ఉత్తరక్షణముననే బాధనుండి విముక్తిపొంది స్థాఖ్యము నకు భవింపగలవు. ఇది చాల నమ్మకమైనది. చాలాకాలమునుంచి అనేక ఘనవైద్యులచే ఆమోదింపబడుచున్నది. మందులంగ ర్శన్మిటిలోను దొరకును. ప్రపంచమునంతటను శూలనొప్పి లకు, తిమిరి వాయువులకు, అతిసారమునకు, పొత్తికడుపుకు బంధమైన వ్యాధు లన్నిటికి వాడబడుచున్నది. వెంటనే దాని సుగుణమును పొందుచున్నారు. ఎల్లప్పుడు దగ్గర నుండు కొనుడు. ఇంక ఆయాసము పొంద నవసరము కనిపించదు.

చాంబర్లేన్సు శూలనొప్పి నివారిణి

10 ఇందులో ముక్తపదార్థములు చేరుటలేదు.

ప్రపంచమునందును చాలాకాలమునుంచి విఖ్యాతినొందిన శిశ్మవ్యాధిము. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక గుణ విచ్చును.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co,
Des Moines, Iowa U. S. A.

రాజమార్గము
ఆరోగ్యమునకు సాధారణమునకు అభ్యుదయమునకు రాజమార్గము

కామశాస్త్రము
ఉచితముగ తపాలుకూలితో సహాపంపబడును. మీవిలాసమును వ్రాయుడు:—

ఆతంకనిగ్రహజైవధాలయము

26 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

చంద్రా నర్సరీతోటలు - నేలం జంక్షన్

నేలం మామిడిపండ్లు పంపుటకు తయారు. అర్జున్తో

అడ్వాన్సు. 8 సం॥ అంటుమామిడిచెట్లు, ఇతర ఫల అంటుచెట్లు

డబ్బు రు 7½. సీస, స్వదేశీ తర్కారీ పూరితములు, 24 దినములు నెట్ రు 2½, 12 దినములు 1½. క్యాలిటాగు ఇవాం.

Chandra Nursery. P. O. Salem Junction.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన ప్రశ్నలకు జడలు వ్రాయుటకు రు. 1-0-0. పై ప్రతిప్రశ్నకు రు. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 అవును.

గాంధీ జ్యోతిషవిలయం, తిరు త్తణి. P. O.

రాజమోహనపేరాయిలు

శ్రేష్ఠమయిన సువాసనగల తలనూనె

తలనొప్పి, మాడుపోటు, చుండు

ఆకాలముగా వెంట్రుకలు నెరయుట

కొనేడిమి మొదలగువాటిని వారింత

మొదలకు చల్లదనమును, బుడ్డి తా

మును, కలిగించి వెంట్రుకలను నల్ల

వరిచి వృద్ధిచేయించును.

1 సీసా రు 1. 8 సీసాలు రు 2-10-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

వి. పి. అంబుకో, ఆయుర్వేదసాహిత్యం, పెరేదేవి, (నెల్లూరుజిల్లా.

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిలవారి

శ్రీ రవర్ధని నెల బుడ్డి 1-1 రు 1-1.

తల్లెలకు చనుబాలను వృద్ధిచేయును. అన్ని సాపులలో దొరకును.

ఆయుర్వేద నిలయయ (రిజిస్టర్డ్) బెజవాడ.

కవిత్వము
విమర్శన
సమీక్ష.

మలయచందనము

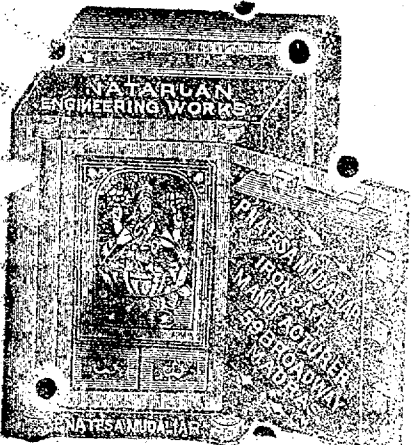
కవితా
సమీక్ష
సమీక్ష

గోనెరియా (నెగ)కు కురారము, 3 పూటలలో గుణము కలుగును
అనేక రోగాలకు పరికరము చేయవచ్చు. మల దీని 2-4-0 దీని కనుపానం చందన తైలం జోన్సు 3-0-0 కందును అర్జులతో 5-12-0
సుధాసారము, నవాయికి రాజౌషధము సీసా 4-0-0
10-1 గంధర్వపార్శ్వ, రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

నరసము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది

ఇప్పటి మోక్షసూక్తకారము బాగుగా తెలుసుకొనుచున్నది
ఇనుపపెట్టెలు ఈ దినం తెలుసుకొనుచున్నది అమృతకమునకు
సీసముగా నున్నది.
బాంబలు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో-ఆపరేటివ్
సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

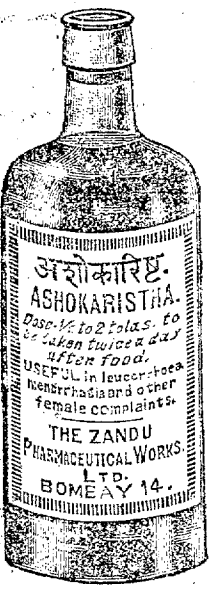
పి. న. శే. శ. మొదలియార్,
ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

(ప్రాప్తి) 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్స్
ఐర్ అండ్ బ్రాన్ ఫౌండర్స్

అయిత్ ఎంజినీరు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగు
నవి రిపేరుచేయుటయందు సమర్థులవారు. రైలుమార్గముల కావలసిన
సిలండర్లు, సాఫ్టింగు, నల్లు, సరసముగా యివ్వబడును. నుబ్బరావుపల్లి పీఠి, పెద్దనాయకపేట, మద్రాసు.
మెషినులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తరువాత యివ్వబడును.
ఉత్తరములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

జాండాగారి ఆశోకారిష్టము

(భైషజ్యరత్నావళి)

స్త్రీలకు కలిగే అన్ని విధదుర్బలములకు నుపయోగించు గొప్ప బానిసమంటి
దివ్యమధము. మరెన్ని స్త్రీల బహిష్కారముల నన్నిటిని నివారణచేయును. కడుపు
నొప్పి, ఋతుస్రావము, రక్తస్రావము, సోమరోగములు సహా నివర్తించును.
దీని సుపయోగించుటచేత గర్భహీనతను పోగొట్టి గర్భము ధరింపజేయగలదు
గాన శిశువులు పుట్టిగలవారై వ్యాధులనుండి నిర్ముక్తులగుదురు. స్త్రీలకు ప్రసవము
నకు వెనుక అడ్డుకొనెన బలము కలుగజేయును.

Manufactured by:—
THE ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS, LTD.,
Sold every where Bombay 14.
Sole Agents for Madras Presidency:—

డా. మోదర అందు కంపెనీ,

76, చైనాబజారురోడ్డు, జి. టి. మద్రాసు.

సహా విశేషము:— నెల్లూరు-ది ఆరియన్ ఫార్మసీ.
రాజమండ్రి-ఈశ్వరదాసు అందు కంపెనీ.
తెనాలి-వి. కృష్ణ ఫార్మసీ.
మదనపల్లి-పి. పట్టాభిరామయ్య అందు కంపెనీ.
గుడినాడ-సీతారాం అందు కంపెనీ.
అనోని-జి. ఆర్. పి.

బెజవాడ-శ్రీ సందమాశీర్షర్ అందు కంపెనీ.
కాకినాడ-లక్ష్మీవారాధుని అందు కంపెనీ.
హిందుపూరు-కె. ఆర్. భామ-రయ్య అందు కంపెనీ.
విశాఖపట్టణం-నూకలమాలయ్య గారు.
సరసరావుపేట-మరాఠీ ఆయుర్వేదముచేరం.
గుంటూరు. సి. హెచ్. మూర్తి అందు కంపెనీ.

ఏషియనుఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

బొంబాయి
1910 సం.లో స్థాపితము.

ఆంధ్రదేశమున, ప్రతిజిల్లాలోను, పట్టణములోను, సమర్థులగు ఏషియను
కావలసియున్నారు. పని గ్యారంటీ చేయువారికి మంచి కమీషను లేక
జీతము లివ్వబడును—1928-వ సంవత్సరాంతమున పాలసీదారులకు
రు. 1000 లకు రు. 36 లు లాభం పంచిపెట్టబడినది.

వ. ర. ములకువివేకానంద్ ప్రయత్నం.

మేనేజరు—బ్రాంచిగుంటూరు లేక విజయనగరం.

AMRUTANJANI DEPOT
Price Annas 10 only.
MADRAS & BOMBAY.

జాతక మూర్తాండము

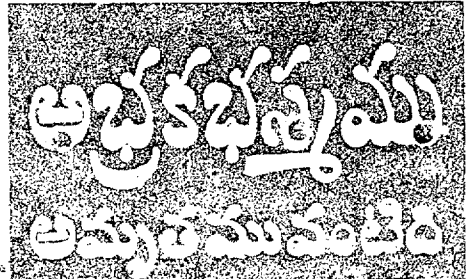
దీని భాగము అమృతాంజనము ముంగు పిల్లలకు
పిల్లవాడు ఎక్కడనుండిన చురుకు ఫలములన్నియు అమృతాంజనము
మంత్రము మేనులగు మలగాయిని దీనివల్లము అమృతాంజనము
యానపు ఫలములు సంపూర్ణముగా లోకార్థములతో బాగా
వ్రాయబడినది. మల రూ. 1-3-0. పోస్టు అర్జులము చేరు.
ఆర్డర్లను పంపిస్తే, గోపాలపురం.
65-2 గో. కృష్ణమూర్తి, గో. గంగాధర.

నందం కావలెను

తలనొప్పి, యిక్ష్మప్లయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట,
పంటిచొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక టూములో పోగొట్టగల
భ్యాతిజేయిన “నామా తైలమునకు” సమముగ మందు చే
రదయు లేదు. చాల రోగాలకు ప్రయోజనము పొందియున్నది.
బుడ్డి 1-కి అణాలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు
ఇంగ్లీషుమందులు పలసరకులు సల్పారీక్, నైట్రిక్
మొరాటిక్ ఆసిడ్ వ్యాపారస్థులు,
63 నెం. నైసప్పనాయునివిల్లి, మద్రాసు.

అభయభక్ష్యము
అమృతముమంది
మొక్కలసంస్థానమున తయారుచేయబడినది బహు
మాత్రమును, వేడినీ, దగ్గును, తుయిను, బోగోట్టును, వాస్త్ర
యనందుడు చక్కెరను మాయముచేయును. కేరళమునకు మంచి
దార్ద్రమునిచ్చి, రక్తగర్భిని జేయును. అనుపానవి శేషములచే
నన్నివ్యాధులు సుదుర్బలము అనేక మంది వాడి మంచి
యున్నారు. సంపూర్ణవివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు
100 మొదలు 800 వరకు పుటములు వేయబడిన రకములగులవు.
200 పుటములు తు 1-కి రు. 5
ఆర్డరసాయనశాల, ముక్కాల్, (కృష్ణ)

సరస్వతీపీఠరేషన్, రాజమండ్రి

అన్ని విధములగు అచ్చు పనులు, బైండు పనులు చేయబడును.